

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Wells, H. G.

Titel | Title:

Klodernes Kamp.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Martin's Forlag, 1912

Fysiske størrelse | Physical extent:

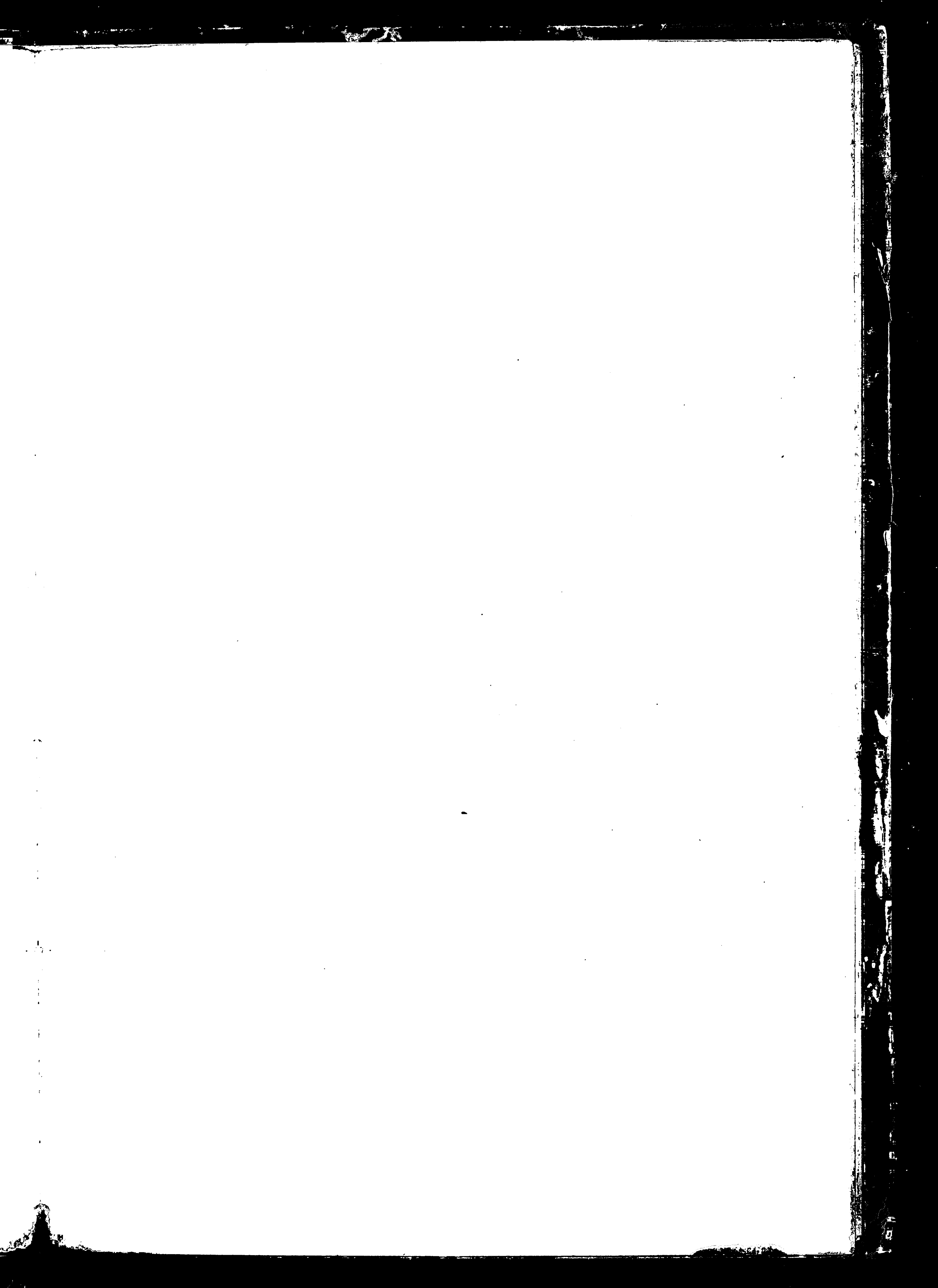
156 s.

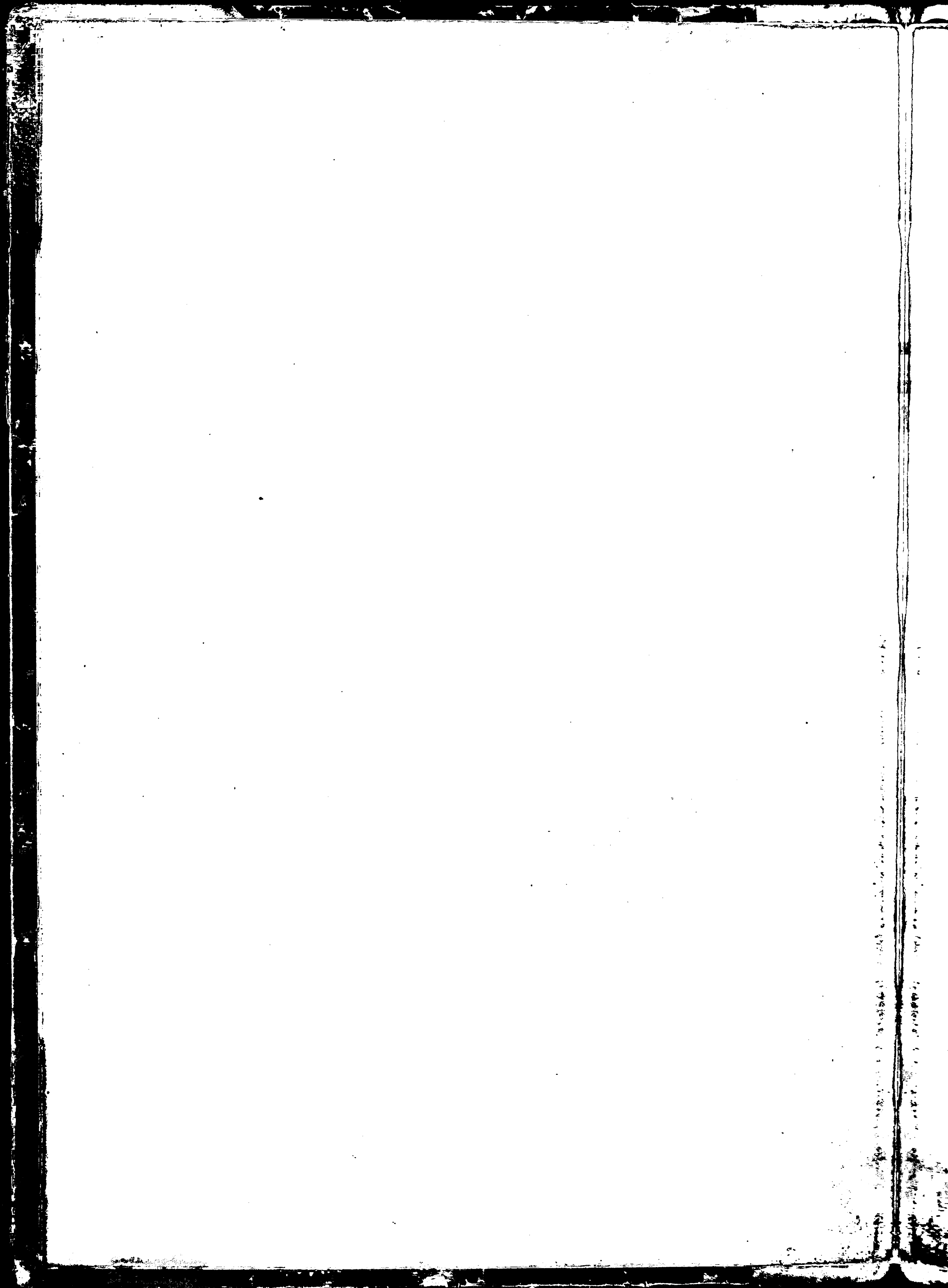
DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

THE FIVE
THE BONE
H.G. Wells

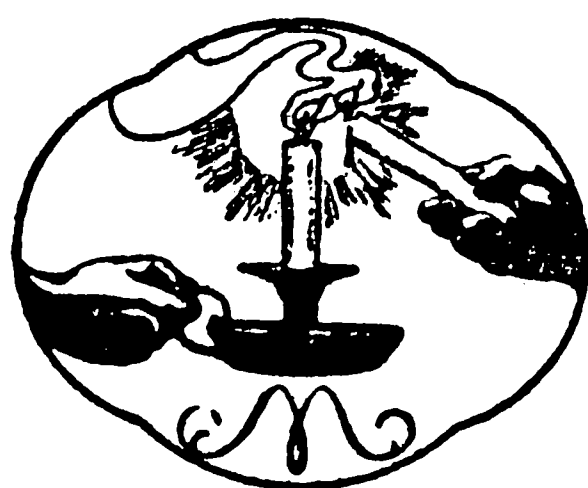

Kloderne
Kamp

H. G. WELLS

KLODERNES KAMP

APR 1918

MARTIN'S FORLAG
KØBENHAVN — MCMXII

MARTIN'S FORLAGSTRYKKERI, KØBENHAVN.

FØRSTE BOG

I.

Aftenen før Kampen.

Der var neppe nogen i Slutningen af det nittende Aarhundrede, der troede, at Menneskenes Færd blev skarpt iagttaget og nøje fulgt af Væsener, der stod højere i Intelligens end Menneskene og dog ikke var Guder, men fødtes og døde ligesom de. At Menneskene, medens de var optagne af deres egne Sager, blev undersøgte og studerede maaske paa lige saa nært Hold, som Mennesket med sit Mikroskop undersøger de flygtige Væsener, der vimser om og formerer sig i en Vanddraabe. Med uendeligt Velbehag kom og gik Menneskene nede paa Jorden — enhver optaget af sine egne Smaatterier, enhver lige sikker i sin ophøjede Bevidsthed om at være Skabningens Herre. Muligvis lever Kravlet i Draaben i samme salige Tro. Ikke et Menneske bekymrede sig om de ældre Kloder i Verdensrummet. Ikke én faldt det ind, at der truede nogen Fare deroppefra. Man ansaa det for umuligt eller i alt Fald usandsynligt, at der fandtes Liv deroppe. Tænkte man sig overhovedet, at der var Mennesker paa Mars, saa maatte det i alt Fald være laverestaaende Væsener, der lige som Negere og Vilde smægtede efter at lyksaliggøres med Civilisationens Guder. — Og saa forholdt det sig i Virkeligheden saadan, at Væsener med kolde, klare Hjerner, der stod lige saa højt over Menneskene, som Menneskene over Mammuth'erne, betragtede Jorden med misundelige Øjne og langsomt og sikkert lagde deres Krigsplaner imod os. Og i Begyndelsen af det tyvende Aarhundrede kom den store Overraskelse.

Jeg behøver neppe at minde Læseren om, at Planeten Mars kredser om Solen i den ringe Afstand af 35 Millioner Mil, og den faar ikke mere end Halvdelen af det Lys og den Varme, som Jorden faar. Skal man tro, hvad Videnskaben mener, saa er den ældre end Jorden, og Livet maa være begyndt, længe før Jorden

blev afkølet. Den Kendsgerning, at den i Omfang knap er en Syvendedel af Jorden, maa have fremskyndet dens Afkøling, saa Livet kunde begynde før deroppe. Den har Luft og Vand og alt, hvad der behøves for levende Væsener.

Men saa forfængelig er Mennesket og saa blind i sin Indbildskhed, at der ikke findes en eneste Forfatter, lige op til Slutningen af det nittende Aarhundrede, der har fremsat den Tanke, at der maaske fandtes Forstandsvæsener paa andre Kloder. Heller ikke var der mange, der havde tænkt over, at der kunde have været levende Væsener paa Mars før end paa Jorden, og at Mars, naar den var ældre end Jorden og mindre end Jorden og længere borte fra Solen, nødvendigvis maa blive en død Klode før Jorden.

Den gradvise Afkøling, som en skønne Dag vil udrydde Livet hernede, var allerede langt fremskreden oppe paa vor Nabo. Hvordan Livsbetingelserne er paa Mars, er der endnu ingen, der véd. Men vi véd, at den varmeste Sommerdag ved Ækvator er som vor koldeste Vinter. Dens Luft er tyndere end vor, dens Have er tørrede ud, saa de kun dækker en Tredjedel af dens Overflade. Dens Aarstider veksler langsomt, og uhyre Snemasser samler sig i den kolde Tid omkring begge Poler og fremkalder periodevis Oversvømmelser i de tempererede Zoner, naar de smelter. Disse Perioder, der varsler Undergang, og som endnu er uendelig langt borte for os, er et staaende Problem for Marsbeboerne. Den tvingende, uundgaaelige Nødvendighed har skærpet deres Forstand, fordoblet deres Styrke og forhærdet deres Hjerter. Og naar de spejder gennem Rummet med Sanser og Instrumenter, som vi neppe har drømt om, ser de allernærmest ved sig kun 8 Mill. Mile solværts, en Haabets Morgenstjerne, vor egen varmere Klode, grøn af Frodighed og graa af Vand, omgivet af en skyet Luft. Glimtvis ser de gennem de drivende Skyer brede Strækninger af befolkets Land og Stræder og Have, hvor Skibene krydser hinanden.

Og Menneskene, som bebor denne Jord, ser de ned paa med samme Øjne, som vi ser paa Aber og Marekatte. Ethvert Menneske med Forstand indrømmer, at Livet er en bestandig Kamp for Tilværelsen, og det er sikkert ogsaa Opfattelsen paa Mars. Marsbeboernes Klode er godt paa Vej til at afkøles, og vor er endnu fuld af Liv, opfyldt af Væsener, som de betragter som lavere-staaende. At føre Krigen over paa Jorden er i Virkeligheden deres eneste Udvej, hvis de vil redde sig fra den Undergang, der

med hver Generation sniger sig nærmere og nærmere ind paa dem.

Og før vi dømmer dem alt for haardt, maa vi huske, hvordan vi selv er faret frem ikke alene mod Dyr, men mod laverestaaende Racer. Hvordan vi uden nogen som helst Ret, uden nogen som helst Barmhjertighed har tilintetgjort og fuldstændig udryddet dem. Beboerne af Tasmanien blev, trods deres store Lighed med os, fuldstændig fejede ud af Tilværelsen i Løbet af 50 Aar af europæiske Udvandrere. Er vi selv saadanne Barmhjertighedens Apostle, at vi har Ret til at beklage os, hvis Marsbeboerne anvendte samme Metode overfor os?

Marsbeboerne lod til at have beregnet deres Nedfart med en imponerende Skarpsindighed — de er øjensynlig milevidt forud for os i matematiske Kundskaber — og der lod til at have været en hartad forbløffende Enighed om Forberedelserne og Planen. Havde vore Instrumenter tilladt det, kunde vi have set Faren nærmere sig allerede i det 19. Aarhundrede. Astronomer undersøgte ved den Tid den røde Planet, der pudsig nok gennem utallige Aarhundreder har været Krigens Stjerne, men kunde ikke forklare den strømmende, skiftende Bevægelse, de saa paa Overfladen. Det var, da Marsbeboerne var i Færd med deres Forberedelser.

Da den i 1894 var nærmest Jorden, saa Astronomerne et mægtigt Lys paa den oplyste Del af Mars. Jeg er mest tilbøjelig til at tro, at det fremkom ved Støbningen af den kæmpemæssige Kanon, som de brugte til at fyre paa os med.

For seks Aar siden brød Orkanen løs over os. Da Mars var nærmest Jorden, saa Astronomerne paa Java et Kæmpeudbrud af glødende Gasarter oppe paa Planeten. Det hændte henimod Midnat den 12. Juli. Et Væld af flammende Gas fo'r med en enorm Hastighed ned mod Jorden. Et Kvarter over 12 var der ikke mere at se. Det blev sammenlignet med et kolossalt Ildpust, der pludselig og med uhyre Kraft spruttede ud af Planeten „som Ildflammer, der fossede ud af en Kanon“.

Det var en Lignelse, der passede mærkværdig godt. Men i Aviserne stod der ingenting. Verden fik ikke noget at vide om den alvorligste af alle Farer, der nogen Sinde har truet den menneskelige Race. Havde jeg ikke tilfældigvis truffet den bekendte Astronom Ogilvy, havde jeg heller intet hørt om Udbruddet. Han var uhyre optaget af det og indbød mig til at være med næste Nat at holde Øje med den røde Planet.

Til Trods for alt, hvad der siden hændte, vil jeg dog aldrig

glemme den Nattevagt: det sorte, tavse Observatorium, Blændlygten, der kastede et svagt, glødende Lys paa Gulvet henne i Hjørnet, den uafbrudte Tikken af Teleskopets Urværk, den lille Revne i Loftet — et aflangt Dyb, flammet af Stjernetaager. Ogilvy puslede omkring derinde. Jeg kunde høre ham, men ikke se ham. Igennem Teleskopet saa jeg en dyb, blaa Cirkel, og midt i den svømmede den lille, runde Planet. Den saa ud som saadan en stille, skinnende lille Tingest med svage Mærker af Tværstriber og ganske lidt flad ved Polerne. Hvor den var lille, hvor den var varm og skinnende som Sølv, et lysende Knappenaals-hoved! Jeg syntes, den skælvede ganske svagt. Men det var nok Urværket, der umærkelig lod Teleskopet følge Stjernens Gang gennem Himmelrummet.

Mens jeg stod og saa paa den, var det, som om den udvidede sig og trak sig sammen, som den nærmede sig og igen veg tilbage, men det var kun mit Øje, der var træt. Ti Millioner Mile var den borte, et tomt Rum paa mere end ti Millioner Mile laa imellem den og mig. Faa Mennesker gør sig klart, hvor uhyre det Rum er, hvor Verdens Kloder svømmer.

Lige ved Mars saa jeg tre Prikker af Lys, tre Stjerner saa uendelig langt borte, at de end ikke kunde skimtes med det blotte Øje. Og udenom dem laa det tomme Rums bundløse, uudgrundelige Dyb. Man kender det sorte, dybe Mørke fra en frostklar Stjernenat, men i Kikkerten saa det dobbelt dybt og dobbelt mørkt ud.

Og usynlig for mit Øje paa Grund af dets Fjernhed og dets Lidenhed kom hurtigt og jævnt flyvende henimod mig, tværs igennem det ufattelige, vældige Rum, den Ting, de sendte ned til os, den skæbnesvangre Ting, der skulde bringe saa megen Kamp og Ulykke, Ødelæggelse og Død til Jorden. Nærmere og nærmere kom den, Tusinder af Mile jog den igennem i hvert eneste Minut.

Men det drømte jeg ikke om den Gang. Ikke et eneste Menneske paa Jorden drømte om det.

Ogsaa den Nat spyede den fjerne Planet Ild. Jeg saa det selv. Det rødlige Glimt ude ved Randen i samme Øjeblik, Uret slog 12. Jeg sagde det til Ogilvy, og han tog min Plads. Natten var varm, jeg var tørstig og stiv i Benene og famlede mig frem til Bordet, hvor Sifon'en stod, mens Ogilvy kom med det ene Udraab efter det andet over den Strøm af Ild og Flammer, der var rettet lige imod os.

Den Nat fløj det andet Projektil fra Mars ned til Jorden, nøjagtig 24 Timer efter det første. Jeg husker, hvor jeg sad paa Bordet i Mørket og inderlig ønskede, jeg kunde faa tændt en Cigaret, og anede kun lidt, hvor betydningsfuldt det Glimt, jeg havde set, skulde blive for mig og for mange andre.

Til Kl. 1 blev vi deroppe, saa tændte vi Lygten og gik over til Ogilvys Hus. Langt neden under os laa Hus ved Hus, og Hundreder af Mennesker sov deres trygge, fredelige Søvn i den stille Nat.

Ogilvy fantaserede over den Mulighed, at Glimtene kunde være Signaler fra Væsener deroppe, men kom dog snart til det Resultat, at de maatte stamme fra et kæmpemæssigt vulkansk Udbrud. Han gjorde mig opmærksom paa det besynderlige i, at de to vulkanske Udbrud havde nøjagtig samme Retning.

— Chancerne for menneskelignende Beboere paa Mars er som én til en Million, sagde han.

Hundreder af Astronomer saa den Nat og de ti følgende Nætter ved Midnatstid det samme Flammelyn. Hvorfor de saa holdt op, var der ingen, der var i Stand til at forklare.

Endog Aviserne vaagnede nu op af deres Dvale, og der kom Noter hist og her og alle Vegne om Vulkanerne paa Mars. Alt imens susede nu Projektilerne fra Mars ned mod Jorden Mil efter Mil gennem Rummets tomme Slug, nærmere for hver Dag, for hver Time. Nu forekommer det mig aldeles ufatteligt, at vi alle kunde gaa og være optaget af vore smaa Sorger og Glæder med den jagende, truende Fare hængende over Hovedet paa os. En Redaktør var i den syvende Himmel, fordi han havde erhvervet sig et nyt Billede af Mars til sin Avis. Jeg for mit Vedkommende havde travlt med at lære at køre paa Cykle og var optaget af en Diskussion i Bladene om Moralens mulige Udvikling, efterhaanden som Civilisationen steg.

En Aften gik jeg en Tur med min Kone. (Det første Projektil kunde da neppe være mere end 2—3 Millioner Mile borte.) Det var en varm, stjerneklar Aften, og jeg viste hende Mars, en klar, lysende Prik, der krøb mod Zenith, og som saa mange Kikkerter var rettet imod. Da vi kom hjem, drog en Flok glade Mennesker forbi med Sang og Musik. Lysene i Sovekammervinduerne blev tændte rundt i Husene, Folk begyndte at gaa i Seng. Fra Jernbanestationen langt borte gled Lyden af Tog, der kom buldrende, af Vogne, der rangeredes, og Damp, der blev sluppet ud, sammen

til en hel lille Melodi. Min Kone viste mig de røde, grønne og gule Lygter, der hang paa Signalmasterne op mod den mørke Himmel. Alt var saa hjemligt, fredeligt og roligt.

II.

Stjerneskuddet.

Saa kom Natten, hvor det første Stjerneskuud faldt. Midt paa Natten blev det set, farende østpaa som en flammende Streg højt oppe i Luften. Masser af Mennesker maa have set det og antaget det for et ganske almindeligt Stjerneskuud. En Astronom saa, at det efterlod en grønlig Streg, der lyste i et Par Sekunder. Dening, vor første Autoritet paa Meteorernes Omraade, antog, at det faldt til Jorden 20—25 Mil Øst for hans Observatorium.

Jeg var hjemme ved den Tid. Jeg sad og skrev i mit Arbejds-værelse, og mit Vindue, der vendte mod Øst, stod aabent. Men jeg saa det ikke. Og dog maa det mærkeligste af alt, hvad der nogen Sinde er faldet ned paa Jorden, være faret forbi, mens jeg sad dør. Havde jeg blot set op i det Øjeblik, det faldt. Nogle af dem, der saa det, sagde, at de hørte en kogende, hvislende Lyd. Mange tænkte vel nok, det var en Meteorsten, men ikke én gjorde sig den Ulejlighed at se efter, hvad det var samme Nat.

Men tidlig om Morgenstunden stod Ogilvy op for at lede efter det. Han havde set Stjerneskuddet og var overbevist om, at der laa en Meteorsten et eller andet Sted paa Fællenden i Nærheden. Og finde den gjorde han kort efter Dag gry, ikke langt fra Sandgravene. Et uhyre Hul havde den boret, og Sand og Grus havde den slynget i alle Retninger hen over Lyngen og lavet Bunker saa store, at de kunde ses en Fjerdingvej derfra. Mod Øst var Lyngen i Brand, og en tynd, blaalig Røg steg op i den gryende Dag.

Selve Tingesten laa næsten ganske begravet i Sand. Rundt omkring laa Resterne af et Naaletræ, som den havde splintret i Stumper og Stykker paa sin Nedfart. Det man kunde se af den, lignede en kæmpemæssig Cylinder, der var dækket af et tykt, skællet, graabrunt Lag. Den var omtrent tredive Meter i Gennemsnit. Ogilvy gik hen til den, overrasket over dens Størrelse og endnu mere over dens Form, da Meteorstene altid er mere eller mindre runde. Den var imidlertid endnu saa varm af sin Flugt

gennem Luften, at han ikke kunde komme helt hen til den. En snurrende Lyd inde i Cylinderen mente han, kom af den ujævne Afkøling af Overfladen. Han havde paa det Tidspunkt ikke den fjerneste Anelse om, at den var hul.

Han stod ved Randen af den Fordybning, Tingesten selv havde lavet, og stirrede paa den underlige Genstand, især forbavset over dens usædvanlige Form og Farve, og filosoferede over, om det muligvis betød, at der var en eller anden Plan eller Hensigt med dens Ankomst. Den tidlige Morgen var vidunderlig stille, og Solen, der netop kom op over Grantræerne ved Weybridge, var allerede helt varm. Han kunde ikke huske, han havde hørt Fuglene synge den Morgen, men der var ikke en Vind, der rørte sig, og den eneste Lyd, han hørte, var den svage Snurren inde i den glødende Cylinder. Han var fuldstændig alene paa Fælleden.

Pludselig gav det et Sæt i ham: nogle af de graa Kakler eller Slakker, der dannede den underlige askeagtige Skal udenom Meteoret, faldt af i den ene Ende. De faldt af i Flader og dumpede ned paa Sandet. Et stort Stykke løsnede sig pludselig og faldt med en skarp Lyd, der fik hans Hjerte til at staa stille af Forskrækkelse.

Det første Øjeblik var han ikke klar over, hvad det betød, og skønt Heden var frygtelig, kravlede han dog ned i Hullet lige hen til Uhyret for at tage det nærmere i Øjesyn. Han tænkte sig endnu Muligheden af, at Afkølingen kunde være Aarsag til det, men der var det mærkelige ved det, at Skallen kun faldt af ved Enden af Cylinderen.

Det næste, han opdagede, var, at Cylinderens ene cirkelrunde Ende ganske langsomt gik rundt. Bevægelsen var saa langsom, at han kun opdagede den, da han tilfældigvis saa, at et sort Mærke, der for fem Minutter siden havde været lige ud for ham, nu var kommet om paa den anden Side. Men selv da faldt det ham neppe ind, hvad det betød. Først da han hørte en dump, skurrende Lyd og saa det sorte Mærke flytte sig en Tomme eller saa, gik det op for ham: Cylinderen var kunstig — hul — og den ene Ende blev nu skruet op. Noget inden i den skruede Laaget af.

„Gud i Himlen,“ sagde Ogilvy, „der er en Mand inden i den, eller Mænd! De maa være halvt stegte ihjel og prøver nu paa at slippe ud.“

Saa fo'r det pludselig igennem hans Hjerne, at den maaske stod i Forbindelse med Flammeglimtet paa Mars.

Tanken om det arme, indespærrede Væsen var saa frygtelig for ham, at han glemte Heden og gik lige hen til Cylinderen for at tage et Tag med i Skruen. Heldigvis blev han standset af Straalevarmen, før han fik brændt sine Hænder paa det endnu glødende Metal. Saa stod han et Øjeblik uden at vide, hvad han skulde, gjorde saa omkring, kravlede op af Hullet og satte af Sted i vild Fart ad Woking til. Klokken maa da have været omtrent seks. Han mødte en Fragtmand og prøvede at sætte ham ind i Situationen. Men den Historie, han diskede op med, og hele hans Udseende var saa forstyrret — Hatten var faldet af nede i Hullet — at Manden ganske roligt kørte videre. Opvarteren, der stod og lukkede op for Beværtningen ved Horsell-Broen, tog ham og hans Historie paa samme Maade. Han troede, det var en gal, der var sluppet ud, og han gjorde et mislykket Forsøg paa at genne ham ind i Skænkestuen. Det gjorde ham noget mere nøgtern, og da han saa Henderson, Journalisten fra London, i hans Have, havde han samlet sig saa vidt, at han kunde gøre sig forstaaelig og kaldte paa ham over Stakittet.

„Henderson,“ sagde han. „De saa jo den Stjerne, der faldt i Nat?“

„Javist,“ svarede Henderson.

„Den ligger ude paa Horsell Fællede nu.“

„Gud forbarme sig! Var det et Meteor?“ sagde Henderson, „det er storartet!“

„Ja — men det er noget mere end et Meteor. Det er en Cylinder — en kunstig Cylinder, Mand! Og der er noget inden i den.“

Henderson rettede sig op med Spaden i Haanden.

„Hvad er det?“ sagde han, han var døv paa det ene Øre.

Ogilvy fortalte ham om alt, hvad han havde set. Det tog et Minut eller to for Henderson at kapere det. Saa lod han Spaden falde, greb efter sin Jakke og kom ud paa Vejen. De to Mænd styrtede med det samme tilbage til Fællede. Der laa Cylinderen stadigvæk i den samme Stilling. Men nu var Lyden inde fra holdt op, og en tynd Ring af skinnende Metal var synlig mellem Laaget og Cylinderen. Enten kom der Luft ind, eller ogsaa blev der sluppet Luft ud, for der var hele Tiden en hvislende, spruttende Lyd dør ved Skruen.

De lyttede, kradsede med en Stok paa Hylsteret, og da de

intet Svar fik, kom de til det Resultat, at Manden eller Mændene derinde maatte være bedøvede eller døde.

Naturligvis var de to ganske ude af Stand til at foretage nogen Art af Undersøgelse. De raabte nogle trøstende Ord og Løfter om at komme igen, og saa vendte de tilbage til Byen efter Hjælp. Man kan tænke sig, hvilken Opsigt de gjorde, da de kom løbende i Solskinnet ned gennem den lille Gade, fulde af Sand, ophidsede og forfjamskede, netop som Kræmmerne var ved at aabne Butikkerne og tage Skodderne fra, og alle Folk var i Færd med at lukke Sovekammervinduerne op. Henderson fo'r straks hen paa Jernbanestationen for at telegrafere Nyheden til London. I Aviserne havde man forberedt Folk paa Idéen.

Henad otte var der allerede en Flok Drenge og Leddiggængere paa Vej til Fælleden for at se de „døde Mænd fra Mars“. Det var den Form, Historien fik. Jeg hørte først noget om det lidt i ni af min Avisdreng, da jeg gik ud efter min Morgenavis. Jeg spildte ikke et Øjeblik, men skyndte mig af Sted over Ottershaw-Broen til Sandgravene.

III.

Paa Horsell Fælled.

Jeg fandt en lille Flok paa omtrent tyve Mennesker, der stod omkring det kæmpemæssige Hul, hvor Cylinderen laa. Jeg har allerede givet Beskrivelsen af Kolossen, der laa der halvt begravet i Sandet. Græstørv og Grus rundt om saa ud, som om det havde været udsat for en Eksplosion. Der havde sikkert ogsaa staaet Flammer om den, da den susende borede sig ned i Sandet. Henderson og Ogilvy var der ikke. De havde vel indset, at der ikke var noget at gøre for Øjeblikket, og var gaaede hjem til Henderson for at faa noget at spise.

Fire—fem Drenge sad ude ved Randen af Hullet og dinglede med Benene og morede sig med at kaste Sten ned paa Uhyret — indtil jeg stoppede dem. Da jeg havde snakket lidt med dem, begyndte de at lege Tagfat ud og ind mellem de andre Tilskuere i Stedet for. Forsamlingen bestod iøvrigt af et Par Cyklister, en Gartner, jeg undertiden handlede hos, en Pige med et lille Barn paa Armen, min Slagter og hans lille Dreng og to—tre Driverter

og Golfspillere, som plejede at holde til i Nærheden af Jernbanestationen. De snakkede ikke meget sammen. Astronomi kender Menigmand i England ikke stort til. De fleste stod ganske rolig og saa paa Cylinderens ene Ende, der lignede et uhyre Bord, og saa gik de, og andre kom. De havde sikkert ventet sig en Dyng forkullede Kroppe og var nu skuffede over ikke at finde andet end den livløse Kolos. Jeg kravlede ned i Hullet og bildte mig ind, jeg mærkede en svag Bevægelse under Fodsaalerne. Laaget var ubevægeligt. Det drejede ikke mere rundt.

Det var først, da jeg kom lige hen til den, at det rigtig gik op for mig, hvor mærkværdig den var. Ved det første Blik var der saamænd ikke mere Grund til at blive maalløs over den end over en væltet Vogn eller et Træ, der er blæst om og spærrer Landevejen. Ikke en Gang saa megen Grund. Den saa nærmest ud som en rusten, halvforbrændt Gasbeholder. Man maatte kende en lille Smule til Kemi og Metaller for at se, at den graa Skål ikke saa ud som almindelig Anløbethed, og at det gulhvide Metal, som Skruegangen var af, ikke havde den Farve, som noget af vore Metaller. Men de Mennesker, der stod dør og saa paa den, havde ikke noget Begreb om de Ting.

Paa det Tidspunkt nærede jeg ikke mindste Tvivl om, at Tingesten var kommet fra Planeten Mars, men jeg ansaa det for usandsynligt, at den indeholdt noget levende. Skruen kunde jo godt være avtomatisk. Til Trods for Ogilvy troede jeg bestandig paa, at der var Mennesker paa Mars, og jeg fantaserede livligt over Muligheden for, at der kunde findes Manuskript inden i den, og hvor vanskeligt det vilde blive at oversætte, at der maaske var Mønter og Modeller o. s. v. Jeg syntes bare, den var en lille Smule for stor til det Brug. Men jeg brændte af Begærlighed efter at faa den lukket op. Ved Ellevetiden, da det ikke saa ud til, at der vilde ske noget, gik jeg hjem med Hovedet fuldt af alle mulige Forventninger. Jeg kunde næsten ikke holde mine Tanker samlede, da jeg satte mig ved mit Arbejde.

Ud paa Eftermiddagen havde Fælleden fuldstændig skiftet Udseende. De tidlige Udgaver af Aftenaviserne havde sat London paa den anden Ende med enorme Overskrifter:

Et Budskab fra Mars,

En vidunderlig Historie fra Woking, o. s. v. Desuden havde Ogilvys Telegram til det astronomiske Institut givet hvert eneste Observatorium i England, Skotland og Irland nok at tænke paa.

Der var et halvt Dusin Drosker eller mere fra Woking Station, der holdt paa Vejen ved Sandgraven, en Kurvestol og en næsten kongelig Ekvipage. Desuden en hel Hoben Cykler. Og en Mængde Mennesker maatte være gaaede derud trods Varmen, saa der alt i alt var en betydelig Forsamling — et Par Damer i livlige Farver lyste op mellem de andre.

Det var gloende hedt, ikke en Sky paa Himlen, ikke en Vind, der rørte sig, og det eneste, der kunde give en Smule Skygge, var de faa, spredte Grantræer. Ilden i Lyngen var bleven slukket, men Jorden henad Ottershaw til var sort, saa langt Øjet rakte, og sendte stadig hist og her Striber af Røg lodret op i Luften. En entreprenant Handlende havde sendt sin Søn herud med en Trækkevogn med grønne Æbler og Ingefærøl.

Da jeg gik hen til Randen af Hullet, saa jeg dernede et halvt Dusin Mænd — Henderson, Ogilvy og en høj, svær Mand, som jeg bagefter fik at vide var Stent, den kongelige Astronom, og nogle Arbejdere med Spader og Hakker. Stent udstedte Ordre med en vigtig, høj Stemme. Han stod oppe paa Cylinderen, som nu maatte være afkølet. Hans Ansigt var karmoisinrødt og drev af Sved; der var øjensynligt noget, der ærgrede ham.

En stor Del af Cylinderen var nu kommet til Syne, men dens laveste Ende var endnu under Sandet. Saa snart Ogilvy fik Øje paa mig, kaldte han mig ned og spurgte mig, om jeg vilde gaa over til Lord Hilton, der ejede Jorden.

Den voksende Folkemængde forstyrrede dem i deres Udgravningsarbejde, især Drengene. Og De vilde nu bede om at faa Stedet indhegnet for at holde Folk paa Afstand. Han fortalte mig, at en svag Bevægelse endnu var hørlig nu og da derindefra. Arbejderne havde ikke kunnet skruer Laaget af, da der ikke fandtes noget, de kunde tage fat i. Væggene viste sig at være uhyre tykke, saa det var meget muligt, at den svage Lyd, vi hørte, betød en forfærdelig Støj og Larm derinde.

Jeg var meget tilfreds med den Opgave, jeg havde faaet; jeg var nu sikker paa at blive en privilegeret Tilskuer, der havde Lov at gaa indenfor den planlagte Indhegning. Jeg traf ikke Lord Hilton hjemme, men besluttede at hente ham ved Sekstoget, naar han kom fra London. I Mellemtiden gik jeg hjem og fik noget Te at drikke.

IV.

Cylinderen skruer sig op.

Da jeg vendte tilbage til Fælleden, var Solen ved at gaa ned. Spredte Grupper var paa Vejen ud fra Woking, og enkelte vendte hjem. Mængden omkring Hullet var vokset og tegnede sig mørkt mod den orange-farvede Himmel — et Par hundrede Mennesker var der maaske. Jeg hørte nogle raabe, og det lod til, der var Slagsmaal henne ved Hullet. Allehaande underlige Tanker fo'r igennem Hovedet paa mig. Da jeg kom nærmere, hørte jeg Stents Stemme:

„Gaa tilbage, gaa tilbage!“

En Dreng kom løbende hen imod mig.

„Den bevæger sig,“ sagde han i Forbifarten. „Der er en Skrue, og den skruer sig op nu. Det skal jeg ikke have noget af. Jeg gaar hjem.“

Jeg naaede hen til Mængden. Der stod virkelig en to—tre hundrede Mennesker og puffede og skubbede til hinanden. De Par Damer, der var, var ikke de mindst ivrige.

„Han er faldet ned i Hullet,“ var der én, der raabte.

„Gaa tilbage!“ raabte andre.

Mængden veg tilbage, og jeg trængte mig frem. Alle var i høj Grad ophidsede. Jeg hørte en forunderlig summende Lyd fra Hullet.

„Kom dog!“ sagde Ogilvy, „hjælp mig med at holde de Dumrianer tilbage. Vi véd jo ikke, hvad der i den forbandede Tingest, forstaar du!“

Jeg saa en ung Mand, vistnok en Kommis fra Woking, han stod ovenpaa Cylinderen og anstrengte sig for at kravle op af Hullet igen. Mængden havde puffet ham derved.

Den øverste Del af Cylinderen blev skruet løs indvendig fra. Næsten en Alen af den blanke Skrue stak frem. Der var en, der skubbede til mig, og jeg var nær blevet puffet ned ovenpaa Skruen. Jeg vendte mig om, og i det samme løsnedes Laaget paa Cylinderen og faldt med et tungt Bulder ned paa Gruset. Ved at bruge mine Albuer var jeg kommet lidt bort fra Hullet og drejede igen Hovedet om mod „Tingesten“. Lige straks saa det runde Hul ganske sort ud, men jeg havde ogsaa den nedgaaende Sol i Øjnene.

Jeg tror, vi ventede alle at se et Menneske komme frem — ikke ganske som vi, men i alt væsentligt et Menneske. Det ven-

tede jeg da. Nu var der noget, der rørte sig inde i Mørket, graalige, bølgede Bevægelser af noget, der arbejdede sig opefter, og saa to lysende Skiver ligesom Øjne. Saa var der noget, der lignede en lille, graa Snog, omtrent af Tykkelse som en Spadserstok, den anstrengte sig for at komme op af Hullet og fægtede i Luften hen imod det Sted, hvor jeg stod — og saa kom der en til. Det lignede Fangarme.

Det løb mig koldt ned ad Ryggen. En Kvinde bagved udstødte et højt Skrig. Jeg vendte mig halvt om, men kunde ikke faa Øjnene fra Cylinderen, hvor der nu kom et Par Kløer frem; saa begyndte jeg at bane mig Vej bort fra Hullet. Jeg saa, hvorledes Forbavselsen gik over til Skræk paa Ansigterne omkring mig. Alle søgte skrigende at komme af Sted. Jeg saa Kommis'en kæmpe endnu paa Kanten af Hullet. Alle løb deres Vej, ogsaa Stent; til sidst stod jeg ganske alene, og da jeg atter betragtede Cylinderen, blev jeg greben af en saadan Rædsel, at jeg ikke kunde røre et Lem.

En tyk, graalig, rund Klump af Størrelse omtrent som en Bjørn, kom langsomt og møjsommeligt op af Cylinderen. Idet den væltede ud, og Lyset faldt paa den, glinsede den som vaadt Læder. To store, mørke Øjne stirrede paa mig; den havde ogsaa noget, der svarede til et Ansigt. Under Øjnene sad Munden; den lignede en Sprække. Klumpen trak Vejret gispende og savlende, og Kroppen rystede krampagtigt under Anstrengelsen. En tynd Arm, der lignede en Klo, greb fat om Cylinderens Kant, en anden fægtede i Luften.

Naar man ikke har set en levende Marsbeboer, gør man sig ingen Forestilling om, hvor besynderligt og rædselsfuldt deres Ydre er. De har en mærkelig formet Mund med en spids Overlæbe, de mangler Øjenbryn og har ingen Hage under den kileformede Underlæbe. Munden er i en bestandig sitrende Bevægelse. De er forsynede med et Bundt hæslige Kløer, trækker Vejret tungt og uroligt i den uvante Atmosfære og bevæger sig langsomt og besværligt paa Grund af Jordens større Tyngdekraft. Men det uhyggeligste er Øjnene. Det er som en Afgrund at se ind i, saa dybe er de. Man bliver svimmel og faar en Fornemmelse, som man skulde blive søsyg. Deres Hud er fedtet, brun og svampet, og der var noget tungt og uheldsvangert i de langsomme, plumpe Bevægelser. Jeg blev straks ved det første Møde, ved det første Blik overvældet af Modbydelighed og Angst.

Pludselig forsvandt Uhyret. Han tumlede ned ad Kanten og

faldt i Hullet med et Svup, som naar man læsser Huder af en Vogn. Jeg hørte et grødet Skrig, og straks efter kom en anden af dem til Syne i Aabningens dybe Mørke.

Men nu kunde jeg igen røre mine Ben. Jeg vendte om og løb som en gal henimod en Gruppe Træer, halvandet hundrede Alen derfra; men jeg tumlede og snublede, for jeg kunde ikke lade være at se mig tilbage hvert Øjeblik.

Forpustet gjorde jeg Holdt mellem nogle unge Graner og Gyvelbuske, spændt paa, hvad der videre vilde ske. Rundt om var der fuldt af Folk, der ligesom jeg stod stive af Skræk og stirrede paa den Bunke Sand, der skjulte Hullet, hvor de kom fra. Endnu større blev min Rædsel, da jeg saa en rund, mørk Genstand komme op over Kanten og forsvinde igen. Det var Kom-mis'ens Hoved, der viste sig som et lille mørkt Punkt mod Aftenrøden. Nu fik han Skulder og Knæ op, saa gled han tilbage, saa kun Hovedet var synligt; pludselig forsvandt han, og jeg bildte mig ind, at et svagt Skrig naaede mit Øre. Min første Tilskyn-delse var at løbe tilbage og hjælpe ham, men saa mærkede jeg, at Frygten var større end Medlidenheden, og jeg blev, hvor jeg var.

Der var nu ikke det mindste at se; alt var skjult nede i det dybe Hul af den Sandhøj, som Cylinderen havde dannet. Hvis nogen var kommen hen ad Vejen fra Chobham eller Woking, vilde de med en vis Forundring have set disse hundrede Menne-sker, der stod og laa rundt omkring, nede i Grøfter, bag Buske, Plankeværker og Hegn, der knap turde lukke Munden op og kun kom med korte, ophidsede Udbrud, men alle sammen stirrede over mod en Bunke Sand.

Ølvognen stod forladt og glemt, og rundt om i Sandet stod de andre Vogne; men Hestene gumlede uforstyrrede af deres Mule-poser eller skrabede med Benene i Jorden.

V.

Ild-Straalen.

Efter det Glimt, jeg havde faaet af Marsbeboerne, da de kom frem af Cylinderen, som de havde gjort Rejsen i fra deres Pla-net til vor Jord, var det, som en Trolddom havde lammet mine

Bevægelser. Jeg stod med Fødderne dybt nede i Lyngen og stirrede paa den Vold, der skjulte dem. Det kribblede i mig af Nysgerrighed, og jeg var saa angst, at jeg ikke kunde røre mig af Flækken.

Jeg vovede ikke at gaa tilbage henimod Hullet, skønt jeg brændte efter at kikke ned i det. Saa begyndte jeg at gaa rundt for at finde et Sted, hvorfra jeg bedre kunde se, men blev stadig ved at holde Øje med Sandhøjene, der skjulte de besynderlige nyankomne. Pludselig saa jeg et Bundt tynde sorte Piske, der lignede Armene paa en Blæksprutte; de tegnede sig et Sekund mod Himlen og forsvandt saa; kort efter kom en tynd Stang til Syne; den bar paa Toppen en rund Skive, der drejede sig med Lynets Hurtighed. Hvad mon der gik for sig?

De fleste Tilskuere havde samlet sig i to Flokke; nogle paa Vejen til Woking, andre i Retning af Chobham; det var tydeligt, at de var lige saa bange som jeg. Jeg gik hen til en Mand, der stod i Nærheden af mig, og tiltalte ham, men nogen Samtale kom der ikke ud af det, det havde hverken han eller jeg Lyst til.

„Hvor er de hæslige, de Bæster!“ sagde han. „Du gode Gud, hvor er de hæslige!“ Den Sætning blev han ved at gentage, og videre kom han ikke.

„Saa De Manden i Hullet?“ spurgte jeg. Han svarede ikke, og vi stod tavse ved Siden af hinanden og gloede, som om det dog strammede os lidt op, at vi var to. Saa gik jeg hen til en lille Høj, hvorfra jeg havde bedre Udsigt, og da jeg vendte mig om efter ham, saa jeg, at han var paa Vej til Woking.

Aftenrøden gik over til Tusmørke, uden at der hændte noget mere. Til venstre, henimod Woking, syntes Mængden at vokse, mens Flokken blev mindre og mindre ad Chobham til. Fra Hullet kom intet Tegn paa Liv.

Dette gav Folk Mod, og de, der først nu kom derhen fra Woking, bidrog endnu mere til at berolige Stemningen. Eftersom Mørket faldt paa, begyndte Folk at vandre langsomt og ustandseligt ud over Fælleden, og Modet voksede, da ingen Bevægelse fra Cylinderen afbrød Aftenens Stilhed. Mørke Skikkelser, to eller tre sammen, gik fremad, standsede, lyttede, gik atter fremad og dannede paa den Maade en smal, uregelmæssig Halvmaane, der til sidst vilde indeslutte Hullet mellem sine Horn. Ogsaa jeg begyndte at nærme mig Hullet.

Nogle Kuske havde taget Mod til sig og kørte ud paa Fælleden, og jeg hørte Hovslag og Lyden af Vognhjul. En Knøs kom

trækkende med en Æblevogn. Men i Retning af Horsell fik jeg Øje paa en lille Flok Mennesker; den forreste svingede med et hvidt Flag.

Det var en Deputation. Da Marsbeboerne til Trods for deres afskrækkende Ydre øjensynligt var Fornuftvæsener, var det efter en kort Raadslagning blevet bestemt, at vi skulde sætte os i Forbindelse med dem ved Tegn og saaledes vise, at vi stod paa Højde med dem.

De svingede ustandseligt med Flaget. De var for langt borte til, at jeg kunde skelne de enkelte Personer, men senere fik jeg at vide, at Ogilvy, Stent og Henderson hørte med til Deputationen. Da den lille Flok kom nærmere, brød den igennem den Ring, som Menneskene havde sluttet om Hullet, mens enkelte utydelige Skikkelser fulgte efter i beskeden Afstand.

Pludselig saa man et Ildglimt, og i tre forskellige Stød kom en Sky af lysende, grønlig Røg op af Hullet og gik lige til Vejrs i den stille Luft.

Denne Røg (eller Flamme var det maaske snarere) lyste og skinnede, saa at alt andet blev mørkt; den dybe blaa Himmel foroven og den brune Fælle med de spredte Grantræer saa ud, som om de pludselig blev sorte, da Stødene kom, og blev ved at være det, efter at de var forbi. Paa samme Tid hørte man en svag, hvislende Lyd.

Paa den anden Side af Hullet stod den lille Flok med det hvide Flag i Spidsen, standset af det forunderlige Syn: en lille Klynge sorte Skikkelser paa den sorte Jord. Idet den grønne Røg steg til Vejrs, fik deres Ansigter en grønlig-bleg Farve, der forsvandt med Røgen.

Den hvislende Lyd gik langsomt over i en Summen og blev saa til en høj, drønende Larm. Pludselig kom en puklet, formløs Masse op af Hullet, og det saa ud, som om selve Ildaanden fo'r ud af ham.

Straks efter sprang Ilden som en klar Flamme fra den ene til den anden, hoppede om mellem de spredte Klynger. Det var, som om et usynligt Slag ramte dem, saa de blussede op i lys Lue. Det saa ud, som om hvert Menneske i et Nu blev forvandlet til en Søjle af Ild.

Jeg saa dem, oplyste som de var af den Ild, der fortærede dem; jeg saa dem dingle og falde, mens Vennerne vendte om og flygtede.

Jeg stod og stirrede, uden at det rigtig gik op for mig, at det

virkelig var Døden, der sprang fra Mand til Mand i den lille fjerne Gruppe. Det eneste, jeg følte, var Forbavselse. Et lydløst, blændende Glimt, og en Mand faldt næsegrus om og var død, og naar den usynlige Ildpil gik henover Grantræerne, flammede de op som Baal, og hver eneste tør Gyvelbusk blev til en flakkende Fakkel. Og langt borte henimod Knaphill, saa jeg Træer, Plankeværk og Træhuse gaa op i Luer.

Hurtigt og uafbrudt gled denne Flammedød videre, dette usynlige, uundgaaelige Ildvaaben. Jeg saa godt, at det kom henimod mig, idet Buskene, det rørte ved, kom i Brand, men jeg var saa overvældet, at jeg ikke kunde røre et Lem. Jeg hørte Ilden knitre ude paa Fælleden og et pludseligt Skrig fra en Hest, der straks døde hen. Det var, som om en usynlig, brændende Finger gik igennem Lyngen mellem mig og Marsbeboerne, og langs den bugtede Linie steg der Ild og Røg op af den mørke Jord. Langt borte til venstre, hvor Vejen fra Woking Station fører ud til Fælleden, var der noget, der styrtede om med et Brag. Straks efter hørte al Hvislen og Summen op, og Ildaanden sank langsomt ned i Hullet igen.

Alt var gaaet for sig i en saadan Fart, at jeg stod ubevægelig, stum og blændet af Ilden. Hvis Døden var gaaet hele Kredsen rundt, var jeg bleven dræbt midt under min Forfjamskelse. Men den standsede, før den naaede mig. Jeg blev sparet, og alt blev pludselig mørkt og uhyggeligt udenom mig.

Den ujævne Fællede saa mørkere ud end nogen Sinde, kun Vejene lyste som graa Striber under den dybe blaa Himmel. Der var ikke et Menneske hverken at se eller høre. Stjernerne skinnede foroven, og mod Vest havde Himlen endnu en bleg, grønblaa Farve; Toppene af Grantræerne og Tagene i Horsell tegnede sig skarpt og mørkt mod den lyse Baggrund. Marsbeboerne og deres Maskiner var forsvundne; man saa kun den tynde Mast med den spejlblanke Skive, der ustandselig snurrede rundt. Enkelte Buske og fritstaaende Træer brændte endnu, og Husene henimod Woking Station sendte høje Flammer op mod den stille Aftenhimmel.

Med Undtagelse af disse Flammer var alt uforandret — men Forbavselsen var grænseløs. Den lille Flok med det hvide Flag var i et Nu fejet ud af Tilværelsen, saa hurtig og lydløst, at det forekom mig, som om det neppe havde afbrudt Aftenens Stilhed.

Pludselig faldt det mig ind, at jeg stod midt ude paa Fælle-

den, alene, hjælpeløs — prisgivet. Saa fo'r Angsten igennem mig.

Med en Kraftanstrengelse rev jeg mig løs og begyndte at løbe tungt og besværligt gennem Lyngen.

Det var ikke den naturlige, rimelige Frygt for Marsbeboerne, det var en panisk Skræk, som Mørket, Stilheden og Ensomheden indjog mig, og saa stærkt virkede den, at den berøvede mig alt Mod og Mandshjerte, saa jeg græd ganske stille, som et Barn græder. En Gang vendte jeg mig om, men jeg turde ikke aabne Øjnene og se mig tilbage.

Jeg var overbevist om, at de legede med mig som Katten med Musen, og nu, da jeg troede, jeg var i Sikkerhed, vilde den hemmelighedsfulde Død hurtigere end et Lyn springe ud af Hullet, indhente mig, røre mig og dræbe mig.

VI.

Ildstraalen fra Chobham-Vejen.

Endnu taler man med Forundring om, hvorledes Marsbeboerne var i Stand til at dræbe Mennesker saa hurtig og lydløst. Nogle mener, at de forstaar at frembringe en umaadelig Hede i et Rum, der ganske mangler Ledningsevne. Denne Hede kaster de i parallelle Straaler mod den Genstand, de vil ramme, ved Hjælp af et blankt Spejl af ukendt Sammensætning, noget i Lighed med Spejlet i et Fyrtaarn, der dirigerer Lysstraalen. Men ingen har kunnet forklare de nærmere Omstændigheder. En Straale af Hede er det i alt Fald. Usynlig Hede i Stedet for synligt Lys. Alt, hvad der kan brænde, blusser op i Flamme, naar det blot strejfs af Straalen; Bly bliver flydende som Vand, Jernet bliver blødt, og Glas revner og smelter; og falder den paa Vand, bliver det Damp i samme Sekund.

Den Nat laa omtrent fyrretyve Mennesker under den stjerneklare Himmel som forvredne og forkullede Lig, der ikke var til at kende igen, og hele Natten brændte Fælleden fra Horsell til Maybury i lys Lue.

Beretningen om disse Myrderier naaede sandsynligvis de tre Byer Chobham, Woking og Ottershaw paa samme Tid. I Woking havde Butikerne lukket, da Tragedien begyndte; Historien

om Cylinderen havde vakt almindelig Nysgerrighed, og en Mængde Mennesker, som var færdige med Dagens Arbejde, spadserede over Broen hen ad Vejen mellem Hækkene, der fører ud til Fælleden. Det var de unge, der havde trukket i Kisteklæderne efter Dagens Slid og benyttede denne Historie, som de vilde have benyttet enhver anden, som Paaskud til at spadser og fjase sammen. Man kunde høre, hvor Sladderen gik i Tusmørket . . .

Endnu var der kun faa Mennesker i Woking, der blot vidste, at Cylinderen havde aabnet sig; skønt stakkels Henderson havde faaet et Bud til at cykle hen paa Postkontoret med et Telegram til en Aften-Avis.

Da disse Mennesker, to og tre sammen, kom udenfor Byen, traf de smaa Klynger, der talte i en ophidset Tone og pegede paa det snurrende Spejl over Sandgravene; og Ophidselsen smittede snart dem alle.

Ved halvotte Tiden, da Deputationen var dræbt, maa der have været en tre hundrede Mennesker derude foruden dem, der havde forladt Vejen for at tage Marsbeboerne nærmere i Øjesyn. Der var tre Politibetjente, hvorefter den ene var til Hest, der efter Stents Ordre gjorde deres Bedste for at holde Folk tilbage og faa dem fra at gaa nærmere hen til Cylinderen. Men der var nok af Spektakelmagere, der ikke var komne ud for at høre Formaninger, og som heller ikke lod sig anfægte af den Slags Ting.

Stent og Ogilvy, der havde forudset Muligheden af et Sammenstød, havde telegraferet fra Horsell til Lejren, saa snart Marsbeboerne var komne til Syne, og forlangt et Kompagni Soldater, der skulde beskytte disse besynderlige Væsener mod Menneskenes mulige Overfald. Derefter var de vendte tilbage for at gaa i Spidsen for den dødsdømte Deputation. Beskrivelsen af deres Død, saadan som Mængden saa det, falder nøje sammen med mine egne Indtryk; de tre Udladninger af den grønne Røg, den dybe, summende Ly og Ildglimtene.

Men Menneskemængden slap levende derfra paa en langt mærkeligere Maade end jeg. En lille Sandhøj, beplantet med Lyng, reddede dem, den tog af for den nederste Del af Ildstraalen, saa den gik hen over dem. De saa Glimtene, og de saa Mændene falde; det var som en usynlig Haand, der antændte Buskene og fo'r henimod den gennem Tusmørket. Med en hvæsende, hvislende Lyd, der skar igennem Larmen nede fra Hullet, gik Straalen tæt hen over deres Hoveder, tændte Toppen

af de Bøgetræer, der indhegner Vejen, væltede Murene, knuste Ruderne, fik Træværket til at flamme. Og Gavlen af et Hus, der stod paa Hjørnet, faldt ned med et Brag.

Den pludselige Hysten og Hvislen og Skæret fra de brændende Træer gjorde i første Øjeblik den skrækslagne Mængde fuldstændig raadvild.

Men saa begyndte Gnister og brændende Kviste at falde ned paa Vejen, og enkelte Blade fløj brændende om som smaa Blus. Der gik Ild i baade Hatte og Kjoler. Da lød der et Skrig ud over Fælleden. En ridende Politibetjent kom galoperende gennem Stimlen og slog i Fortvivlelse Armene op over Hovedet.

„De kommer!“ skreg en Kvinde, og i samme Øjeblik vendte hele Flokken, de stødte og puffede til hinanden; af Sted til Working løb de alle sammen. De masede paa som en Flok Faar. Hvor Vejen snæver og mørk løber ind mellem de høje Bakker, blev Folk pressede sammen og sloges, som det gjaldt deres Liv at komme først. Det var ikke alle, der slap helskindede derfra; to Kvinder og en lille Dreng blev revne om og trampede ned og blev liggende derude for at dø, omgivne af Rædsel og Mørke.

VII.

Hvorledes jeg naaede hjem.

Hvad mig selv angaar, husker jeg ikke andet om min Flugt, end at jeg stødte imod Træerne og stolprede gennem Lyngen. Alt omkring mig mindede mig om Marsbeboernes hemmelighedsfulde Rædsler; det ubarmhjertige, dødbringende Ildsværd syntes at svinge frem og tilbage over mit Hoved, inden det dalede ned og slettede mig ud af de levendes Tal. Jeg naaede ud paa Vejen og løb i Retning af Korsvejen.

Til sidst kunde jeg ikke mere; udmattet af Sindsbevægelse og Anstrengelse tabte jeg Ligevægten og faldt. Det var lige ved Broen, der fører over Kanalen ved Gasværket.

Jeg faldt og laa ganske stille og havde vel ligget der en rum Tid.

Ganske forvirret fo'r jeg op. Straks vidste jeg ikke en Gang, hvordan jeg var kommen herhen. Det var helt forbi med min Angst. Min Hat var borte og Flippen var væk. For faa Øjeblikke

siden havde jeg kun været optaget af tre Ting: det mørke, umaadelige Rum udenom mig, min Svaghed og Angst for Dødens frygtelige Nærhed. Nu var alt som forvandlet, og jeg saa paa det med ganske andre Øjne. Stemningen vekslede uden Overgang. Jeg var atter mig selv, en jævn, adstadig Borger. Den tavse Fælle, Flammerne, min Flugt, alt stod for mig som en Drøm. Jeg spurgte mig selv, om alt dette virkelig var gaaet for sig. Jeg kunde næsten ikke tro det.

Jeg rejste mig og gik med ujævne Skridt op ad den stejle Bro. Mit Hoved rummede ikke én fornuftig Tanke, og mine Kræfter var borte. Jeg er sikker paa, at jeg dinglede som en fuld Mand. Der kom et Hoved frem fra den anden Side, og lidt efter lidt, som det kom nærmere, blev det til en Arbejder med en Kurv og en lille Dreng, der løb ved Siden af ham. Han gik forbi mig og sagde Godaften. Jeg vilde have talt til ham, men gjorde det ikke. Jeg besvarede hans Hilsen med en uhyrlig Mumlen og gik videre ned ad Broen.

Et Tog kom buldrende forbi; gennem de hvide Dampe og den rødlige Røg lyste Vinduerne som en lang, gloende Snog; det gik sydpaa. Husch! var det borte. Ved en Gadedør stod et Par Mennesker og talte sammen; det var ved den Række smukke Huse, der gaar under Navnet Østerland. Det saa saa virkeligt og hjemligt ur i Sammenligning med det, der laa bag mig. Det var vel Fantasi det hele — et Mareridt, jeg havde haft, mens jeg sov? Saadan noget var ikke til i Virkeligheden, sagde jeg til mig selv.

Jeg er ogsaa alt for meget af et Stemningsmenneske; jeg er ikke som andre. Undertiden har jeg den besynderligste Følelse af at være borte fra mig selv og hele Verden; jeg betragter alting udefra, fra en eller anden ufattelig Fjernhed, borte fra Tid og Rum, borte fra Sorg og Bekymring. Dette var vel en ny Slags Drømme. Det var saa umuligt at forene den idylliske Ro her med den jagende, grusomme Død en halv Mils Vej herfra. Paa Gasværkerne hørte jeg Larmen af de arbejdende Maskiner, og alle de elektriske Lamper var tændte. Jeg standsede ved Gadedøren.

„Har I hørt noget fra Fællede?“ spurgte jeg.

Ved Døren stod to Mænd og et Fruentimmer.

„Hvad for noget!“ sagde den ene og vendte sig om.

„Noget nyt fra Fællede?“ sagde jeg.

„Har De maaske været derude?“ spurgte Manden.

„Folk er ved at blive tossede over den Fællede,” sagde Fruentimmeret.

„Hvad er det, der er paa Færde derude?”

„Har I ikke hørt om Marsbeboerne?” sagde jeg. „Menneskene fra Mars?”

„Det Sludder!” sagde Fruentimmeret, „det har vi da faaet nok af,” og saa lo de alle tre.

Jeg blev baade flov og vred. Jeg prøvede paa at fortælle dem, hvad jeg havde set. Men de bare lo ad mine mærkelige Historier.

„Ja, ja, I faar nok mere at vide,” sagde jeg og gik hjem.

Min Kone blev forskrækket over mit Udseende, saa medtaget var jeg.

Jeg gik ind i Spisestuen, satte mig ned, drak lidt Vin, og saa snart jeg var kommen lidt til Hægterne, fortalte jeg hende, hvad jeg havde oplevet. Middagsmaden var rettet an, men ingen af os rørte den, mens jeg fortalte min Historie.

„En god Ting er der da,” sagde jeg for at formindske den Frygt, jeg havde fremkaldt. „Det er de mest klodsede Tingester, jeg nogen Sinde har set. Nede fra Hullet kan de slaa Folk ihjel, der kommer dem for nær, men op af det kan de ikke komme. Men rædselsfulde er de!”

„Sig ikke mere!” sagde min Kone, idet hun rynkede Brynene og klappede min Haand.

„Stakkels Ogilvy!” sagde jeg, „at tænke sig, at han ligger stendød derude.”

Min Kone var den første, der fæstede Lid til min Fortælling. Da jeg saa, at hun blev lighleg i Ansigtet, holdt jeg op.

„De kan vel ikke komme herhen!” gentog hun den ene Gang efter den anden.

Jeg fik hende til at drikke lidt Vin og søgte at berolige hende.

„De kan knap flytte Benene,” sagde jeg.

Jeg begyndte at berolige hende og mig selv ved at gentage alt, hvad Ogilvy havde fortalt mig om det umulige i, at Marsbeboerne satte sig fast paa Jorden. Jeg lagde især Vægt paa Tyngdekraften. Den er paa Jordens Overflade tre Gange stærkere end paa Mars' Overflade. En Marsbeboer vilde derfor her veje tre Gange saa meget som paa Mars. Og selv om hans Muskler havde akkurat samme Kraft som før, vilde han dog føle sit eget

Legeme som en Blyklump. Dette var den almindelige Mening. Baade *Times* og *Telegrafen* udviklede det samme næste Morgen; men de oversaa begge, ligesom jeg, to Kræfter, der gjorde den modsatte Virkning. — Vi véd, at Jordens Atmosfære indeholder langt mere Ilt, end Mars' gør. Den styrkende Indflydelse, som dette Overmaal af Ilt vil øve paa Marsbeboerne, maa naturligvis afveje deres Legemers forøgede Vægt. Og dertil kom, at vi alle oversaa den Kendsgerning, at Marsbeboerne ved den mekaniske Indsigt, de er i Besiddelse af, selvfølgelig er i Stand til at op-hæve enhver Virkning af det forøgede Lufttryk.

Men alt det faldt mig aldeles ikke ind den Gang. Jeg følte mig overbevist om Fjendens Afmagt, og dermed slog jeg mig til Ro.

Lidt efter lidt virkede ogsaa Vinen og Maden. Den rolige Hygge ved mit eget Bord og Nødvendigheden af at berolige min Kone gav mig mit Mod og min Sikkerhed tilbage.

„De har baaret sig ganske taabeligt ad,“ sagde jeg og holdt mit Vinglas op mod Lyset. „De er farlige, fordi de rimeligvis er ude af sig selv af Skræk. Maaske ventede de slet ikke at finde levende Væsener her — i alt Fald ikke Fornuft-Væsener. Bliver de for generende, vil jo en Bombe ned i Hullet gøre det af med dem i en Haandevending.“

Rimeligvis var det den ophidsede Sindsstemning, som Dagens Begivenheder havde fremkaldt hos mig, der bevirkede, at denne Middag endnu staar saa levende i min Erindring. Min kære Kones blide Ansigt, der ængsteligt kikkede hen paa mig under den røde Lampeskærm, den skinnende Dug med Sølv- og Glas-Servicet — den Gang havde selv filosofiske Forfattere Raad til lidt Luksus — Glasset med den perlende, purpurrøde Vin, alt staar for mig, som om jeg saa det paa et Fotografi. Tilsidst sad jeg og spiste Nødder, røg en Cigaret, ærgrede mig over Ogilvys Letsindighed og erklærede, at Marsbeboerne var nogle tykpandede Kujoner.

Det var akkurat, som en brav Dronte paa Mauritius kunde have siddet i sin Rede og talt om det Skib, der havde bragt en Flok sultne Matroser til Øen.

„Vær du kun rolig, kære Kone, i Morgen hakker vi dem allesammen ihjel.“

Jeg anede ikke, at det var den sidste ordentlige Middag, jeg fik i mange forunderlige og frygtelige Dage.

VIII.

Fredag Nat.

Hvad der forbavsede mig mest af alle de mærkelige Ting, der hændte den Fredag, var, at ingen lod sig forstyrre i sin daglige, vanemæssige Levevis, da den Række Begivenheder begyndte, der skulde vælte hele vor Samfundsorden over Ende. Hvis man Fredag Aften havde taget et Kompas og trukket en Cirkel med en Radius paa fem Fjerdingsvej omkring Woking Sandgrave, er jeg sikker paa, at man ikke vilde have fundet et eneste Menneſke udenfor Cirklen — naar jeg lige undtager Slægtninge af Stent eller af de tre, fire Cyklister og Londonere, der laa dræbte paa Fælleden — der i nogen som helst Henseende havde ladet sig forstyrre i deres Dont eller var urolige over de fremmede Planet-Beboeres Ankomst. Mange havde naturligvis hørt Tale om Cylinderen, men den vakte ikke en Gang den Bevægelse, som en diplomatisk Note fra Tyskland vilde have gjort.

Det Telegram, hvori stakkels Henderson beskrev, hvorledes Laaget lidt efter lidt blev skruet af Cylinderen, betragtede de i London som en And, og efter at hans Blad havde telegraferet til ham efter nærmere Oplysning uden at faa noget Svar — Manden var jo nemlig død — opgav de at udsende nogen Løbeseddel.

Selv indenfor Cirklen var den største Del af Beboerne lige glade. Jeg har allerede omtalt, hvorledes Mænd og Kvinder optog min Fortælling. Overalt spiste Folk baade til Middag og til Aften. Arbejdsmænd gravede i deres Have after Dagens Slid, Børnene kom i Seng, Kærestefolkene gik ad Smaagaderne, og Studenterne hang over deres Bøger.

Maaske hviskede man lidt om det i Hovedgaden; maaske sladrede man lidt om det i Værtshuset, af og til kom der et Rygte derudefra eller endog et Øjenvidne til Begivenhederne, hvis Beretning fik Tilhørerne til at tabe baade Næse og Mund; men for de fleste gik Dagen, som den plejede, man arbejdede, spiste og sov, som man havde gjort i utallige Aar, saa ubekymret, som om der ikke eksisterede nogen Planet paa Himlen, der hed Mars. Selv ved Woking Station, i Horsell og Chobham gik alt i sin gamle Gænge.

Ved Woking Station kom og gik Togene til langt ud paa Natten, Spor skiftedes, Signaler hejstes, Passagerer steg ud og ind, og alt gik sin Gang, som om intet var i Vejen. En Dreng

fra Byen gik og solgte Aviser med det sidste Aften-Nyt. Dragene havde travlt med Bagagen, Lokomotiverne fløjtede, Signalklokken ringede, og midt i al Larmen hørte man Drengenes Raab: „Mars er beboet! Mars-Menneskene er komne!“ Der kom Folk til Stationen ved 9-Tiden og fortalte de utroligste Ting og vakte endnu mere Opsigt end en fuld Mand ellers. Folk, der kørte med Toget til London, kikkede i Mørket ud ad Vinduerne og saa kun et flakkende Blus, der flammede op og forsvandt i Retning af Horsell, et glødende Skær og en let Røg-Taage, der skjulte Stjerner; det hele lignede nærmest en almindelig Hedebrand. Kun lige i Nærheden af Fælleden begyndte man for Alvor af blive bange. Et halvt Dusin Villaer brændte ved Woking, og i de tre Landsbyer, der vendte ud mod Fælleden, var der Lys i alle Husene, og Beboerne blev oppe hele Natten.

Nysgerrige Flokke drev om alle Vegne, Folk kom og gik, og paa Chobham- og Horsell-Broerne var der stadig fuldt. Et Par dumdristige Fyre, fik man senere at vide, var i Mørket kravlet hen til Marsbeboerne, men de kom aldrig tilbage. Nu og da fejede en Lysstraale ganske som et Krigsskibs Lyskaster hen over Fælleden, og Døden fulgte den i Hælene. Ellers var den vide Fælled tavs og øde, og de forkullede Lig laa derude under Stjernerne hele Natten og hele den næste Dag. Mange hørte Lyden af Hammerslag fra Hullet.

Saadan stod Sagerne Fredag Nat. Cylinderen havde som en giftig Pil boret sig ind under Huden paa vor gamle Jord. Rundt om laa en Stump Hede med smaa brændende Punkter med nogle utydelige Kroppe spredte hist og her i forvredne Stillinger. Der var ogsaa Træer og Buske, der brændte. Uden om stod en Kreds af ængstelig spejdende Væsener; men paa den anden Side af Kredsen var der hverken Brand, Død eller Angst.

Hele Natten arbejdede og hamrede Marsbeboerne, vaagne og utrættelige, paa Maskiner, de skulde have færdige, og Gang paa Gang kom der et Stød af den grønlig-hvide Røg, der hvirvlende stod op mod den stjerneklare Himmel.

Omtrent Kl. 11 kom et Kompagni Soldater gennem Horsell og begyndte at slaa en Kordon rundt om Fælleden. Senere marcherede et andet Kompagni gennem Chobham for at gøre det samme paa den nordlige Side. Flere Officerer fra Inkerman-Lejren havde tidligere paa Dagen været paa Fælleden, og man savnede den ene af dem, Major Eden. Obersten ved Regimentet kom ved Midnat til Chobham-Broen og udspurgte ivrigt den der

forsamlede Mængde. Det var tydeligt, at de militære Autoriteter indsaa, hvor alvorlig Sagen var. Omtrent Kl. 11 var Morgenaviserne i Stand til at melde, at en Eskadron Husarer, to Maxim-Kanoner og omtrent fire hundrede Mand af Cordigon-Regimentet havde forladt Aldershot.

Nogle faa Sekunder efter Midnat saa Mængden paa Chertsey-Vejen ved Woking en Stjerne fra Himlen falde ned i Granskovene mod Nordvest. Den kom med et grønligt Lys og et Glimt, der lignede Lynild. Det var den anden Cylinder.

IX.

Lørdag.

Lørdag er i min Erindring en Dag fuld af Spænding og Træthed, lummer og trykkende, med et hurtigt skiftende Barometer. Min Kone sov heldigvis trygt; jeg sov kun lidt og stod tidlig op. Jeg gik ud i Haven før Frokost og stod og lyttede, men der var intet at høre fra Fælleden. Kun en Lærke slog højt oppe i den friske, klare Morgenluft.

Mælkemanden kom som sædvanlig. Jeg hørte hans Vogn rasle og gik hen til Gadedøren for at høre nyt. Han fortalte mig, at Marsbeboerne i Nattens Løb var blevne omringede af Tropper, og at man ventede Kanonerne. Saa hørte jeg den hyggelige, beroligende Lyd af et Tog, der gik til Woking.

„De skal ikke slaas ihjel,“ sagde Mælkemanden, „hvis det paa nogen Maade kan undgaas.“

Jeg saa min Nabo pusle i sin Have, passiarede lidt med ham og slentrede ind for at spise Frokost. Naboen var af den Mening, at Soldaterne nok i Dagens Løb vilde faa Bugt med Marsbeboerne, fange dem eller dræbe dem.

„Det er kedeligt, at de er saa utilgængelige,“ sagde han. „Det kunde da ellers være morsomt at faa at vide, hvordan de lever paa en anden Planet; vi kunde maaske ogsaa lære et eller andet af dem.“

Han kom hen til Gitteret og rakte mig en Haandfuld Jordbær; han var baade en gavmild og en begejstret Havedyrker. Med det samme fortalte han mig, at Granskovene ved Golf-Links stod i Brand.

„De siger,“ sagde han, „at der er faldet en til af de velsignede Tingester herved — det er Nummer to. En havde vel været nok. Det kommer til at svie til Assurance-Selskaberne. Der ryger en artig Sum, inden alt det bliver erstattet.“ Han lo med den godmodigste Mine af Verden, da han sagde det. „Skovene,“ fortalte han, „brænder endnu,“ og han pegede paa en tæt Røgsky. „Der vil i mange Dage være hedt at gaa, naar det tykke Lag Grannaale er brændt,“ og saa blev han pludselig alvorlig og talte om „den stakkels Ogilvy“.

I Stedet for at sætte mig til mit Arbejde efter Frokost besluttede jeg at spadserere henimod Fælleden. Under Jernbanebroen traf jeg en Afdeling Soldater — Sappører, tror jeg — Mænd med smaa, runde Hatte, snavsede røde Jakker, der stod aabne, saa man saa deres blaa Skjorter og mørke Benklæder, og Støvler, der gik midt op paa Laarene. De sagde, at det var forbudt at gaa over Kanalen, og da jeg saa henimod Broen, bemærkede jeg en af Cardigan-Mændene, der stod Skildvagt. Jeg talte lidt med disse Soldater, jeg fortalte dem, hvad jeg havde set af Marsbeboerne den foregaaende Aften. Ingen af dem havde set dem, og de var ved at sprække af Nysgerrighed og bombarderede mig med Spørgsmaal. De fortalte mig, at de vidste ikke, hvem der havde givet Ordre til Soldaternes Fremrykning; men de troede, det havde givet Anledning til en Strid ved Hestgarden. Den menige Sappør har en langt bedre Opdragelse end den menige Soldat, og de talte med megen Sagkundskab om de særlige Betingelser for den mulige Kamp. Jeg beskrev Ildstraalen for dem, og de talte indbyrdes om den.

„Vi kravler hen til dem under Dækning og gaar løs paa dem“ sagde den ene.

„Det gaar ikke,“ sagde den anden. „Hvad Dækning kan man lave mod saadan en ildnende Hede. Hvad der er at gøre for os, er at komme dem saa nær som muligt og saa lave en Løbegrav.“

„Du med dine Løbegrave. Jeg vil blæse dine Løbegrave et langt Stykke. Du skulde vist have været en Muldvarp, Fredy.“

„Har de da slet ingen Hals?“ sagde en tredje pludselig, en lille, tænksom, mørk Mand, der røg paa en Pibe.

Jeg gentog min Beskrivelse.

„Blæksprutter,“ sagde han, „det vilde jeg nu kalde dem. Det er jo ikke Menneskefisk — det er jo Fiskekæmper.“

„Det er slet ikke Synd at slaa saadan nogle Bæster ihjel,“ sagde den, der først havde talt.

„Hvorfor sender vi dem ikke en Bombe, der i en Fart kan gøre Ende paa dem?“ sagde den lille mørke Mand. „Man kan aldrig vide, hvad de kan hitte paa.“

„Du kan aldrig finde paa andet end Bomber!“ sagde den første. „Det bliver der nok ingen Tid til. Nej, gaa lige løs paa dem, det er mit Raad, og saa hurtigt som muligt.“

De snakkede videre, men jeg gik til Stationen for at faa fat i saa mange Morgenaviser som muligt.

Men jeg vil ikke trætte Læseren med en længere Beskrivelse af denne Formiddag og Eftermiddag, der aldrig fik Ende. Jeg fik ikke et Glimt at se af Fælleden; endogsaa Kirketaarnene i Horsell og Chobham var besatte af Militær. Soldaterne, jeg henvendte mig til, vidste ingenting, og Officererne var tavse og havde travlt. Militærets Nærværelse havde beroliget Folk i Byen, og først nu hørte jeg af Tobakshandleren, at hans Søn var blandt de dræbte ude paa Fælleden. Soldaterne havde faaet dem, der boede i Udkanten af Byen, til at lukke deres Døre af og forlade deres Huse.

Henad to kom jeg meget udmattet hjem for at spise Frokost; Dagen var, som jeg allerede har sagt, trykkende hed, og om Eftermiddagen tog jeg et koldt Bad for at forfriske mig. Omtrent halv fire gik jeg til Stationen for at faa fat i en Aftenavis; Morgenbladene havde kun indeholdt en meget unøjagtig Beskrivelse af, hvorledes Stent, Henderson, Ogilvy og de andre var blevne dræbte. Men alt det vidste jeg i Forvejen. Marsbeboerne viste sig aldeles ikke. Det lod til, at de arbejdede i deres Hul; der hørtes Hammerslag, og Røgen strømmede næsten ustandseligt frem. De var øjensynlig optagne af Forberedelser til Kampen. Der var gjort endnu et Forsøg paa at signalisere til dem, men uden Held. Det var alt, hvad der stod i Aviserne. En Sapør fortalte mig, at en Mand havde staaet i en Grøft og viftet med et Flag paa en lang Stang. Men Marsbeboerne ænsede ikke denne Imødekommenhed mere end en Kos Brøl.

Jeg maa tilstaa, at hele denne Udrustning, alle disse militære Forberedelser gjorde mig ør i Hovedet. Mine Tanker blev krigerske, og paa en halv Snes forskellige Maader gjorde jeg det af med Fjenderne. Mine Drømme fra Skoletiden om Kamp og Heltedaad dukkede op igen. I det Øjeblik forekom det mig næsten, som om Kampen var ulige. Jeg syntes, de var saa hjælpeløse dernede i Hullet.

Omtrent Klokken tre begyndte de at skyde regelmæssigt med

en Kanon fra Chertsey eller Addlestone. Jeg hørte, at der var kastet Bomber i den brændende Granskov, hvor den anden Cylinder var faldet ned, da de haabede paa denne Maade at ødelægge denne Tingest, før den blev aabnet. Det var imidlertid først Kl. 5, at en Felt-Kanon ankom til Chobham for at rettes mod den første af Marsbeboernes Cylindre.

Henad seks om Aftenen, da jeg sad og drak Te med min Kone inde i Lysthuset, begge ivrig optagne af den Kamp, der ventede os, hørte vi et dumpt Skud fra Fælleden, og straks efter mærkede vi Brandlugten. Lige i Hælene paa Lugten kom et voldsomt, dundrende Brag ganske nær ved os, der fik Jorden til at ryste under os. Da jeg styrtede ud paa Græsplænen, saa jeg Træerne ved det orientalske Kollegium slaa ud i rygende, røde Flammer og det lille Kirketaarn ved Siden af synke sammen i Ruiner. Moskeens spidse Taarn var forsvundet, og Kollegiets Taglinie saa ud, som en hundrede Tons Kanon havde været i Lag med den. En af vore Skorstene revnede med et Brag, som om et Skud havde ramt den, og fløj i Stumper og Stykker ned ad Teglstenene paa Taget og blev til en Dynge røde Murbrokker i Blomsterbedet udenfor mit Vindue.

Min Kone og jeg stod som lamslaaede. Saa gik det pludselig op for mig, at Toppen af Maybury-Højen maatte kunne naas af Marsbeboernes Ild-Straaler, nu da Kollegiet var af Vejen.

Jeg greb øjeblikkelig min Kone ved Armen og rev hende uden mange Omsvøb ud paa Landevejen. Saa hentede jeg Pigen ud og lovede hende at jeg nok selv skulde gaa ovenpaa og hente den Kasse hun stod og jamrede for.

„Det er umuligt at blive her,“ sagde jeg, og i samme Øjeblik begyndte de igen med Ildskuddene nede paa Fælleden.

„Hvor skal vi dog gaa hen?“ sagde min Kone rædselsslagen.

Jeg tænkte mig om, forvirret ligesom hun. Saa kom jeg til at tænke paa hendes Fætter ved Leatherhead.

„Leatherhead!“ raabte jeg for at overdøve den pludselige Larm.

Hun saa ned ad Højen. Folk kom styrtende ud af deres Huse. „Hvordan skal vi komme til Leatherhead?“ sagde hun.

Ved Foden af Højen saa jeg en Flok Husarer komme ridende ind under Jernbanebroen; tre af dem galoperede gennem Kollegiets aabne Porte; to andre steg af Hesten og begyndte at løbe fra Hus til Hus. Røgen steg op fra Toppen af Træerne.

Solen skinnede blodrød gennem Røgen og kastede et uhyggeligt gustent Skær over alting.

„Bliv her saa længe,“ sagde jeg, „her er du sikker.“ Saa skyndte jeg mig af Sted til den „Plettede Hund“, hvor jeg vidste, at Værten havde en Hest og en Vogn. Jeg løb, for jeg indsaa, at om et Øjeblik vilde alt, hvad der havde Ben at gaa paa, forlade denne Side af Højen. Jeg fandt Værten i hans Skænkestue. Han anede ikke, hvad der gik for sig paa den anden Side af hans Hus. Der stod en Mand med Ryggen til mig og talte med ham.

„Jeg maa have et Pund (18 Kr.),“ sagde Værten til ham, „og jeg har ingen til at køre den.“

„Jeg giver Dem to Pund,“ sagde jeg over den andens Skulder.

„Hvorfor dog det?“

„Og jeg skal bringe den tilbage ved Midnatstid,“ sagde jeg.

„Du gode Gud! Hvad er der paa Færde?“ sagde Værten.

„To Pund for den Smule Krikke. To Pund, og De vil bringe den tilbage igen! Hvad er det, der gaar for sig?“

Jeg forklarede ham i en Fart, at jeg var nødt til at forlade mit Hus, og at jeg havde Brug for hans Vogn. I det Øjeblik syntes jeg ikke, det var tilnærmelsesvis saa vigtigt, at Værten kom ud af sit. Jeg fik Vognen ud og kørte af Sted hen ad Landevejen med den, til jeg naaede hjem igen. Saa overlod jeg den i min Kones og Pigens Varetægt og gik ind for at hente enkelte Værdigenstande, vi havde, som jeg nødig vilde af med. Bøgetræerne udenfor vort Hus blussede op, mens jeg var derinde, og Plankeværket ud mod Vejen lyste rødt af Genskæret. En af Husarerne kom løbende op imod os. Han gik fra Hus til Hus og opfordrede Folk til at komme af Sted hurtigst muligt. Da jeg kom ud af Døren med mine Skatte i et Bordtæppe, var han ved at gaa. Jeg raabte efter ham:

„Hvad nyt?“

Han vendte sig om, stirrede paa mig og skraalede noget om, at de kravlede ud med en Tingest paa, der lignede et Laag. Saa løb han videre hen til Huset oppe paa Toppen af Højen. En pludselig Sky af sort Røg, der hvirvlede af Sted tværs over Landevejen, skjulte ham et Øjeblik fuldstændig. Jeg løb hen til min Nabos Hus og konstaterede, hvad jeg godt vidste i Forvejen, at hans Kone var taget med ham ind til London, og at deres Hus var laaset og lukket. Jeg gik ind i vort Hus igen

for at hente vor Piges Kasse, som jeg havde lovet, hev den op ved Siden af hende paa Bagsædet af Vognen og sprang selv op paa Kuskens Plads ved Siden af min Kone. Jeg fik fat i Tømmerne, og af Sted gik det i den modsatte Retning ned ad Maybury Højens anden Skraaning ad Gammel-Woking til.

Lige for os laa et fredeligt, solbeskinnet Landskab; paa begge Sider af Vejen Hvedemarker og Maybury-Kroen med dens dinglende Skilt. Jeg saa Doktorens Vogn foran. Ved Foden af Bakken drejede jeg Hovedet for at kaste endnu et Blik tilbage paa det, vi drog bort fra. Strømmen af sort, tyk Røg, isprængt med røde Traade af Ild, steg op i den stille Luft og kastede mørke Skygger over de grønne Trætoppe mod Øst. Røgen havde allerede bredt sig umaadelig mod Øst lige hen til Granskovene og mod Vest til Woking. Vejen var fuld af Folk, der kom løbende hen imod os. Og svagt, men meget skarpt, hørte man gennem den stille, milde Luft den snurrende Lyd af en Maskinkanon, der blev stillet ind, og et Hagelvejr af knaldende Rifler. Marsbeboerne satte øjensynlig Ild paa alt, hvad der var indenfor deres Ildstraalers Rækkevidde.

Jeg er ikke nogen videre dreven Kusk, saa jeg maatte nu passe paa min Hest. Og da jeg igen vendte mig, havde den anden Høj skjult den sorte Røg for mig. Jeg gav Hesten et Rap og lod den løbe for løse Tøjler, lige til Woking og Send laa imellem os og den uhyggelige Støj. Jeg indhentede og passerede Doktoren mellem Woking og Send.

X.

Tilbage til mit Hus.

Leatherhead ligger omtrent 3 Mil fra Maybury-Højen. Høduften fra de saftige Enge drev gennem den stille Luft, og Hækken paa hver Side af Vejen duftede sødt af Æbleroser. Den heftige Skydning, som var begyndt, mens vi kørte ned ad Maybury-Højen, var standset lige saa pludselig, som den var begyndt, og Aftenen havde sænket sig fredelig og stille over Landet. Vi naaede uden Forhindringer Leatherhead ved Nitiden, og Hesten fik sig en halv Times Hvil, mens jeg spiste til Aften med mine Fætre og betroede min Kone til deres Omsorg.

Min Kone var mærkværdig stille paa hele Køreturen og syntes at have paa Fornemmelsen, at der ventede os en Ulykke. Jeg sad og snakkede beroligende til hende og forsikrede hende, at der kunde intet ske, fordi Marsbeboerne var bundet til Sandhullet af deres tyngende Vægt, og at de i alle Tilfælde kun var i Stand til at kravle langsomt og besværligt ud. Men hun svarede kun med Enstavelsesord. Havde det ikke været, fordi jeg havde lovet Kroværten at komme tilbage med Hesten, tror jeg nok, hun vilde have forlangt, jeg skulde blive i Leatherhead Natten over. Gud give, jeg havde gjort det. Jeg husker nu, hvor bleg hun var, da vi skiltes.

Jeg for mit Vedkommende havde været i en feberagtig Ophidselse hele Dagen igennem. Noget, der lignede den Krigsfeber, der undertiden kan slaa ned i et civiliseret Samfund, var faret mig i Blodet, og inderst inde var jeg ikke videre ked af, at jeg maatte vende tilbage til Maybury samme Dag. Jeg var næsten lidt beklemt ved Tanken om, at den sidste Salve, jeg havde hørt, muligvis havde gjort det af med vore Fjender fra Mars. Min Sindsstemning kan bedst beskrives, naar jeg siger, at jeg meget nødig vilde have, det skulde være gaaet for sig uden min Medvirkning.

Klokken var nær ved elleve, da jeg brød op. Natten var usædvanlig mørk. Da jeg kom ud af den lyse Gang inde i Huset, forekom den mig fuldstændig sort, og Luften var lige saa varm og tung, som den havde været om Dagen. Skyerne drev hurtigt af Sted hen over vore Hoveder, skønt der ikke var et Aandepust gennem Buskenes Blade rundt om os. Min Fætters Tjener tændte begge Lygterne. Heldigvis kendte jeg Vejen, saa jeg næsten kunde have kørt den i Blinde. Min Kone stod i Lyset fra Døren og fulgte mig med Øjnene, indtil jeg sprang op i Vognen. Saa vendte hun om med et Ryk og gik ind og overlod mine Fætre at ønske mig lykkelig Rejse.

I Begyndelsen var jeg lidt beklemt. Min Kones Frygt havde rimeligvis smittet mig. Men det varede ikke længe, før mine Tanker igen vendte tilbage til Marsbeboerne. Paa dette Tidspunkt var jeg fuldkommen uvidende om, hvordan Aftenens Kamp var forløbet. Jeg kendte ikke en Gang de Omstændigheder, der havde fremkaldt Sammenstødet. Da jeg kom igennem Ockham (jeg kørte nemlig en anden Vej tilbage), saa jeg langs Horisonten i Vest en glødende, blodrød Stribe, der, efterhaanden som jeg kom nærmere, langsomt steg højere og højere op paa Himlen.

Det kommende Tordenvejrs drivende Skyer blandede sig med de sorte og røde Røgmasser.

Gaden var øde, og naar undtages et oplyst Vindue eller to, var der intet Tegn paa Liv i Landsbyen. Men dør, hvor Vejen drejede, undgik jeg med Nød og neppe at køre lige ind i en Klynge Mennesker, der stod med Ryggen til mig og hverken hørte eller saa. De sagde intet, da jeg kørte forbi, og jeg véd ikke, om de kendte noget til det, der foregik paa den anden Side Højen; heller ikke véd jeg, om de tavse Huse, jeg passerede paa min Vej, stille og fredelig sov Nattens Søvn, eller om de var tomme og forladte eller om de maaske forpint og anstrengt spejdede ud efter Død og Rædsler i Nattens truende Mørke.

Paa min Vej kom jeg igennem en Dal, hvor den røde Glød i Vest var skjult for mit Blik. Da jeg var kommen op paa en lille Høj, kunde jeg se den igen, og det første Vindstød, der varslede det kommende Uvejr, fik Træerne til at skælve. Saa hørte jeg Kirkeuret bag ved mig slaa tolv, og jeg saa nu Omridsene af Maybury-Højen med dens Træer og Huse, der tegnede sig sorte og skarpe mod den røde Luft.

Mens jeg saa paa det blev pludselig Vejen uden om mig oplyst af et blegt grønligt Lys, der viste mig de fjerne Skove ved Addlestone. Jeg følte et Ryk i Tømmerne. Jeg saa, at de drivende Skyer var blevne flængede af noget, der lignede en grøn Ildtraad, der pludselig oplyste deres forvirrede Flugt og faldt ned paa Marken til venstre for mig. Det var det tredje Stjerne-skud, den tredje faldende Stjerne.

Lige efter det og blændende violet i Modsætning til det andet grønne dansede det første Lyn fra det optrækkende Uvejr hen over Himlen, og Tordenen buldrede over Hovedet paa mig. Hesten tog fat i Bidslet med Tænderne og sprang.

Vejen skraaner svagt ned mod Foden af Maybury-Højen, og ned ad den Skraaning rullede vi. Da Uvejret først var brudt løs, fulgte Lyn efter Lyn saa hurtigt oven paa hinanden, som jeg aldrig har set hverken før eller siden. Tordenskraldene, der kom lige i Hælene paa hinanden og med en underlig raslende Lyd, lød snarere, som om det var en kæmpemæssig elektrisk Maskine, der arbejdede, end som det var den sædvanlige Bragen, der kastes tilbage alle Vegne fra. Det flakkende Lys blændede og forvirrede, og fine Hagel slog mig i Ansigtet, mens jeg kørte ned ad Skraaning.

I Begyndelsen saa jeg ikke andet end Vejen foran mig. Men

pludselig fangedes mit Blik af noget, der hurtig bevægede sig ned ad Maybury-Højen lige for mig. Først troede jeg, det var det vaade Tag af et Hus, men det næste Lyn viste mig, at det var i en hurtig ligesom hoppende Bevægelse. Det var vel mit Syn, der skuffede mig, et Blændværk — saa fulgte et Øjeblik Forvirring i det dybeste Mørke, og saa — ved et Lyn, der oplyste alt som den klare Dag, saa jeg Vajsenhusets røde Mure oppe paa Højen, Fyrretræernes grønne Toppe og denne gaadefulde Genstand, der kom jumpende.

Hvad var det? Hvordan skal jeg beskrive det? Et trebenet Uhyre, højere end mangt et Hus, skrævende over de unge Fyrretræer og smækkende dem til Side i sit Løb. En vandrende Maskine af skinnende Metal, der skridtede af Sted hen over Lyngen. Nogle leddede Staaltove hang dinglende ned fra den, og den klaprende Lyd af dens Fremmarch blandede sig med Tordenens Bulder. Et Lyn, og den kom frem lyslevende, som den støttede paa det ene Ben med de to andre i Luften, og forsvandt igen for næsten øjeblikkelig at dukke op ved det næste Lyn et hundrede Meter nærmere. Hvis man tænkte sig en Malkestol humpende og tumlende med voldsomme Bevægelser hen over Jorden — det var det Indtryk, de hurtige, flakkende Lyn gav mig. Men i Stedet for en Malkestol maa man tænke sig et stort, levende Maskinlegeme paa tre Ben.

Pludselig skiltes Træerne i Granskoven foran mig, som de skøre Rør i Mosen, naar en Mand braser igennem dem. De knækkede brast og faldt og en anden kæmpemæssig Trefod kom til Syne styrende lige hen imod mig. Og dør kørte jeg i fuld Galop lige løs paa den. Ved Synet af det andet Uhyre kom jeg til mig selv igen. Uden at vente paa at faa mere at se drejede jeg Hestens Hoved helt rundt til højre — og i næste Øjeblik gik Vognen over Hesten, Stængerne knækkede og jeg blev slynget lige ned i en stor Vandpøl.

Jeg kravlede næsten straks op og krøb paa alle fire, med Fødderne endnu i Vand, hen under en Tjørnebusk. Hesten laa ubevægelig, den havde brækket Halsen, stakkels Skrog, og ved de flakkende Lyn saa jeg det sorte Skaberak af den væltede Vogn og det ene Hjul, der endnu snurrede rundt i Luften. Et Øjeblik til, og den kolossale Maskine skrævede lige forbi mig ad Pyrford til.

Set nærved var den endnu mærkeligere. Det var ikke bare en Maskine, der var sat i Gang i en eller anden Retning, men

en Maskine var det, der travede af Sted med en raslende Metal-lyd, og lange, bøjelige, skinnende Kløer havde den (en af dem rev et ungt Fyrretræ op med Rod), der svingede og dinglede omkring dens besynderlige Legeme. Den vraltede af Sted hen ad Vejen, og den øverste Del, der ragede op som en Røghætte og under Gangen rokkede fra den ene Side til den anden, gjorde samme Indtryk paa én som et Hoved, der saa sig om til alle Sider. Bag ved den egentlige Krop var noget vældigt noget af hvidt Metal, der lignede en Fiskekurv, og grøn Røg spruttede i Stød ud mellem Leddenes Sammenføjninger, da Uhyret buldrede forbi mig. Et Øjeblik efter var det borte.

Saa meget saa jeg da, som jeg sad der snart i Lynenes blændende Lys og snart i det dybeste Mørke.

Idet det strøg forbi mig, udstødte det et udfordrende, øredøvende Hyl, som selv Tordenen druknede i: Hallo—o, Hallo—o, og et Øjeblik efter havde det indhentet det første Uhyre en Fjerdingvej borte og bøjede sig over noget, der laa paa Marken. Der var ingen Tvivl om, at det var den tredje af de ti Cylindre, Mars sendte ned til os.

I nogle Minutter laa jeg der i Regn og Mørke og saa, naar det lynede, hvorledes Metalkæmperne i det fjerne skrævede over Hække og Plankeværker. Det haglede nu temmelig tæt, og Omridsene af dem var utydelige, selv naar det lynede. Saa kom der en Pause i Lynene, og Natten slugte dem.

Jeg var gennemblødt af Hagel foroven og Mudder forneden. Det varede noget, inden jeg kunde komme mig af min maalløse Forbavselse, saa jeg kunde redde mig op til et tørrere Sted eller i det hele taget tænke paa den overhængende Fare, jeg havde været i.

Ikke langt borte var et lille Træskur med et Rum og en lille Kartoffelmark udenom. Jeg kom omsider paa Benene og kravlede derhen, dækkende mig bag alt, hvad der bare hævede sig en lille Smule over Jordens Overflade. Jeg dundrede paa Døren, men der kom ingen — der var maaske heller ingen derinde. Saa opgav jeg det, og det lykkedes mig at naa ind i Granskoven ved Maybury uden at blive opdaget af Uhyrerne. Den største Del af Vejen kravlede jeg paa Bunden af en Grøft.

Dækket af Skoven styrede jeg nu, rystende af Væde og Kulde, hen imod mit eget Hus. Der var meget mørkt inde i Skoven. Det lynede kun af og til, og Haglene, der nu styrtede ned, samlede sig paa de tætte Grangrene og rutschede saa som Lavinier ned over mig. Stien kunde jeg ikke finde.

Havde jeg den Gang helt forstaaet, hvad alt det betød, som jeg havde oplevet, var jeg øjeblikkelig vendt om og havde arbejdet mig igennem til Chobham og skulde ikke have standset, før jeg havde naaet Leaterhead og min Kone. Men alt det mærkelige, der foregik rundt om mig, havde forvirret mine Begreber, udmattet som jeg var, blind og døv af Uvejret og vaad til Skindet.

Jeg syntes bare, jeg maatte hjem til mit eget Hus. Andet Maal kunde jeg slet ikke tænke mig i det Øjeblik. Jeg rendte mod Træerne, faldt i en Grøft, skrabede mine Knæ og plaskede endelig ud paa den Sidevej, der førte ned fra Kollegiet. Jeg siger plaskede, for Regnen havde forvandlet Vejen til en sandet, mudret Strøm, der løb ned ad Højen. Her i Mørket tørnede en Mand imod mig, saa jeg ravende tumlede baglænds.

Han udstødte et Skrig af Rædsel, sprang til Side og fo'r af Sted, før jeg kom saa meget til mig selv, at jeg kunde faa sagt noget. Det stormede nu saa voldsomt netop paa dette Sted, at jeg kun med yderste Besvær arbejdede mig op ad Bakken. Jeg gik paa venstre Side og fjælede mig saa tæt som muligt op ad Stakittet.

Lige oppe ved Toppen af Bakken snublede jeg over noget blødt, og ved et Lyn saa jeg imellem mine Fødder en sort Tøj-bunke og et Par Støvler. Før jeg fandt ud af, hvordan Manden laa, var Lynet borte. Jeg blev staaende, til det næste kom. Da saa jeg, det var en kraftig, tarvelig, men ordentlig klædt Mand. Hans Hoved laa inde under hans Krop, og han laa som en Klump lige op ad Stakittet, som om han var bleven slynget med voldsom Kraft imod det.

Jeg overvandt den naturlige Afsky, enhver føler, der aldrig før har rørt ved en død, og bøjede mig ned over ham og vendte ham om for at føle, om hans Hjerte slog. Han var død. Det saa ud, som om han havde knækket Halsen. Tredje Gang lynede det, jeg saa ganske tydeligt hans Ansigt og sprang op. Det var Værten fra „Den plettede Hund“, hvis Køretøj jeg havde taget.

Jeg skrævede forsigtigt over ham og naaede Toppen af Bakken. Jeg gik forbi Politistationen hen til mit Hus. Der var intet i Brand her paa denne Side af Højen, men fra Fælleden kom der endnu et rødt Skær og en rullende Lyd af den rødlige Røg, der slog op i den raslende Hagelbyge. Saa langt jeg kunde se ved Lysene, var Husene her for største Delen uskadte.

Ned ad Vejen ad Maybury-Broen til kunde jeg høre Stemmer og Lyden af Fodtrin, men jeg havde hverken Mod til at raabe

dem an eller gaa hen til dem. Jeg lukkede mig ind med min Smæklaasnøgle, lukkede, laasede og stængede efter mig, famlede mig hen til Trappen og satte mig ned. Jeg havde Hovedet fuldt af de skrævende Metal-Kæmper og den døde Mand, der var slaaet ihjel imod Stakittet.

Jeg krøb sammen ved Foden af Trappen med Ryggen mod Væggen og rystede af Kulde.

XI.

Ved Vinduet.

Jeg har allerede sagt, at de voldsomme Sindsbevægelser, jeg havde været udsat for, fuldstændig havde udmattet mig. Da jeg havde siddet lidt og sundet mig, opdagede jeg, at jeg var kold og dyngvaad, og at jeg havde lavet smaa Søer rundt om mig paa Trappegangens Tæppe. Jeg rejste mig ganske mekanisk og gik ind i Spisestuen og drak noget Whisky. Saa følte jeg endelig Trang til at komme i tørre Klæder.

Da jeg var færdig med det, gik jeg ovenpaa til mit Arbejds-værelse. Hvorfor jeg gjorde det, véd jeg ikke. Fra Vinduet derinde kan man se forbi Træerne og Jernbanen over til Horsell Fælleden. I vort Hastværk havde vi ladet Vinduet staa, da vi tog derfra. Gangen var mørk og gjorde et endnu mørkere Indtryk i Sammenligning med det Maleri, som indrammedes af Vinduesrammen. Blændet blev jeg staaende ved Døren.

Tordenen var forbi. Taarnene paa det orientalske Kollegium og Naaletræerne omkring det var forsvundne. Langt, langt borte, oplyst af et flakkende rødt Skær kom Fælleden omkring Sandhøjene frem. Vældige sorte Skygger, fantastiske og forunderlige, bevægede sig hurtigt og ivrigt frem og tilbage mellem mig og Lyset.

Det saa virkelig ud, som om hele Landet i den Retning stod i Flamme — over hele Bakkeskraaningen var der smaa Ildtunger, der steg og sank med Vindstødene og kastede et rødt Genskær paa den mørke Røgsky foroven. Nu og da trak et Røgslør fra en nærmere Ildebrand forbi Vinduet og skjulte Mars-Skikkelserne. De var ikke saa tydelige, at jeg kunde se, hvad de tog sig for, heller ikke kunde jeg finde ud af, hvad det var for mørke Tingester, de havde travlt med. Den nærmeste Ildebrand kunde jeg

ikke opdage, skønt Skæret af den dansede paa Væggen og Loftet i mit Arbejdsværelse. Man mærkede alle Vegne en skarp, harpiksagtig, sveden Lugt.

Jeg lukkede sagte Døren og krøb henimod Vinduet. Her blev Udsigten videre; paa den ene Side saa jeg Husene ved Woking Station og paa den anden de forkullede Granskove ved Byfleet. Der laa en Bunke Murbrokker nedenfor Skrænten paa Skinnerne nærvæd Tunnellen, og flere af Husene langs Maybury-Vejen og i Gaderne ved Stationen var rygende Ruiner. Lyset paa Skinnerne forvirrede mig. Først var der den mørke Bunke, saa et skarpt Lysskær, og til højre laa en Række store, aflange, gule Kasser, syntes jeg, det var. Saa opdagede jeg, at det var Jernbanevogne. Den forreste var knust og stod i lys Lue, mens de bagerste Vogne laa væltede paa Skinnerne.

Husene, Toget og den brændende Vej henimod Chobham dannede ligesom tre lysende Midtpunkter, mellem hvilke der laa uregelmæssige Strækninger mørkt Land, hist og her afbrudt af ulmende, glødende og rygende Pletter. Det var det besynderligste Syn denne mørke, vældige Ødemark, der laa og brændte. Det mindede mig mest om Lervare-Fabrikkerne, sete ved Nat. Først kunde jeg ikke opdage et eneste Menneske, skønt jeg ledte ivrigt efter dem. Endelig saa jeg ved Lyset fra Woking-Station en Mængde mørke Skikkelser, der ilede, den ene efter den anden, tværs over Banen.

Og dette brændende Kaos var virkelig den lille Verden, hvor jeg i mange Aar havde levet i Ro og Fred! Jeg vidste ikke hvad der var foregaaet i de sidste syv Timer og jeg begyndte først nu at ane, at der var en Forbindelse mellem de mekaniske Metal-Kæmper og de plumpe klodsede Skabninger jeg havde set kravle frem af Cylinderen. Med en Følelse som en Tilskuer ved en Teaterforestilling drejede jeg min Skrivebords-Stol hen til Vinduet satte mig ned og stirrede paa det rygende Landskab og især paa de tre kæmpemæssige mørke Skygger der bevægede sig frem og tilbage i Skæret nede ved Sandgravene. Jeg havde glemt, jeg selv spillede med i Stykket.

De saa ud til at have meget travlt. Jeg begyndte at spørge mig selv, hvad det mon var, de bestilte. Var det tænkende Maskiner? Saadan noget eksisterede vist ikke. Eller sad en Marsbeboer indeni dem og styrede, ledede og anvendte dem, akkurat som Menneskets Hjerne sidder og styrer Legemet. Jeg begyndte at sammenligne dem med menneskelige Maskiner, og for første

Gang i mit Liv spurgte jeg mig selv, hvad et Væsen paa et lavere Udviklingstrin vilde synes om vor Dampmaskine.

Tordenvejret havde rensset Luften, og oppe paa den klare Himmel, ovenover Røgen fra det brændende Landskab saa jeg Mars som et lille, svagt lysende Knappenaalshoved gaa ned i Vest, da der pludselig kom en Soldat ind i min Have. Jeg hørte Fodtrin ved Gitteret, rystede Søvnigheden af mig og spilede Øjnene op. Ja — det var virkelig en Soldat. Nu klatrede han over Stakittet. Ved Synet af et andet menneskeligt Væsen svandt min Sløvhed, og jeg lænede mig ivrigt ud ad Vinduet.

„Heida!“ sagde jeg hviskende.

Han blev siddende overskrævs paa Stakittet. Saa kom han ned og gik over Græsplænen hen til Hjørnet af Huset. Han gik forsigtigt med bøjet Hoved.

„Er der nogen?“ spurgte han hviskende, standsede under Vinduet og kikkede op.

„Hvor skal De hen?“ spurgte jeg.

„Det maa Vorherre vide!“

„Kommer De for at gemme Dem?“

„Ja, netop!“

„Kom herind!“ sagde jeg.

Jeg gik ned, aabnede for ham og laasede Døren igen. Jeg kunde ikke se hans Ansigt. Han havde ingen Hat, og hans Frakke stod aaben.

„Gud i Himlen!“ sagde han, idet jeg skubbede ham ind.

„Hvad er der sket?“ spurgte jeg.

„Hvad der er sket!“ I Mørket kunde jeg se hans forvirrede, rædselsslagne Ansigt.

„De fejede os væk — fejede os simpelthen væk!“ gentog han atter og atter. Han fulgte mig ganske mekanisk ind i Spisestuen.

„Drik noget Whisky!“ sagde jeg og lavede et Glas til ham.

Han drak. Saa satte han sig pludselig ned ved Bordet, lagde Hovedet ned paa Armene og gav sig til at klynke og græde som en lille Dreng, overvældet af den heftigste Sindsbevægelse. Jeg stod forundret ved Siden af ham og glemte fuldstændig, at jeg selv var i akkurat samme Forfatning.

Det varede længe, inden han blev saa rolig, at han kunde svare paa mine Spørgsmaal, og hans Svar var der ikke meget at faa ud af. Han var Kusk ved Artilleriet og blev først udkommanderet Klokken syv. Ved den Tid skød de med Kanoner tværs over

Fældeden, og han havde hørt fortælle, at det første Hold Marsboere var kravlede ganske langsomt henimod deres anden Cylinder, dækkede af Metalskjolde.

Senere løftede deres Skjold sig op paa tre Ben og blev til den første af de Krigsmaskiner, jeg havde set. Den Kanon, Soldaten kørte, var bleven stillet op nær ved Horsell for at beskytte Sandgravene, og dens Komme havde fremskyndet Kampen. Da Kanonen gik bag om Kanonen, traadte hans Hest i et Kaninhul, og begge faldt, og han selv blev af Hesten væltet ned i en Fordybning i Jorden. I samme Øjeblik eksploderede Kanonen bag ham, det brændte rundt om ham, og han selv laa under en Dynge forkullede Lig af Mennesker og Heste.

„Jeg laa stille,“ sagde han, „jeg var fuldstændig lammet, og den forreste Halvdel af en Hest laa ovenpaa mig. Vi var fejede væk. Og Lugten — du gode Gud! Den Stank af brændt Kød. Da jeg faldt af Hesten, fik jeg et Slag over Ryggen, og nu maatte jeg blive liggende, til jeg følte mig lidt bedre. For et Minut siden havde alt været som til en Parade — og nu Snublen, Fald, Brand og Død.“

„Fejet væk,“ sagde han.

Han havde i længere Tid ligget skjult under den døde Hest og kikket frygtsomt ud over Fældeden. Cardigan-Regimentet havde stillet sig i Slagorden og prøvet at angribe Fjenderne ved Hullet, men havde kun opnaaet at blive fejet ud af Tilværelsen. Saa havde Uhyret rejst sig op paa sine tre Ben og var begyndt at spadserere i Ro og Mag frem og tilbage tværs over Fældeden, mellem de faa Flygtninge, der var, idet den hele Tiden drejede det øverste, der lignede et Hoved, fra den ene Side til den anden ligesom en Røghætte i Storm. I noget, der lignede en Arm, bar den et underligt Metalskrin, hvorfra der kom grønne Lysglimt, og ud af et Rør strømmede Ildstraalen.

Efter et Par Minutters Forløb var der, saa vidt Soldaten kunde se, ikke et eneste levende Væsen paa Fældeden, og hvert Træ og hver Busk, der ikke allerede var et forkullet Skelet, brændte i lys Lue. Husarerne var blevne paa Væjen, hvor den bøjede af, og han saa ikke noget til dem. En Tid lang hørte han Maksim-Kanonerne ramle af Sted, og saa blev alt stille. Kæmpen skaa-nede til det sidste Working-Stationen og den Klump Huse, der laa deromkring; men saa blev Ildstraalen endelig rettet derhen ogsaa, og i Løbet af et Sekund laa baade Husene og Stationen som en eneste Dynge rygende Ruiner. Saa blev Ildstraalen luk-

ket inde, Kæmpen vendte Ryggen til Artilleristen og begyndte at humpe henimod de brændende Granskove, der dækkede den anden Cylinder. I samme Øjeblik løftede en anden skinnende Titan sig op af Hullet.

Det andet Uhyre fulgte i Hælene paa det første, og saa begyndte Artilleristen meget forsigtigt at kravle over den hede Lyng-Aske henimod Horsell. Han var saa heldig at komme levende ned i Grøften langs Vejkanten og slap paa den Maade til Woking. Nu blev hans Fortælling usammenhængende: Der var ikke til at være. De faa, der endnu var i Live, var afsindige af Skræk, Størsteparten var brændte og skoldede ihjel. For at undgaa Ilden maatte han holde sig til den ene Side og laa skjult dør bag nogle rygende Dynger af Mursten, da den anden Marskæmpe kom tilbage, Han saa, hvorledes han forfulgte et Menneske, greb ham med en af sine Staalkløer og knuste hans Hoved mod en Granstamme. Efter at det var blevet mørkt, styrtede Artilleristen af Sted og slap over Jernbaneskraaningen.

Siden havde han listet sig videre henimod Maybury i det Haab at komme nærmere London og der komme i Sikkerhed. Folk skjulte sig i Grøfter og Kældere, og mange af de overlevende var paa Vej til Landsbyerne Woking og Send. Han var nær ved at dø af Tørst, da han fandt et Vandrør nær ved Jernbane-Tunnellen sprængt, saa at Vandet strømmede ud over Vejen.

Saadan var den Historie, jeg lidt efter lidt, i Stumper og Stykker, fik ud af ham. Efterhaanden blev han roligere og søgte at forklare mig, hvad han havde set. Han havde straks fortalt mig, at han ikke havde faaet Mad i sin Mund siden Middag. Jeg fandt ude i Spisekammeret noget Kød og Brød, som jeg bragte ham. Vi tændte ingen Lampe, for at Marsbeboerne ikke skulde faa Øje paa Lyset, men spiste begge lidt Mad. Eftersom han fortalte og beskrev det hele, traadte Genstandene omkring os ud af Mørket, og vi saa tydelig udenfor Vinduet de nedtraadte Buske og de brækkede Rosentræer. Det saa ud, som om en Horde Mennesker eller Dyr som et Uvejr var faret tværs over Sletten. Jeg begyndte at kunne se hans sværtede, furede, forfærdede Ansigt, og jeg følte, at mit saa ud ligesom hans.

Da vi var færdige med at spise, gik vi sagte ovenpaa til mit Arbejdsværelse, og jeg saa atter ud ad det aabne Vindue. Dalen var paa en Nat bleven forvandlet til et Sodoma. Der var nu færre Flammer, men mere Røg; men de utallige ødelagte og omstyrtede Huse, de væltede og sværtede Træer, som Mørket havde skjult,

stod nu i hele deres skrækindjagende Hæslighed i Daggryets ubarmhjertige Skær. Hist og her stod der en eller anden Genstand, der havde undgaaet Ilden — en Signalstang, Halvdelen af et Drivhus, hvidt og nymalet midt imellem Ruiner og Brandtomter og al Ødelæggelsens Vederstyggelighed. Aldrig havde Nederlaget i nogen Krigshistorie været saa fuldstændigt som her. Metalskinnende i den opgaaende Sols Straaler stod de tre Kæmper omkring Hullet og vendte og drejede deres Hoveder, som om de ustandselig maatte nyde Synet af den Ødelæggelse, de havde forvoldt.

Det forekom mig, at Hullet var blevet udvidet; og atter og atter kom i Stød den grønne Damp strømmende ud af det; op i Luften steg den, hvirvlede og forsvandt.

Længere borte saa man Ildsøjler omkring Chobham; de blev røde som Blod, da Solen brød frem.

XII.

Hvad jeg saa af Weybridges og Shippertons Undergang.

Højere op ad Dagen trak vi os tilbage fra Vinduet, hvorfra vi havde holdt Øje med Marsbeboerne, og gik ganske rolig ned ad Trappen.

Artilleristen var ganske enig med mig om, at her var intet blivende Sted for os. Han bestemte sig til at gaa til London for dèr at slutte sig til Batteri Nr. 12, der hørte til det beredne Artilleri. Jeg vilde straks med det samme vende tilbage til Leatherhead, og saa stærkt var det Indtryk, Marsbeboernes Styrke havde gjort paa mig, at jeg allerede havde besluttet at tage min Kone til Newhaven for sammen med hende at slippe ud af Landet. Jeg forudsaa, at Egnen omkring London maatte blive Skuepladsen for en frygtelig Kamp, inden det vilde være muligt at overvinde og tilintetgøre de Bæster.

Mellem os og Leatherhead laa imidlertid den tredje Cylinder, som Kæmperne holdt Vagt ved. Havde jeg været alene, tror jeg nok, jeg havde gjort Forsøg paa at slippe derhen. Men Artilleristen raadede mig derfra.

„Det er en daarlig Maade at holde af sin Kone paa,“ sagde han, „at gøre hende til Enke!“ Og saa besluttede jeg at gøre

som han og gaa dækket af Skovene saa langt mod Nord som til Street og Chobham og dør skilles fra ham. Derfra vilde jeg ad en lang Omvej naa Leatherhead.

Jeg vilde straks have taget af Sted, men min Ledsager havde været i aktiv Tjeneste og havde bedre Forstand. Han lod mig finde en Flaske, som han fyldte med Whisky, og saa stoppede vi alle vore Lommer med Biscuit og Kødmat. Saa listede vi os ud af Huset og løb, saa hurtigt vi kunde, ad den oprevne, ilde tilredte Vej, som jeg var kommen ad i Nat. Husene saa ud, som de var uddødede. Paa Vejen laa tre forkullede Legemer tæt sammen, ramte af Dødsstraalen; hist og her laa der Ting, som Folk havde tabt: et Ur, en Tøffel, en Sølvske og andre smaa Værdigenstande. Ved Hjørnet i Nærheden af Posthuset stod en lille Vogn, fyldt med Kasser og Køkkentøj, men uden Hest og med et brækket Hjul. Et Pengeskrin laa aabent mellem Hjulene.

Naar jeg undtager Vajsenhusets Portnerbolig, der endnu brændte, havde ingen af Husene her taget Skade. Ildstraalen havde strejft Skorstenene og var gaaet videre. Men med Undtagelse af os selv var der ikke en levende Sjæl at se paa Maybury-Højen. Størstedelen af Beboerne var flygtet ad Vejen til Woking, tænker jeg — den Vej, ad hvilken jeg var kørt til Leatherhead — hvis de da ikke holdt sig skjulte.

Vi gik ad Stien, kom forbi Liget af den sortklædte Mand, der var overstænket med Snavs fra Aftenens Uvejr, og stak nu ind i Skovene ved Foden af Højen. Vi naaede igennem lige hen til Skinnerne uden at møde et Menneske. Skovene paa den anden Side af Banen var forbrændte og sværtede af Røg. Størstedelen af Træerne var styrtede om, men der stod endnu enkelte bedrøvelige graa Stammer, hvis grønne Løv var blevet mørkebrunt.

Paa den Side, vi gik, havde Ilden kun sværtet Barken. Paa et Sted havde der været Skovarbejdere om Lørdagen. Paa en aaben Plet laa nyligt fældede Træer, ordnede i Række, med Dynge af Savsmuld, hvor Savmaskinen havde været i Gang. Tæt ved laa en forladt Hytte. Der var ikke en Vind, der rørte sig den Morgen, en uhyggelig Stilhed hvilede overalt. Selv Fuglene tav. Artilleristen og jeg skyndte os af Sted, talte hviskende sammen og saa os nu og da tilbage. En eller to Gange standsede vi og lyttede.

Endelig nærmede vi os Vejen og hørte Klapren af Hestesko; mellem Træstammerne saa vi tre Artillerister, der red langsomt henimod Woking. Vi raabte dem an, og da de standsede, skyndte

vi os hen til dem. Det var en Løjtnant og et Par frivillige af ottende Husarregiment; de førte med sig Landmaalerinstrumenter og et Apparat, som Artilleristen fortalte mig var til at fotografere med.

„Naa, det er de første levende Mennesker, jeg har set komme denne Vej,“ sagde Løjtnanten. „Hvad er det egentlig, der er paa Færde?“

Han talte hurtigt, og Mændene bag ham stirrede nysgerrigt paa os. Artilleristen sprang ned ad Skraaningen og gjorde Honnør.

„Kanonen eksploderede i Nat. Jeg laa i Skjul og prøver nu at naa mit Batteri. Naar De rider en halv Fjerdingvej videre ad denne Vej, vil De sikkert faa Marsbeboerne i Sigte.“

„Hvordan ser de ud, for Pokker?“ spurgte Løjtnanten.

„Kæmper i Rustning, Hr. Løjtnant. Hundrede Fod høje, tre Ben og en Krop som Aluminium med et mægtigt Hoved i en Hætte.“

„Mange Tak!“ sagde Løjtnanten. „Noget forbandet Sludder og Vrøvl!“

„De vil nok faa det at se, Hr. Løjtnant. De fører med sig en Slags Kasse, der udspyr Ild og dræber.“

„Er det maaske en Kanon?“

„Nej, Løjtnant,“ og Artilleristen begyndte ivrigt at beskrive Ildstraalen. Løjtnanten afbrød ham midt i Forklaringen og saa hen til mig. Jeg stod endnu paa Skraaningen ved Siden af Vejen.

„Saa De det?“ spurgte Løjtnanten.

„Det er den nøgne Sandhed,“ svarede jeg.

„Nuvel,“ sagde Løjtnanten, „saa tænker jeg, det er ogsaa min Pligt at se det.“ Saa henvendte han sig til Artilleristen og sagde: „Vi er sendte ud for at faa Folk til at flytte ud af deres Huse. De gør bedst i at gaa videre og melde Dem til General Marvin; sig ham alt, hvad De véd. Kender De Vejen?“

„Det gør jeg,“ sagde jeg, og saa vendte han Hesten for at ride nordpaa.

„Var det en halv Fjerdingvej?“ spurgte han.

„I det højeste,“ svarede jeg. Han takkede og red videre, og vi saa dem ikke mere.

Kort efter traf vi tre Kvinder og to Børn paa Vejen, der havde travlt med at flytte ud af en Arbejderbolig. De havde faaet fat i en Trillebør, og paa den stablede de op al deres Skrammel og deres skidne Pjalter. De var saa optagne, at de neppe lagde Mærke til os, da vi gik forbi.

Ved Byfleet Station kom vi ud af Granskoven. Foran os laa Egnen rolig og fredelig i Morgensolen. Vi var nu langt udenfor Ildstraalens Rækkevidde; havde ikke nogle af Husene staaet tomme og Beboerne i andre Huse haft travlt med at flytte, og havde en Afdeling Soldater ikke staaet paa Broen over Jernbanen og stirret over mod Woking, saa vilde alt denne Dag have set ud som enhver anden Søndag.

Enkelte Bøndervogne og Karrer raslede hen ad Vejen til Addlestone, og pludselig saa vi gennem et Markled tværs over en flad Engstrækning seks Tolvpundinger, der stod i en Række med lige lange Mellemrum og Mundingen rettet imod Woking. Kanonerne stod parate ved Kanonerne og Ammunitionsvognene i reglementeret Afstand derfra. Artilleristerne saa ud, som de stod paa Udkig.

„De staar godt!“ sagde jeg. „De skal nok ramme, hvor de sigter.“

Artilleristen standsede ved Leddet.

„Jeg skal videre,“ sagde han.

Længere henimod Weybridge, lige ved Broen, var der en Afdeling Soldater i hvide, lette Trøjer, der opkastede en lang Vold, og bag den stod flere Kanoner.

„Det er alligevel som at skyde med Bue og Pil mod Lynet,“ sagde Artilleristen. „De kender endnu ikke Ildstraalen.“

De Officerer, der ikke var optagne af Arbejdet, stod og stirrede over Trætoppene mod Sydvest; og de Mænd, der gravede, standsede nu og da og kikkede i samme Retning.

Byfleet var i fuldt Oprør, Folk pakkede ind og brød op, og en Afdeling Husarer, nogle til Hest og nogle til Fods, skyndte paa dem. I Landsbygaden var man i Færd med at læsse tre eller fire Regimentsvogne og en gammel Omnibus. Der var Masser af Folk paa Færde; efter gammel Vane havde de fleste iført sig deres Søndagsklæder. Soldaterne havde den største Møje med at gøre dem begribeligt, hvor farlig Stillingen var. Vi saa en vindtør gammel Fyr med en uhyre Kasse, fyldt med Urtepotter med blomstrende Orkidéer; han skændtes med en Korporal, der ikke vilde tage dem med paa Vognen. Jeg standsede og tog ham i Armen.

„Véd De, hvad der er paa Vej dèrovrefra?“ sagde jeg og pegede paa Grantoppene, der skjulte Marsbeboerne.

„Aa, den Tosse,“ sagde han og vendte sig om. „Jeg staar her

og forklarer ham, hvor kostbare de Blomster er, men han forstaar jo ingenting.“

„Det er Døden!“ raabte jeg. „Døden, der er paa Vej! Døden!“ Saa slap jeg mit Tag i ham og overlod til ham selv at faa ud af det, hvad han kunde, mens jeg skyndte mig efter Artilleristen. Før jeg drejede om Hjørnet, vendte jeg mig om. Soldaten var gaaet, men den vindtørre stod endnu ved Siden af sin Kasse med Orkidéerne og stirrede sløvt henimod Træerne.

Ingen i Weybridge kunde sige os, hvor Hovedkvarteret var. Der herskede en saadan Forvirring, som jeg aldrig nogen Sinde har set i nogen By. Alle Vegne holdt der Vogne og Karrer, den besynderligste Vrimmel af Møbler og Heste. Byens Borgere, iførte Ro- og Golfdragter, deres pyntede Koner, alle var de i Færd med at pakke ind, ivrigt hjulpede af Lediggængere og Børn, der betragtede alt dette Hurlumhej som en behagelig Adspredelse paa den kedelige Søndag. Midt i det hele kaldte Kirken til Morgengudstjeneste, og Klokkerne ringede forgæves ud over den travle Mængde.

Artilleristen og jeg havde sat os paa et af Trinnene, der førte op til et Springvand, og fik os et rigtig godt Maaltid af det, vi havde bragt med. Patrouiller af Soldater — nu var det ikke mere Husarer, men hvide Grenaderer — raadede Folk til at flytte nu eller søge Ly i Kældrene, saa snart Kampen begyndte. Da vi gik over Banebroen, var der helt sort af Mennesker, der var stimlede sammen ved Stationen, og Perronen var stoppende fuld af Kister og Kasser. Rimeligvis var den sædvanlige Trafik bleven standset, for at Tropper og Kanoner kunde blive befordrede til Chertsey, og jeg hørte bagefter, at der havde været formelig Slagsmaal for at komme med Ekstratoget, der gik længere op ad Dagen.

Vi blev i Weybridge, til Klokken var tolv, dør, hvor Bifloden Wey falder i Themsen. En Del af Tiden var gaaet med at hjælpe to gamle Koner med at pakke deres Vogn. Wey deler sig ved sit Udløb i tre Arme, og her er baade Lystbaade og en Færge, der fører Folk over Floden. Paa Shippertonsiden var en Kro med en Sportsplads, og bagved saa man Shipperton Kirketaarn — der nu er bleven erstattet af et Spir — løfte sig op over Træerne.

Her samlede der sig efterhaanden en travl og støjende Flok, der vilde over. Endnu var Angsten ikke bleven til Panik, skønt der allerede var mange flere Folk, end Baadene kunde rumme. De fleste kom stormende og asende af Sted med tunge Byrder;

en Mand og en Kone bar imellem sig en lille Udhusdør, hvor al deres Husgeraad var stablet op.

Der var en Skrigen og Støjen, og midt i Flokken stod en Taskenspiller og gjorde Kunster. Den almindelige Mening var, at Marsbeboerne simpelthen var kæmpemæssige Mennesker, der kunde angribe og plyndre Byen, men som dog nok til sidst vilde blive ødelagt. Nu og da stirrede Folk ængstelige over Floden hen imod Chertsey, men alt var stille og roligt. En idyllisk Søndagsfred hvilede over Themsen, undtagen netop dèr, hvor Baadene landede.

Paa den ene Side Larm og Trængsel, paa den anden Side Arbejdshvile og Søndagsstille. Folk, der kom med Baadene, stampe videre ned ad Stien. Den store Færgebaad havde netop gjort en Tur. Tre eller fire Soldater stod paa Sportspladsen ved Kroen for at holde Orden mellem de flygtende; de spøgede med dem uden at hjælpe dem. Kroen var lukket paa Grund af Helligdagen.

„Hvad var det?“ raabte en Færgemand. „Vær stille, dit Bæst!“ sagde en Mand, der stod ved Siden af mig, til en Hund, der gøede. Saa kom Lyden igen, denne Gang i Retning af Chertsey, en dump Torden — et Kanonskud.

Kampen var begyndt. Næsten i samme Øjeblik tog Batterierne paa den anden Side af Floden fat. De laa fuldstændig skjult bag Træerne. Det ene Skud kom tungt buldrende efter det andet. En Kvinde skreg op. Alle stod som forstenede ved den pludselige Lyd af Kanoner og Kamp saa nær ved os og dog usynligt for os alle. Der var intet at se. Paa de flade Enge gik Køerne ganske roligt og græssede, og den sølvglinsende Flod gled lydløst gennem det varme Sollys.

„Kan Soldaterne mon standse dem,“ sagde en Kone til mig i en ængstelig Tone. En Taage lagde sig over Trætoppene.

Da saa vi pludselig en Røgsky langt borte stige op over Floden; den fo'r op i Luften og blev hængende dèr, og paa samme Tid rystede Jorden under vore Fødder, og et voldsomt Lufttryk knuste Ruderne i de nærmeste Huse. Vi stod maalløse og fortabte.

„Dèr har vi dem!“ skreg en Mand i Jersey-Dragt. „Dèrhenne! Se, dèr er de!“

Hurtig kom en, to, tre, fire af de harniskklædte Marsbeboere til Syne, den ene efter den anden, langt borte, oppe over de smaa Træer, tværs over de flade Enge, der strækker sig henimod Chertsey. De kom med en rivende Hast henimod Floden. Først saa de ud

som smaa Skikkelser med Hætter paa; de bevægede sig paa en rullende, humpende Maade, men kom af Sted lige saa hurtig som en Fugl kan flyve.

Pludselig kom den femte og gik lige løs paa os. Deres væbrædede Kroppe gnistrede og glitrede i Solen, da de hurtigt kom gaaende lige mod Kanonerne; efterhaanden som de kom nærmere, voksede de i Størrelse. En af dem, der var længst henne mod venstre, svingede et uhyre Skrin højt op i Luften, og den spøgelseagtige frygtelige Ildstraale, jeg allerede havde set Fredag Nat, fo'r henimod Chertsey og ramte Byen.

Ved Synet af disse skrækkelige hurtige og besynderlige Fremtoninger, syntes Mængden paa begge Flodbredder et Øjeblik at være forstenet af Skræk. Ikke et Raab eller et Skrig hørtes; alt var stille. Saa lød der en hæs Knurren; man hørte Lyden af Fodtrin og Plasken i Vandet. En Mand, der krampagtig holdt fast paa den Vadsæk, han bar paa Skulderen, drejede sig pludselig om og puffede til mig, saa jeg var ved at falde. En Kvinde slog til mig med Haanden og fo'r forbi mig. Jeg fulgte Mængdens Bevægelse, men min Angst var ikke saa stor, at den berøvede mig min Forstand. Den frygtelige Ildstraale var stadig i mine Tanker. — Dykke ned under Vandet. Det var den eneste Redning!

„Ned under Vandet!“ skreg jeg pludselig.

Jeg saa mig om, fo'r hen imod Marsbeboeren, der kom nærmere og nærmere, og løb ned til den grusbelagte Flodbred og sprang saa rask ud i Vandet. Andre fulgte efter. Mine Fødder gled paa de slimede, slibrige Stene, og Vandet var saa lavt, at det femten Alen fra Bredden kun naaede mig til Livet. Marsmanden ragede som et Taarn op over mig, neppe halvandet hundrede Alen borte. Saa dukkede jeg ned under Overfladen. Da Folk fra Baadene sprang ud i Floden, lød den Plasken for mine Øren som Tordenskrald; andre skyndte sig at komme i Land paa begge Sider af Floden.

Men Mars-Maskinen brød sig for Øjeblikket lige saa lidt om de Mennesker, der forvirrede løb frem og tilbage, som en Mand bekymrer sig om Myrerne, der stimler sammen, naar hans Fod har trampet i deres Tue. Da jeg halvkvalt løftede mit Hoved op over Vandet vendte Marsmandens Hætte imod de Batterier der endnu fyrede tværs over Floden, og idet han humpede fremad, svingede han det jeg mente maatte være Ildstraalens Arnested.

I næste Øjeblik var han ved Bredden, og med et eneste Skridt vadede han halvt over Floden. Knæene paa de forreste Ben

bøjede sig, da han var kommet over paa den modsatte Bred, men straks efter rettede han sig i sin fulde Højde tæt ved Landsbyen Shipperton. Pludselig begyndte de seks Kanoner, der laa skjult bag Udkanten af Landsbyen, paa samme Tid at affyre Skud paa Skud. Disse voldsomme Stød lige i Nærheden, det ene ovenpaa det andet, bragte mit Hjerte til at banke. Uhyret var i Færd med at løfte Skrinet med Ildstraalen, da den første Bombe sprang ti Alen over Hovedet paa ham.

Jeg udstødte et Skrig af Forbavselse. Jeg hverken saa eller hørte de andre fire Mars-Uhyrer, saa optaget var jeg af det, der foregik lige ved mig. Nu sprang to Bomber paa én Gang i Luften tæt ved hans Krop. Han naaede at faa Hætten vendt tidsnok til at tage imod de tre første, men ikke tidsnok til at undgaa den fjerde Bombe.

Den sprang lige i hans underlige Ansigt. Hætten bulnede ud, flammede op, og tusinde Stumper og Stykker af rødt Kød og skinnende Metal fløj rundt i Luften.

„Hrr!“ raabte jeg, men det blev kun halvt et Hurra og halvt et Skrig. Jeg hørte lignende Udbrud fra Folk omkring mig. Jeg var nær ved at springe op af Vandet af Henrykkelse.

Den hovedløse Kolos vaklede frem og tilbage som en drukken Kæmpe, men den faldt ikke. Som ved et Mirakel holdt den Balancen, og uden at bryde sig om, hvor den gik hen, med Kassen, der udsendte Ildstraalen, i stiv Arm styrede den hurtig lige løs paa Shipperton. Den levende, styrende Intelligens, Marsmanden inde i Rustningen, var død, revet i Stumper og Stykker; nu var den kun en Maskine, der snurrede, en Mekanisme af Metal, der blev ved at brase af Sted, til den gik i Staa. Uden Leder gik den i lige Linie løs paa Shipperton Kirketaarn, slog det i Smadder med et eneste Slag, svirrede lidt til Siden, tumlede saa videre og faldt med et forfærdeligt Plump ned i Floden, hvor jeg ikke kunde se den mere.

En voldsom Eksplosion fulgte efter, Luften dirrede, og Vandstraaler af Damp, Mudder og Metalstumper røg højt op i Vejret. Da Ildstraalens Beholder berørte Vandet, forvandlede det øjeblikkelig til Damp. I næste Øjeblik kom en uhyre Mudderbølge væltende, skoldende hed, futtende og spruttende ud i Flodens kolde Vand. Jeg saa Folk kæmpe for at naa ind til Bredden, men deres Raaben og Skrigen kunde knap høres gennem den Syden og Brølen, som Marsmaskinens Fald havde fremkaldt.

Nu glemte jeg baade Heden og den Fare, der truede mig. Jeg

plaskede gennem det oprørte Vand og skubbede til Side, hvad der kom drivende imod mig, indtil jeg naaede derhen, hvor Floden forandrede Retning. En halv Snes forladte Baade gyngede op og ned som i høj Sø. Endelig fik jeg Øje paa den faldne Marsmaskine. Den laa paa tværs af Floden, det meste under Vand.

Tætte Skyer af Damp strømmede ud af Vraget, og gennem den Masse af Siv og Planter, der blev hvirvlet rundt som i en Malstrøm, kunde jeg se de mægtige Lemmer sætte Vandet i Bevægelse og sende en plaskende Straale af Mudder og Skum højt op i Luften. Havde disse Bevægelser ikke set saa hjælpeløse og tilfældige ud, kunde det næsten ligne et kæmpemæssigt saaret Væsen, der kæmpede for Livet i Bølgerne. En rødbrun Vædske stod i uhyre Mængde ud af Maskinen.

En rasende fløjtende Hyl, der mindede om en Sirene, vakte nu min Opmærksomhed. En Mand, der stod til Knæene i Vand, raabte til mig og pegede paa noget. Jeg vendte mig om og saa de andre Marsmænd med Kæmpeskridt komme hen imod os. Denne Gang talte Shippertons Kanoner forgæves.

Som et Lyn dykkede jeg ned i Vandet og holdt mig saa længe under Overfladen, at jeg var ved at kvæles. Vandet var i stærk Bevægelse omkring mig og blev mere og mere hedt. Da jeg et Øjeblik løftede Hovedet op over Vandet for at trække Vejret og faa Haar og Vand fra Øjnene, stod Dampen som en tæt hvirvlende hvid Taage, der først aldeles skjulte Marsmændene. Der var en øredøvende Larm. Jeg saa dem kun utydelig, de kæmpemæssige, graa Skikkelser, som Taagen gjorde endnu mere fantastiske og endnu større. De var kommet forbi mig, og to af dem bøjede sig ned over de klaprende fraadende Rester af deres Kammerat.

Den tredje og fjerde stod nede i Vandet, omtrent tre hundrede Alen fra mig, en anden stod nærmere Laleham. Højt oppe svingede han Ildstraalens Beholder, og de hvislende Flammer slog ud alle Vegne.

Luften var fuld af Lyd og Larm, en øredøvende, forvirret Sammenblanding af alle mulige Lyde; den raslende Klingren fra Marsmændenes Rustning, Braget af de sammenstyrtende Huse, Flammernes susende Hvislen og Hyl, i de brændende Træer, Havegittere og Udhuse. Tyk, mørk Røg blandede sig med Dampen fra Floden, Ildstraalen jog frem og tilbage hen over Weybridge, de hvidglødende Ildglimt sprang frem alle Vegne og forvandlede alt, hvad den rørte, til flammende Baal. Overalt Flammer og Røg, Damp og Larm. De nærmeste Huse var endnu ikke

berørte af Ilden. Mørke, modløse og utydelige stod de, omringet af Ild og Røg, og ventede paa deres Skæbne.

Et Minut maaske stod jeg dør i det næsten kogende Vand, der naaede mig til Brystet, fortumlet, bedøvet og uden at kunne klare mine Tanker. Jeg saa Folk, der havde været nede i Floden sammen med mig, stolpre gennem Sivene op af Vandet som smaa Frøer, der bliver bange for et Menneske, mens andre forvirrede og angst løb frem og tilbage paa det samme Sted oppe paa Bredderne.

Pludselig kom Glimtene fra Ildstraalen springende hen imod mig. Husene saa ud, som de skrumpede ind ved dens Berøring, udvidede sig saa pludselig og brændte i lys Lue. Som en Orkan susede Ilden gennem Træerne. Den flakkede og dansede langs den lille Sti, greb fat i de Folk, der løb frem og tilbage, og kom hen til Flodbredden ikke hundrede Alen fra det Sted, hvor jeg stod. Den fejede tværs over Floden til Shipperton, og Vandet, den berørte, hævede sig og steg som en Række varme Springkilder, kogende og kranset af Skum. Saa gik jeg ind imod Bredden.

I næste Øjeblik styrtede en uhyre Bølge, der var nær ved Kogepunktet, ned over mig. Jeg udstødte et Hyl, og skoldet, blændet, halvdød, kæmpende for Livet, plaskede jeg gennem den Malstram af boblende Vand for at naa ind til Bredden. Et Fejltrin — og det havde været ude med mig. Som et hjælpeløst Barn faldt jeg lige for Øjnene af Marsmændene om paa den øde stenede Bred, dør, hvor Wey og Themsen forandrer Retning. Dør laa jeg og ventede paa Døden.

Jeg har en dunkel Erindring om, at en Marsmand satte sin Fod ikke tyve Alen fra mit Hoved; den sank dybt ned i det løse Grus, der blev hvirvlet hid og did, da han løftede Foden for at tage det næste Skridt. Længe laa jeg ubevægelig uden at turde røre mig. Da saa jeg dem komme alle fire, først ganske tydeligt, senere gennem et Slør af Røg. De bar Resterne af deres døde Kammerat mellem sig, og jeg syntes, det varede en uendelig Tid, inden de naaede over Floden og Engen og forsvandt. Da gik det endelig langsomt op for mig, at jeg næsten ved et Mirakel var blevet frelst.

XIII.

Mit Møde med Præsten.

Efter denne pludselige og raske lille Præstation, der viste, hvad de menneskelige Vaaben formaaede mod Marsmændene, trak de sig tilbage til deres tidligere Stilling paa Horsell-Fæled. I deres Hastværk og belemrede med Resterne af deres knuste Kammerat har de maaske overset mere end et ligegyldigt, betydningsløst Offer som mig. Der var paa den Tid ikke andet mellem dem og London end Batterier med Tolvpundinger. Havde de ladet deres Kammerat ligge og fortsat deres March, vilde de sikkert have naaet Hovedstaden før Efterretningen om deres Komme. Som det Jordskælv, der ødelagde Lissabon for hundrede Aar siden, vilde de være komne over London. Forfærdende ved deres Ydre og frygtelige ved deres Vaaben.

Men de havde ingen Hastværk. Cylinder efter Cylinder jog gennem Verdensrummet fra Mars til Jorden. Hver fire og tyvende Time bragte dem Forstærkning. Imens arbejdede Hær og Flaade, der nu til Fulde havde lært deres Modstanderes frygtelige Magt at kende, med rasende Iver paa deres Udrustning. Hvert Minut blev en ny Kanon bragt i Stilling; før Mørket faldt paa, var der paa Højene om Kingston og Richmond ikke et Buskads, ikke en Forstads-Villa, der ikke skjulte den ventende sorte Kanonmunding. Og gennem det ødelagte Landskab, de ca. tyve Kvadratomile, som omgav Marsmændenes Lejr paa Horsell-Fæled, gennem brændte Landsbyer, gennem sværtede og rygende Skove, der Dagen i Forvejen havde været lutter slanke, grønne Graner, overalt listede Spionerne omkring med deres Heliografer for øjeblikkelig at kunne underrette Kanonererne om Marsmændenes Ankomst. Men Marsmændene kendte nu vort Artilleris Styrke og Faren ved at komme det for nær; og ethvert Menneske, der havde sit Liv kært, holdt sig i det mindste i en Mils Afstand fra Cylinderne.

Og mens Marsmændene bagved mig belavede sig paa deres næste Angreb og flyttede alt fra den anden og tredje Cylinder over til Horsell-Fæleden, og Menneskeheden foran mig samlede sig til Forsvar, forlod jeg møjsommeligt og med smertende, værkende Lemmer det brændende og rygende Weybridge og begav mig paa Vej til London. Det sidste, jeg saa, var den ene af de graa Kæmper, der i fuld Rustning, ragende op over Ruiner og

rygende Skove som et fantastisk truende Taarn, stod Skildvagt, mens de andre arbejdede.

Jeg saa en tom Baad, lille og skrøbelig, der drev med Strømmen. Jeg kastede de fleste af mine Klæder, gik efter den og fik fat i den. Paa den Maade reddede jeg mig. Der var ingen Aarer i Baaden, men jeg kom dog fremad og naaede næsten til Halliford og Walton ved Hjælp af mine stakkels skoldede Hænder; det gik kun smaat, og jeg kunde ikke lade være med bestandig at vende mig om for at se, om der var Fred bagved mig. Jeg fulgte Floden, fordi jeg mente der var mest Udsigt til Frelse, hvis Kæmperne skulde vende tilbage.

Det hede, dampende Vand, der var en Virkning af Marsmandens Fald i Floden, fulgte ligesom jeg med Strømmen og hindrede mig i at se synderligt af Bredderne den første Fjerdingvej. En Gang saa jeg dog en Række mørke Skikkelser skynde sig tværs over Engene bort fra Weybridge. Halliford syntes ganske forladt, og flere af Husene, der vendte ud mod Floden, stod i Flamme. Det var besynderligt at se Byen ligge saa uanfægtet, saa stille og øde midt om Dagen under den varme blaa Himmel, mens Røg og Ild steg lige til Vejrs i den klare Luft. Aldrig før havde jeg oplevet en Ildebrand, der gik saa stille af, der intet Opløb havde samlet og ingen Brandmænd havde set. Lidt længere borte stod de tørre Siv rygende og glødende ved Bredden, og over en Græsmark bugtede sig en Stribe af Ild.

En Tid lang lod jeg mig drive med Strømmen, saa træt og forpint, saa udmattet efter alt det forfærdelige, jeg havde oplevet; den brændende Hede, der laa over Vandet, gjorde mig ogsaa søvnig og slap. Men saa fik Frygten igen Overhaand, og jeg begyndte at ro mig frem med Hænderne. Solen brændte paa min nøgne Ryg. Tilsidst, da jeg fik Broen ved Walton i Sigte, fik Feberen og Trætheden igen Bugt med Angsten, og jeg landede ved Middlesex, hvor jeg sank om i noget højt Græs og følte mig til Mode, som jeg var Døden nær. Jeg antager, at Klokken da var fire eller fem. Jeg rejste mig snart op igen og gik omtrent en halv Fjerdingvej uden at møde en levende Sjæl. Saa lagde jeg mig ned i Skyggen af en Hæk. Jeg har en svag Forestilling om, at jeg under min sidste Vandring talte i Vildelse. Jeg var frygtelig tørstig og fortrød bittert, at jeg ikke havde drukket mere Vand. Mærkeligt nok var jeg fornærmet paa min Kone, jeg véd ikke af hvilken Grund, men jeg antager at det var mit afmægtige Ønske om at naa Leatherhead, der pinte

mig saa forfærdeligt, at det gav sig Udslag i den umotiverede Vrede.

Jeg husker ikke tydeligt, at jeg saa Præsten komme; rimeligvis har jeg sovet. Jeg opdagede ham først, som han sad der i sine sodede Skjorteærmer med sit glatragede Ansigt og stirrede op mod det svage Skær, der farvede Skyerne. Det var, hvad man kalder en Makrel-Himmel: lette Dun-Skyer, i tætte Rækker, svagt rødmende i Midsommerens Solnedgang.

Jeg rejste mig op, og han saa hastigt hen paa mig.

„Har De noget Vand?“ spurgte jeg i en kort Tone.

Han rystede paa Hovedet.

„De har raabt paa Vand i den sidste Time,“ sagde han.

Et Øjeblik tav vi begge og maalte hinanden med Øjnene. Jeg har sikkert set temmelig mærkelig ud, nøgen foroven og gennemblødte Bukser og Sokker, Ansigt og Skuldre forbrændte og sværtede af Røg. Hans Ansigt var smukt, men den tilbagetrunkne Hage tydede paa Svaghed, og det næsten hørgule Haar laa i Krøller om den lave Pande; han havde store, lyseblaa Øjne, der stirrede udtryksløst hen for sig. Han talte i afbrudte Sætninger uden at se paa mig.

„Hvad betyder dette her?“ sagde han. „Hvad kan det dog betyde?“

Jeg stirrede paa ham uden at svare.

Han slog ud med sin spinkle hvide Haand og sagde i en klynkende Tone:

„Er det muligt, at saadan noget skal have Lov at gaa for sig? Hvad ondt har vi dog gjort? Morgen-Gudstjenesten var forbi, og jeg gik ud ad Vejen for at samle mine Tanker til Aften-tjenesten, og saa — Ild, Jordskælv, Død! Som om det var Sodom og Gomorrha! Al vor Gerning lagt øde, al vor Gerning . . . Hvad er de Marsbeboere for noget?“

„Hvad er vi for noget?“ svarede jeg, idet jeg rømmede mig.

„Jeg vandrede ud ad Vejen for at samle mine Tanker,“ gentog han. „Og pludselig Ild, Jordskælv, Død!“

Han tav atter stille, tog med Hænderne fat om sine Knæ og støttede Hagen paa Knæene.

Atter slog han ud med Haanden:

Al vor Gerning — alle Søndagsskolerne. Hvad ondt har vi gjort — hvad har Weybridge gjort? Alt er væk — alt ødelagt. Kirken! Det er kun tre Aar, siden vi byggede den om.

Den er væk! — fejet væk for Øjnene af os! Hvorfor dog dette?”

Igen tav han; saa begyndte han at tale som én, der er forstyrret i Hovedet:

„Røgen fra dens Brand vil stige op til Himlen og raabe — raabe!”

Hans Øjne flammede, og med sin magre Haand pegede han hen mod Weybridge.

Det begyndte nu at gaa op for mig, hvad der var i Vejen med ham. Naturligvis var han en Flygtning fra Weybridge, og det frygtelige Sørgeespil, han havde oplevet, havde næsten berøvet ham Forstanden.

„Er vi langt fra Sunbury?” spurgte jeg i en forretningsmæssig Tone.

„Hvad skal vi dog gøre?” sagde han. „Er de alle Vegne, de Uhyrer? Er Jorden nu i deres Hænder?”

„Er vi langt fra Sunbury?”

„Endnu i Morges holdt jeg Froprædiken . . .”

„Der er foregaaet en Forandring,” sagde jeg roligt. „De maa se at samle Deres Tanker. Der er Haab endnu.”

„Haab!”

„Ja, saamænd er der Haab — trods Ild og Død og Ødelæggelse.”

Jeg begyndte at forklare ham, hvorledes jeg betragtede vor Stilling, men han tabte snart Interessen, hørte ikke mere efter, vendte Blikket bort fra mig og stirrede med tomme Øjne hen for sig.

„Det maa være Begyndelsen til Enden,” afbrød han mig. „Det er Verdens Undergang! Det er Dommedag! Den store, frygtelige Herrens Dag, der er kommet! Da Menneskene skal gaa til Bjergene, og Klipperne skal falde ned over dem og knuse dem — skjule dem for Hans Aasyn, der sidder paa sin Trone!”

Nu forstod jeg, at al fornuftig Tale var ørkesløs. Med Bæsvær rejste jeg mig op, gik hen til ham og lagde min Haand paa hans Skulder.

„Vær dog en Mand,” sagde jeg. „Se dog at komme til Dem selv igen. Hvad Nytte har De af Deres Religion, naar den ikke holder Dem oppe i Ulykken? Tænk paa, hvor Jordskælv og Oversvømmelser, Krige og Vulkaner er faldne over Menneskene i tidligere Tid. Tror De, Gud har bestemt, at Weybridge alene

skal gaa fri? Bilder De Dem ind, at Vorherre er Assurance-Agent?"

Han sad lidt og maabede.

„Men hvordan slipper vi bort?" spurgte han pludselig. „De er usaarlige, de er ubarmhjertige . . ."

„Nej, de er saamænd hverken det en eller det andet," svarede jeg. „Men mægtige er de, og jo mere Magt de har, jo mere Klogskab og Forsigtighed har vi Brug for. En af dem blev dræbt for knap tre Timer siden derhenne."

„Dræbt!" sagde han og vendte sig forfærdet imod mig, „hvoreledes kan Guds Sendebud dræbes?"

„Jeg saa det med mine egne Øjne," sagde jeg til ham. „Det er altsaa faldet i vor Lod at tage imod det værste Stød, det er det hele!"

„Hvad er det for et uroligt Lys der oppe paa Himlen?" spurgte han pludselig.

Jeg fortalte ham, at det var Heliograf-Signalet. Det betød, at Menneskene arbejdede og rustede sig til Kampen.

„Vi staar midt i det," sagde jeg, „skønt det ser roligt nok ud. Det Skær paa Himlen melder os, at Uvejret er i Anmarch. Derovre, antager jeg, er Marsmændene, og hen imod London, hvor De kan se Bakkerne omkring Richmond og Kingston, og hvor Træerne giver Dækning, er der bygget Skanser og opstillet Kanoner. Naar nu Marsmændene igen kommer denne Vej . . ."

Jeg fik ikke talt ud, før han sprang op og standsede mig med en Haandbevægelse.

„Hør, hør . . ." sagde han.

Fra de lave Bakker paa den anden Side af Floden hørtes den dumpe Lyd af Kanoner og et fjernt, uhyggeligt ildevarslende Skrig. Saa blev alt stille. En Oldenborre kom flyvende over Hækken og summede forbi os. Højt mod Vest hang den tiltagende Maane, utydelig og bleg, oppe over Røgen fra Weybridge og Shipperton og oppe over Solnedgangens varme, straalende Farver.

„Vi gør bedst i at følge denne Sti," sagde jeg, „den gaar mod Nord."

XIV.

I London.

Min yngre Broder var i London, da Marsmændene faldt ned ved Woking. Han var medicinsk Student og sad og sled i det til den forestaaende Eksamen, saa han hørte intet om deres Ankomst før Lørdag Morgen. Den Dag indeholdt Morgenaviserne efter en lang Artikel om Livet paa Planeterne, særlig paa Planeten Mars, et kort, uklart Telegram, der mest forbavsede ved sin Kortfattethed.

„Foruroliget ved den tilstrømmende Mængde havde Marsmændene dræbt en Del Mennesker med en hurtigskydende Kanon,“ saaledes lød Historien. Telegrammet sluttede med de Ord: „Til Trods for deres uhyre Størrelse har Marsbeboerne ikke rørt sig fra det Hul, hvori Cylinderen er faldet ned, og de kan sandsynligvis ikke gøre det paa Grund af Jordens relativt større Tyngdekraft.“ Om dette sidste Emne udtalte Lederen sig meget forhaabningsfuldt.

Naturligvis var alle Studenterne ved det medicinske Fakultet i høj Grad interesserede, men der var intet Tegn til nogen som helst Bevægelse paa Gaderne. Aftenaviserne indeholdt korte Notitser med alenlange Overskrifter. Til Klokken otte havde de intet andet at fortælle, end at Soldaterne marcherede mod Fællenden, og at Granskovene mellem Woking og Weybridge stod i Brand. Saa udsendte St. James' Avis en Løbeseddel, der kort og godt meddelte, at den telegrafiske Forbindelse var afbrudt. Man mente, at det var de brændende Grantræer, der havde ødelagt Traadene. Saa fik man intet mere at vide om Kampen den Aften, netop den Aften, da jeg kørte til Leatherhead og tilbage igen.

Det faldt slet ikke min Broder ind at være ængstelig for vor Skyld, da han af Beskrivelsen i Aviserne vidste, at Cylinderen var en halv Mil borte fra mit Hus. Alligevel besluttede han den Aften at tage ud til mig for, som han udtrykker sig, at se de Tingester, før de blev dræbt. Omtrent Klokken fire sendte han et Telegram, som aldrig naaede mig, og hen paa Aftenen gik han paa Koncert.

Tordenvejret Lørdag Nat rasede over London, og min Broder maatte tage en Droske for at naa Stationen. Da han havde ventet noget paa den Perron, hvorfra Nattoget gaar, fik han at

vide, at der paa Grund af et Uheld ikke gik noget Tog til Woking den Nat. Hvad det var for et Uheld, kunde han ikke faa at vide. Rimeligvis vidste Jernbanepersonalet det heller ikke. Det vakte ikke videre Forundring blandt Passagererne, da Teater-Togene, der plejede at standse ved Woking, blev førte om ad en anden Vej. En Reporter, der antog min Broder for Stationsforstanderen, som han virkelig ligner noget, hagede sig fast i ham og vilde interviewe ham. Med Undtagelse af Personalet var der kun faa, der satte Uheldet i Forbindelse med Marsmændene.

I en anden Beretning om disse Begivenheder har jeg læst, „at hele London Søndag Morgen var i Oprør paa Grund af Nyhederne fra Woking“. Men der var i Virkeligheden intet, der kunde retfærdiggøre et saa stærkt Udtryk. En Mængde Mennesker i London hørte ikke Tale om Marsmændene, før Panikken begyndte Mandag Morgen, og de, som hørte noget, kunde ikke faa rigtig Rede paa de knappe Telegrammer i Søndags-Bladene. Og de fleste Londonere læser slet ikke Søndags-Bladene.

Desuden er Tilliden til den personlige Sikkerhed saa rodfæstet i Londonerens Bevidsthed, og han er saa vant til at læse om haarrejsende Begivenheder i Bladene, at han uden Ængstelse kunde læse følgende:

„Omtrent Kl. 7 i Aftes kom Marsbeboerne ud af Cylindren; dækket af en Metalrustning satte de sig i Bevægelse, ødelagde fuldstændig Woking-Stationen med de nærliggende Huse og oprev en hel Bataillon af Cardigan-Regimentet. De nærmere Omstændigheder kendes ikke. Maksim-Kanoner har ikke den fjerneste Virkning paa deres Rustning, Feltskytset har de ødelagt. Et flyvende Korps Husarer er galoperet ind i Chertsey. Marsmændene synes at bevæge sig langsomt hen mod Chertsey. I West-Surrey er Folk vilde af Skræk, og der er opkastet Skanser for at standse deres March mod London.“

Saadan blev Sagen fremstillet i Søndagsbladet, mens en vittig og meget fiks Artikel i „Referenten“ sammenlignede det hele med et Menageri, der pludselig er sluppet løs i Landsbyen.

Ingen i London kendte noget til de væbnede Marsmænds Natur; og det var endnu den almindelige Tro, at de var klodse, og at deres Bevægelser var en anstrengt Kryben eller Kravlen — saadanne Udtryk forekom i alle de første Beretninger. Det var tydeligt, at det intet Øjenvidne var, der havde

skrevet Telegrammerne om deres March. Søndagsbladene sendte Løbesedler ud, eftersom Nyhederne kom, nogle Blade sendte ogsaa Løbesedler ud uden at vide noget. Men der var i Virkeligheden heller ikke noget at fortælle Folk, før om Eftermiddagen, da Myndighederne sendte Aviskontorerne Meddelelse om, hvad de vidste. Sikkert var det i alt Fald, at Folk fra Walton og Weybridge fyldte Vejene, der førte til London, men det var ogsaa alt, hvad man vidste.

Min Broder gik den Morgen i den Kirke, der hører til Hitebørns-Hospitalet, ganske uvidende om, hvad der var hændet om Natten. Han hørte nogle Hentydninger, og Præsten bad en Bøn for Freden. Da han kom ud, købte han et Nummer af „Referenten“ og blev alvorlig forskrækket over de Nyheder, den bragte; saa gik han til Waterloo Station for at høre, om Forbindelsen var i Orden. Omnibusser, Vogne, Cyklister og en Mængde Mennesker i deres Søndagsklæder syntes ikke at være synderlig optagne af de mærkelige Nyheder, som Avissælgerne raabte ud over dem. Folk hørte nok paa dem, men blev de ængstelige, var det i alt Fald kun paa de stedlige Beboeres Vegne. Paa Stationen fik han for første Gang at vide, at Windsor- og Chertseybanen var afbrudt. Dragerne fortalte ham, at der om Morgen var kommet flere mærkelige Telegrammer fra Byfleet og Chertsey Stationer, men saa var pludselig alle Telegrammer og Efterretninger hørte op. Mere kunde min Broder ikke faa ud af dem. „Der har staaet en Kamp ved Weybridge,“ andet var der ingen, der vidste.

Toggangen var endnu saa temmelig i Orden. En Del Mennesker, der havde ventet Besøg med Sydvest-Banen, stod omkring Stationen. En gammel, graahaaret Herre beklagede sig bittert til min Broder og skældte Jernbaneselskabet ud: „Hvorfor bekendtgør de det ikke?“ sagde han.

Der kom et Par Tog fra Richmond, Putney og Kingston med Folk, der var tagne ud for at faa en Sejlur; men de fandt Sluserne lukkede, og en besynderlig Angst laa i Luften. En Mand i Sportsdragt fortalte min Broder nogle mærkelige Historier.

„Der er Masser af Folk, der kommer kørende til Kingston; Vogne og Kærrer belæssede med Kasser fulde af Værdisager og alt muligt,“ sagde han. „De kommer fra Molesey, Weybridge og Walton, og de siger, de har hørt Kanontorden ved Chertsey. Beredne Soldater har sagt til dem, at de skulde se at komme af Sted i en Fart, for Marsmændene var i Anmarch.

Vi hørte selv Kanonskud ved Hampton-Court Station, men vi troede, det var Torden. Hvad Pokker kan det alt sammen betyde? Marsmændene kan jo ikke komme op af deres Hul, kan de vel?"

Min Broder vidste ikke, hvad han skulde svare.

Senere mærkede han, at den besynderlige Angstfølelse ogsaa havde grebet Passagererne paa den underjordiske Bane, og at de, der havde gjort Søndagsudflugter for at trække frisk Luft ved de sydvestlige Smaabyer, vendte usædvanlig tidlig hjem. Men ikke én havde andet at fortælle end de løseste Rygter. Alle Embedsmændene ved Stationen saa saa betænkelige ud.

Omtrent Klokken fem blev Mængden, der havde samlet sig paa Stationen, i høj Grad opskræmmet ved at se en Række Spor, der forbinder de sydøstlige og sydvestlige Stationer med hinanden, og som altid er spærrede, pludselig blev aabnede for Lastvogne, der medførte uhyre Kanoner, og almindelige Vogne propfulde af Soldater. Det var de Kanoner, der kom fra Woolwich og Chatham for at dække Kingston. Der faldt Vittigheder fra begge Sider. „I skal nok ud at ædes!“ — „Tværtimod, vi skal ud at tæmme Dyrene!“ —

Lidt efter kom en Afdeling Politi ind paa Stationen og viste Folk bort fra Perronen, og min Broder gik igen ud paa Gaden.

Kirkeklokkerne ringede til Aftensang, og en Afdeling Frelserpiger kom syngende ned ad Waterloo-Vejen. Paa Broen stod nogle Dagdrivere og betragtede nysgerrigt noget underligt brunt Skum, der i Flager kom drivende ned ad Strømmen. Solen var ved at gaa ned, og Towers Taarne og Parlamentsbygningen tegnede sig mod en Himmel saa fredelig, som man vel kan tænke sig, en gylden Himmel med lange Tværstriber af purpurrøde Skyer. Man talte om en underlig Genstand, Floden havde ført med sig. En af Mændene, en Reservesoldat, fortalte min Broder, at han mod Vest havde set Lyssignal fra Heliografen.

I Wellingtongade stødte min Broder paa et Par støjende Fyre, der just kom fra Fleet Street med Aviser, der endnu var vaade af Sværten, og iøjnefaldende Plakater. „Frygtelige Begivenheder!“ vrælede de ned ad Wellingtongaden. „Kamp ved Weybridge! Nøjagtig Beretning! Marsmændene drevne tilbage! London truet“ Han maatte give femogtyve Øre for et Nummer af Avisen.

Da, og først da, gik det op for ham, hvilken Magt disse rædselsfulde Uhyrer var i Besiddelse af. Han indsaa, at det ikke

blot var en Haandfuld smaa klodsede Skabninger, men at det var Hjerner, der kunde sætte uhyre mekaniske Kræfter i Bevægelse og ramme med en saadan Kraft, at selv de største Kanoner intet kunde udrette imod dem.

I Avisen beskrev man dem som „uhyre, edderkopplignende Maskiner, næsten halvtredsindstyve Alen høje, med en Fart som et Eksprestog og i Stand til at udskyde en Ildstraale, der antændte alt, hvad den rørte.“

Maskerede Batterier, hovedsagelig med Feltskyts, var blevne opstillede rundt om Horsell-Fællid og især mellem Woking og London. Man havde iagttaget, hvorledes fem af Marsmaskinerne havde sat sig i Bevægelse hen imod Themsen, og ved et heldigt Skud var en af dem bleven ødelagt. De andre Bomber havde forfejlet deres Maal, og Batterierne var i mindre end et Sekund bleven ødelagt af Ildstraalen. Det uhyre Tab af Mandskab blev lige nævnt, men Tonen i Artiklen var fuld af Fortrøstning.

Marsmændene var slaaede tilbage; de var ikke usaarlige. De var vendt tilbage til deres Trekant af Cylindre, der laa uden om Woking. Spejdere med Heliografer fulgte i Hælene paa dem. Der var i Huj og Hast ført Kanoner hertil fra Windsor, Portsmouth, Aldershot, Woolwich, — ja, selv fra det nordlige; blandt andre de langtrækkende Kanoner paa femoghalvfemsindstyve Tons fra Woolwich. I alt var der anbragt et hundrede og seksten, hovedsagelig til Dækning af London. Aldrig før havde man i England i en saadan Fart samlet et saa uhyre militært Apparat paa et Sted. Kom der flere Cylindre, haabede man at kunne ødelægge dem med Sprængstoffer, der i al Hast blev fabrikerede og uddelte. Uden Tvivl, fortsatte Artiklen, var Stillingen fuld af Uhygge og Alvor, men den formanede Publikum til at forholde sig rolig, for at man kunde undgaa Panik. Sikkert var Marsboerne mærkelige og frygtelige i deres Fremtræden, men til Gængæld var de kun tyve imod vore Millioner.

At dømme efter Cylindrenes Størrelse havde Myndighederne Grund til at antage, at der i det højeste kunde være fem i hver Cylinder — altsaa femten i det hele. En af dem i det mindste var man bleven af med — maaske med flere. Publikum vilde i rette Tid blive advaret, naar Faren nærmede sig, og der var taget virksomme Forholdsregler for at beskytte de sydvestlige Forstæder, der var mest truede. Med gentagne Forsikringer om, at London var fuldstændig sikret, og at Myndighederne nok

skulde vise sig Faren voksen, endte denne Proklamation. Den var trykt med uhyre Bogstaver, Papiret var endnu vaadt, og der havde ikke været Tid til at føje et eneste forklarende Ord til. Min Broder kunde se, hvorledes Avisens øvrige Indhold havde mistet baade Begyndelsen og Enden, for at der kunde blive Plads til Mars-Artiklen.

Helt ned ad Wellington-Gaden kunde man se Folk brede de lyserøde Ark ud for at studere dem, og en hel Hær af Avissælgere fulgte de første i Hælene og fyldte *Strand* med deres hæse Raab. Mænd styrtede ud af Omnibussen for at sikre sig et Eksempplar. Det var Nyheder, der kunde gøre Folk vaagne, hvor ligegyldige de end tidligere havde været. I *Strand* blev Skodderne taget bort i en Butik, hvor der solgtes Landkort, og indenfor Vinduerne gik en Mand i Søndagsklæder med citrongule Handsker og havde travlt med at hænge Kort over Surrey ud i Vinduet.

Da min Broder gik ned ad *Strand* til Trafalgar Square med Avisen i Haanden, saa han nogle Flygtninge fra Vest-Surrey. Først kom en Mand med Kone og to Drenge og nogle Møbler paa en Vogn, der lignede en Grønthandlervogn. Han kom fra Westminster-Broen, og bagefter ham kom en Høvogn med fem—seks velklædte Mennesker samt Kasser og Bylter. Der var paa disse Menneskers Ansigter et Udtryk af Skræk og Bekymring, og deres Ydre stak i høj Grad af mod det søndagsklædte Publikum paa Omnibussen. Folk i elegante Dragter kikkede fra deres Droske nysgerrigt paa dem. De standsede ved Trafalgar Square, som om de ikke vidste, hvad Vej de skulde tage, men kørte saa mod Øst ned ad Strand. Lige bagefter kom en Mand i Arbejdsdragt kørende paa en af disse gammeldags Tricykler med et lille Forhjul. Han var skidden og ligbleg i Ansigtet.

Min Broder drejede ned mod Victoriagade og mødte en Del af disse Mennesker. Han havde et ubestemt Haab om at faa Øje paa mig. Det undrede ham, at der var saa usædvanlig mange Politibetjente til at ordne Færdselen. Nogle af Flygtningene gav sig i Snak med Folk paa Omnibussen. Der var én, som forsikrede at han havde set Marsmændene. „Dampkedler paa Stylter,“ siger jeg Dem, der stolprer af Sted ligesom Mennesker“ De fleste var ophidsede og ængstelige over, hvad de havde oplevet.

Rundt om Victoriagade var der i Beværtningerne et livligt Rykind af disse Flygtninge. Paa alle Gadehjørner stod der Folk,

der læste Aviser og lod Munden løbe, medens de stirrede paa disse mærkelige Søndagsgæster. Efterhaanden som det blev mørkt, kom der flere og flere, indtil Vejene efter min Broders Sigende lignede Epsom Landevej paa en Derby-Dag. Han udspurgte flere af dem, men fik intet nyt at vide.

Ingen af dem vidste noget om Woking. En var der dog, der forsikrede ham, at Woking var bleven fuldstændig ødelagt den foregaaende Nat.

„Jeg kommer fra Byfleet,“ sagde han; „i Morges tidlig kom en Mand paa Cykle gennem Byen; han løb fra Dør til Dør og raadede os til at se at komme af Sted. Bagefter kom Soldaterne. Vi gik ud for at se, hvad der var paa Færde, og der var Røgskyer mod Syd — intet uden Røg, ikke en Sjæl at se. Saa hørte vi Kanonerne fra Chertsey, og nu kom Folk til fra Weybridge. Saa lukkede jeg mit Hus af og tog af Sted.

Blandt de Folk, der færdedes paa Gaderne, var det en almindelig Mening, at Myndighederne havde forsømt deres Pligt, idet de ikke havde sørget for at blive af med disse ubudne Gæster uden alt dette Besvær.

Omtrent Klokken otte hørtes Lyden af drønende Skud over hele den sydlige Del af London. Min Broder kunde ikke høre det paa Grund af Trafikken i Hovedgaderne, men da han gennem de rolige Sidegader kom ned til Floden, hørte han det ganske tydeligt.

Klokken to vendte han fra Westminster tilbage til sit Hjem ved Regents Park. Han var meget urolig for sin Skyld og var ogsaa bange for de Ulykker, der øjensynlig var i Anmarch. Hans Tanker kredsede uafbrudt om militære Forsvars- og Angrebsplaner, ganske som mine havde gjort om Lørdagen. Han tænkte paa alle disse tavse Kanoner, der laa og ventede; paa den Befolkning derude, der pludselig vandrede hjemløs om; han prøvede at forestille sig Dampkedler paa Stylder, halvtredsindstyve Alen høje.

En eller to Vognladninger med Flygtninge kørte gennem Oxford-Gaden og flere ad Marylebonevej, men saa langsomt spredtes Nyhederne, at Regentgade og Portlandvej var fulde af deres sædvanlige Søndags-Nattevandrerere, og langs med Udkanten af Regents Park var der lige saa mange Kærestefolk under de spredte Gaslamper som paa enhver anden Søndag. Natten var varm og stille og Luften lidt trykkende; af og til hørtes Lyden af Kanonskud, og efter Midnat bredte Ildskæret sig imod Syd.

Han læste atter og atter i Avisen og var bange for, at det

værste skulde være hændet mig. Han havde ingen Ro paa sig, og da han havde spist til Aften, slentrede han ud igen. Han vendte hjem og prøvede paa at tage fat paa sin Eksamenslæsning, men kunde ikke holde Tankerne samlede. Lidt efter Midnat gik han i Seng, men blev ved Daggry forstyrret i en eller anden sørgelig Drøm ved Lyden af Dørhammere, hurtige Skridt paa Gaderne, fjerne Trommehvirvler og øredøvende Klokkeringning. Et rødt Ildskær farvede Loftet over Hovedet paa ham. Et Øjeblik laa han forbavset og grundede paa, om han var vaagen, eller om alle Mennesker var blevne forstyrrede i Hovedet. Saa sprang han ud af Sengen og løb til Vinduet.

Hans Værelser laa i øverste Etage, og da han stak sit Hoved udenfor, blev en halv Snes Vinduer smækket op paa samme Tid, og Hoveder viste sig, udstafferede til Natten paa alle mulige forskellige Maader. Man raabte og skreg til hinanden. „De kommer!“ brølede en Politibetjent og hamrede løs paa Døren; „Marsmændene kommer!“ og væk var han henne ved den næste Dør.

Fra Telt-Lejren i Albany-Gade kom Larmen af Trommer og Trompeter, og alle Kirker nær og fjern kimede med Stormklokkerne, saa Trommehinderne var ved at sprænges. Man hørte, hvorledes Dørene blev lukkede op og smækkede i, og i de mørke Vinduer i Husene paa den anden Side af Gaden tændtes det elektriske Lys og kastede sine blændende Straaler ud i Mørket.

Op ad Gaden kom en lukket Vogn i fuld Fart; Støjen begyndte ved Hjørnet, blev til en øredøvende Raslen lige under Vinduet og døde saa langsomt hen. Lige i Hælene paa den kom et Par Drosker, Forløbere for en lang Række Vogne paa Flugt, der næsten alle gik i Retning af Chalk Farm Station, hvor Nordvesttoget holder og tager imod Gods før det løber ned ad den stejle Bakke til Euston.

Min Broder stod og stirrede uforstaaende og forvirret ud ad Vinduet og fulgte med Øjnene Politibetjentene, der gik hamrende fra Dør til Dør og afleverede deres Remse. Saa blev Døren aabnet bagved ham, og Manden, der boede paa den anden Side af Gangen, kom ind i Skjorte, Underbukser og Tøfler, Selerne hang løst, og Haaret var uredt.

„Hvad Fanden er der paa Færde?“ spurgte han. „Er der Ildløs? Hvad er det for et Helvedes Spektakel?“

De stak begge to Hovedet ud ad Vinduet og gjorde sig Umage for at finde ud af, hvad Politibetjentene raabte. Fra Sidega-

derne kom der Folk, der samlede sig paa Hjørnet og talte sammen.

„Hvad Fanden er det for et Hurlumhej?“ sagde min Broders Nabo.

Min Broder svarede ham hen i Vejret og begyndte at klæde sig paa, men hvert Øjeblik maatte han hen til Vinduet for at se, hvor Bevægelsen bestandig voksede nede paa Gaden. Og nu kom Avisdrene stormende ind i Gaden med Morgenbladene, skraallende af fuld Hals:

„London vil blive angrebet. Marsmændene kvæler alle! Hærsstyrken ved Kingston og Richmond er oprevet! Frygteligt Blodbad i Themsdalen!“

Og rundt om ham — i Værelserne under ham, i Husene paa begge Sider af Vejen og bag ham i Park Terrace og i de hundrede andre Gader i den Del af Marylebone, og mod Vest og Nord, i St. Johns Wood og i Hampstead, og mod Øst i Highbury og Hoxton, kort sagt, gennem hele det uhyre London begyndte Folk at gnide sig i Øjnene, aabne Vinduerne for at kikke ud og gøre taabelige Spørgsmaal. I en Fart kom alle i Klæderne, mens det første Pust af den frygtelige Angstens Orkan blæste gennem Gaderne. Det var Begyndelsen til den store Panik. Londonerne, der Søndag Aften var gaaede veltilfredse og ligeglade i Seng, vaagnede ved Dag gry Mandag Morgen og fik en levende Følelse af, at der var Fare paa Færde.

Da min Broder ikke oppe fra sit Vindue kunde faa at vide, hvad der var foregaaet, gik han ned paa Gaden, netop som det første Morgengry farvede Himlen mellem Husrækkerne. Hvert Minut tiltog Mængden af Flygtninge til Fods og til Vogns. „Den sorte Røg!“ hørte han Folk raabe, og atter lød det: „Den sorte Røg!“ Det var uundgaaeligt, at en saa almindelig Frygt maatte smitte. Da min Broder stod i Gadedøren, kom en anden Avis-sælger, og saa fik han fat i et Nummer. Manden løb med de øvrige, og alt, som han løb, solgte han dem til en Krone Stykket — et pudsigt Udslag af Forretning og Angst.

Og i denne Avis læste min Broder den skæbnesvangre Depeche, som Overkommandoen havde udstedt:

„Ved Hjælp af Raketter er Marsmændene i Stand til at udsende tætte Skyer af en sort giftig Damp. De har kvalt vore Artillerister, ødelagt Richmond, Kingston og Wibleton og marcherer nu langsomt mod London og tilintetgør alt paa deres Vej.

Det er umuligt at standse dem. Kun ved øjeblikkelig Flugt kan man undgaa den sorte Røg.“

Det var alt, men det var ogsaa nok. Hele Byens seks Millioner store Befolkning var paa Benene, kørende, løbende, strømmende i Massevis nordpaa.

„Den sorte Røg!“ raabte nogle. „Ild!“ raabte andre.

Klokkerne i den nærliggende Kirke faldt i med en øredøvende Klemten, en Vogn, der blev daarlig kørt, masede mod Vandposten paa Gaden, mens Folk raabte og bandede. I Husene bevægede Lysene sig sig frem og tilbage, og nogle af de Drosker, der kørte forbi, havde endnu Lygterne tændte. Men foroven blev Himlen klar og lys, og Luften var mild og stille.

Han hørte, hvorledes Beboerne gik frem og tilbage i Værelserne og op og ned ad Trapperne bag ham. Værtinden kom til; hun var i Morgenkjole og Sjal, Manden kom knurrende bag efter.

Da min Broder begyndte at indse Betydningen af alt dette, vendte han hurtig tilbage til sine egne Værelser, samlede sine rede Penge — i alt omtrent et Par hundrede Kroner — og gik igen ud paa Gaden.

XV.

Hvad der var sket i Surrey.

Mens Præsten sad sammen med mig og snakkede vildt under Hækken paa de flade Enge nær ved Halliford, og mens min Broder stod fortabt og stirrede paa den ustandselige Strøm af Flygtninge, beredte Marsmændene sig til Angreb.

Saa vidt man kan tro de modstridende Beretninger, man senere fik af Begivenhederne, blev de fleste af dem i deres Hul paa Fælleden lige til Klokken ni, travlt beskæftigede med nogle Forberedelser, der udsendte vældige Masser af grøn Røg.

Men tre var der ganske sikkert, der kom ud ved Ottetiden og langsomt og forsigtigt drog frem ad Weybridge til, hvor Mandskabet ved de ventende Batterier saa dem komme, oplyste bagfra af den synkende Sol. I en lige Linie med en Fjerdigvej imellem hver bevægede de sig fremad. De talte med hinanden.

Deres Stemmer lignede Sirenernes Hylen. Hele Skalaen løb de igennem fra den dybeste Bas til den højeste Diskant.

Det var denne Hylen og Kanonskuddene ved Ripley, som vi havde hørt. Ved Ripley blev Kanonerne betjente af uøvede, frivillige Artillerister, som aldrig burde have været stillede paa den Post. De fyrede en Salve af, alt for tidlig, uden ringeste Virkning, og styrtede saa af Sted til Hest og til Fods gennem de forladte Landsbyer. Og Marsmanden skrævede gravitetisk over deres Kanoner, satte sine tre Ben varsomt ned imellem dem og brugte ikke sin Lynstraale. Paa den Maade kom han forbi dem og naaede uventet Kanonerne ved det næste Batteri, som han i en Haandevending ødelagde.

Men ved det tredje Batteri var Ledelsen bedre eller Mandskabet af en bedre Støbning. Skjulte af en Granskov, som de var, kom deres Angreb fuldstændig bag paa den Marsmand, som først kom i Nærheden af dem. De sigtede omhyggeligt, som om de var til Parade, og fyrede paa omtrent tusind Meters Afstand.

Kuglerne slog ned omkring Marsmanden, og de saa ham tage endnu et Par Skridt fremad, vakle og blive mindre. Et Henrykelsens Brøl lød fra Batteriet, og Kanonerne blev ladede igen med feberagtig Hast. Den overrumplede Marsmand udstødte en langtrukken Hylen, og straks svarede en anden skinnende Kæmpe, der kom til Syne over Trætoppene mod Syd. Det lod til, at det ene af Trefodens Ben var blevet knust af en af Kuglerne. Den næste Salve fløj langt forbi Marsmanden, der sad ned paa Jorden, og næsten i samme Nu rettede de to andre deres Ild-Straale mod Batteriet. Krudtet fængede med et Knald, alle Granerne rundt omkring brændte, og kun én eller to af Mændene, som allerede var komne om paa den anden Side af en Høj, slap levende derfra.

Derefter lod det til, at de tre holdt en lille kort Raadslagning, og Spionerne, som holdt Øje med dem, meldte, at de ikke havde rørt sig af Pletten den sidste halve Time. Den Marsmand, som var bleven ramt, kravlede trevent og besværligt ud af sin Rustning og lignede paa den Afstand med sin lille brune Krop et besynderligt og uheldsvangert Spøgelse. Han var øjensynligt i Færd med at udbedre sin Maskine. Henad ni var han færdig, for da saas igen hans Røghætte oppe over Træerne.

Et Par Minutter over ni stødte fire andre Marsmænd til de første tre. De sidstankomne bar hver et tykt, sort Rør, og de

tre første fik ogsaa hver sit, og de spredte sig saa alle syv med lige stor Afstand imellem sig over en Strækning mellem Weybridge og Landsbyen Send.

Et Dusin Raketter fløj op over Bakkerne foran dem, saa snart de satte sig i Bevægelse, for at melde de ventende Batterier deres Ankomst. Samtidig gik fire andre af deres Kampmaskiner, ogsaa væbnede med de sorte Rør, over Floden. To af dem, der stod som mørke Kæmper mod den vestlige Himmel, saa Præsten og jeg, da vi angst og udmattede skyndte os af Sted nordpaa. Det saa ud for os, som om de blev baarne fremad af en Sky, fordi den mælkehvide Dis, der laa ud over Markerne, skjulte den nederste Tredjedel af dem.

Præsten gav et halvkvalt Skrig fra sig og begyndte at løbe. Men jeg vidste, det var haabløst at løbe fra en Marsmand, saa jeg standsede, skyndte mig hen til Vejkanten og kravlede mellem dugvaade Nælder og Brombær og Tjørn ned i den dybe, brede Grøft ved Vejen. Præsten saa sig tilbage, opdagede, hvad jeg gjorde, og vendte om og kom hen til mig.

De to Marsmænd standsede; den ene, ikke langt fra os, saa vi ganske tydelig; den anden, længere borte, flød nu sammen med den graalige Baggrund, saa vi ikke kunde skelne Omridsene.

Marsmændenes Hylen var holdt op. I fuldkommen Stilhed stillede de sig op paa deres Pladser i en kæmpemæssig Bue udenom deres Cylindre. Den halvmaaneformede Bue, der vendte den aabne Side mod Fjenden, havde tre Mil mellem sine to Horn. Aldrig siden Krudtets Opfindelse var Begyndelsen af et Slag gaaet saa stille af. Marsmændene saa ud, som de ensomme og enevældige var Herrer over den kommende Nat, der alene oplystes af Sommernattens blege Maane, Stjernerne, det sidste, svindende Dagslys og det røde Skær fra de brændende Skove.

Men mod hvert Punkt i Marsmændenes vældige Bue var Kanonerne rettede. Bag Høje og Bakker, bag Skovene Syd for Floden, overalt paa de flade Enge Nord for den, hvor der blot fandtes Dækning bag en Gruppe Træer eller nogle Huse i en Landsby, stod Kanonerne og ventede. Signalkraketterne sprang højt op i Luften, og Lyset fra dem regnede ned gennem Natten og forsvandt. Og alle disse ventende Batterier syntes at lytte aandeløst, spændt ud i den lydløse, stille Nat. I samme Øjeblik, Marsmændene gik frem og kom indenfor Skudvidde, vilde alle disse ubevægelige, sorte Skikkelser pludselig faa Liv, og de

tunge Kanoner, der saa mørke og skumle ud i den lyse Nat, vilde eksplodere i en tordenbuldrende, rasende Kamplarm.

Det, der beskæftigede de fleste af alle disse lyttende, aarvaagne Mennesker, som det beskæftigede mig, var vel nok Spørgsmaalet om, hvad Marsmændene kendte til os og vidste om os. Mon det var gaaet op for dem, at vi med vore Millioner af Mennesker var organiserede, disciplinerede, sammenarbejdede? Eller saa de mon paa os, paa vore Kanoners Glimt, paa de pludselige Smæld af vore Kugler, paa den Iver, hvormed vi kredsede om deres Lejr, akkurat som vi ser paa Biernes rasende, enige og samdrægtige Anfald paa en af os, naar vi har bragt Forstyrrelse i Kuben? Mon de drømte om at udrydde os? (Paa det Tidspunkt var der ingen, der vidste, hvad deres Næringsmidler bestod af.) Hundrede lignende Spørgsmaal tumlede rundt i mit Hoved, mens jeg vogtede paa Omridsene af den ensomme, uhyre Skildvagt. Og bag i min Bevidsthed laa Tanken om alle de store, ukendte og skjulte Kræfter i Nærheden af London. Havde de mon lavet Baghold? Var Krudtmøllerne ved Hounslow brugelige som Fælder? Vilde Londonerne have Mod og Mands hjerte til at skabe et større Moskva af deres vældige Samling Huse?

Efter en endeløs lang Ventetid, mens vi krøb og kravlede gennem Grøften, kom der endelig langt borte fra Lyden af et Kanonskud. Et andet nærmere og saa et til. Da løftede Marsmanden ved Siden af os sit Rør højt op i Luften og skød det af som en Kanon. Knaldet var saa stærkt, at det fik Jorden til at ryste. Den nærmeste Marsmand svarede ham. Der var intet Glimt, ingen Røg. Ladningen fløj simpelthen ud med et Knald.

Jeg var saa ophidset og optaget af disse Skud, der fulgte med et Minuts Mellemlum, det ene efter det andet, at jeg glemte min egen Sikkerhed og mine skoldede Hænder og kravlede op paa Grøftekanten og kikkede over mod Sunbury. Ligesom jeg var kommen op, lød det næste Knald, og et stort Projektil fo'r hen over mit Hoved. Skønt jeg havde set det første Skud gaa af uden Ild og uden Røg, kom det mig lige saa overraskende nu. Heller ikke dør, hvor det fløj hen, saa jeg nogen Virkning af det. Alt, hvad jeg saa, var den dybe blaa Himmel oven over, en ensom Stjerne og den hvide Dis, der havde bredt sig som et Slør over Jorden. Og der var ingen Katastrofe fulgt efter, intet Brag, ingen Eksplosion. Nattens Stilhed lagde sig igen over Landet, og det ene Minut blev til tre.

„Hvad er der sket?“ spurgte Præsten, der stod op ved Siden af mig.

„Gud maa vide det,“ svarede jeg.

En Flagermus tumlede forbi og forsvandt. Langt borte begyndte Skydningen og holdt op igen.

Jeg saa hen til Marsmanden. Han havde nu sat sig i Bevægelse og drog med en hurtig rullende Bevægelse østpaa langs med Floden.

Hvert Øjeblik ventede jeg at se Kuglerne fra et af de skjulte Batterier regne ned over ham, men jeg ventede forgæves, der var ikke en Lyd, der brød gennem Nattens Stilhed. Marsmandens Skikkelse blev mindre og mindre, jo længere han kom bort, og nu blev han slugt af den frembrydende Nat og den hvide Taage. Præsten og jeg kravlede helt op paa Vejen, drevne af samme Nysgerrighed. Hen ad Sunbury til saa vi noget mørkt. Det saa ud som om der pludselig havde rejst sig en kegleformet Høj, der skjulte for os det Land, der laa bagved. Længere borte, paa den anden Side Floden, fik vi Øje paa en anden lignende Høj. Mens vi stod og saa paa dem, forandrede de lige for Øjnene af os Form og blev lavere og bredere.

En pludselig Idé fik mig til at vende mig mod Nord. Dér opdagede jeg ganske rigtig en tredje af de skylignende mørke Toppe, der pludselig var skudt op.

Alt var blevet blikstille. Langt borte mod Sydøst lød Marsmændenes langtrukne, tudende, hylende Sprog. Saa rystedes Luften igen af det fjerne Knald af deres Kanoner. Men fra Menneskenes Vaaben kom der intet Svar.

Ingen af os kunde begribe, hvad der foregik. Men senere har jeg faaet Forklaringen paa disse ildevarslende Høje, som rejste sig i Sommernattens Halvmørke. Alle Marsmændene, der stod i den Halvkreds, jeg har beskrevet, havde paa et givet Signal ved Hjælp af deres kanonlignende Rør fyret en vældig Daase eller Bombe over mod hver eneste Høj, Bakke, Buskads eller Samling Huse, hvor det var tænkeligt, der kunde skjules Kanoner. Nogle af Marsmændene fyrede kun en Gang, andre to, som han, der stod lige ved os. Men han i Nærheden af Ripley, fortalte man bagefter, havde fyret ikke mindre end fem. Disse Bomber gik i Stykker, naar de rørte Jorden — de eksploderede ikke — og ud af dem kom en ustandselig Strøm, et enormt Kvantum af tyk, blæklignende Røg, der rullede og snoede sig op i spiralformede Ringe til en kæmpemæssig, ibenholtsort Vandhose, en Høj, dan-

net af Luftarter, der langsomt sank og spredte sig over det omliggende Land, og alt, hvad der aandede og levede, døde i samme Øjeblik, det berørtes af den og indaandede den skarpe, svindende Luft.

Den var tung, tungere end den tætteste Røg. Saa snart den Udvidekraft, der fik den til at vælte ud af Beholderen og stige op i Vejret, var opbrugt, sank den ned gennem Luften og bredte sig over Jorden snarere som en flydende Vædske end som en Luftart. Den gled ned fra Højene, strømmede gennem Dale og Grøfter og Vandløb, akkurat som jeg har hørt Kulsyren, der staar op af Vulkanerne, plejer at gøre. Overalt, hvor den kom i Berøring med Vand, indgik den i en kemisk Forbindelse med Vandet, og Overfladen blev dækket af et pulveragtigt Skum, som langsomt gik til Bunds og gav Plads for det næste. Skummet var fuldstændig uopløseligt, og Vandet kunde drikkes uden ringeste Mén, hvor underligt det end lyder, naar man saa Virkningerne af Gassen i Luftform. Gassen blandede og spredte sig ikke, som almindelige Luftarter plejer. Den hang sammen i Klumper og drev langsomt ned ad Bakkerne og lod sig kun modstræbende føre med af Vinden. Det varede længe, inden den indgik Forbindelse med den vaade Dis og den fugtige Jord og sank ned til Jorden i Form af Støv. Endnu den Dag i Dag staar vi overfor et Fænomen, vi ikke kan forklare, overfor en Luftart, hvis Sammensætning vi ikke har kunnet finde.

Naar den første Stigning af Røgen var forbi, og Beholderen var tømt, hang den sorte Luft saa tæt nede over Jorden, at var man blot et halvt hundrede Fod oppe, paa Tagene eller i øverste Etage af et højt Hus, oppe i Toppen af et Træ, var der en Mulighed for fuldstændig at undgaa dens Gift. Det viste sig samme Nat i Chobham og Ditton Gaden.

En Mand, der paa den Maade var sluppen levende fra det, fortæller, hvor mærkværdigt det saa ud, naar Røgen i Ringe rullede sig ud over alt, og hvor han oppe fra Kirkespiret saa Landsbyens Huse rejse sig som Spøgelser op af det blæksorte intet. Halvanden Dag var han bleven deroppe, træt, sulten og stegt af Solen. Jorden under den blaa Himmel saa ud, som der var bredt sort Fløjel ud over den, med de fjerne Høje, de røde Tage og de grønne Træer ragende op over det sorte Dække, og senere dukkede sort tilslørede Buske og Stakitter, Lader, Udhuse og Mure hist og her op i Solskinnet.

Men det var i de Gader, hvor den sorte Røg fik Lov at synke

af sig selv til Jorden. Men de fleste Steder kom Marsmændene, naar den havde gjort sin Virkning, og rensede Luften efter den ved at sende en Strøm af Damp ind over den.

Saadan bar de sig ad med Røgbankerne i Nærheden af os. Vi saa det ved Stjerneskinnet fra et Vindue i et forladt Hus, som vi var gaaede tilbage til, da Marsmanden havde forladt os. Derfra kunde vi se Lyset fra Lyskasterne løbe frem og tilbage over Landskabet, og omtrent Klokken elleve klirrede Ruderne i Huset og vi hørte Bulderet fra den vældige Belejningskanon, der var stillet op i Nærheden af Richmond. De blev ved at skyde et Kvarterstid paa de usynlige Marsmænd i Retning af Ditton. Saa forsvandt de blege Straaler af Lyskasternes elektriske Lys og blev erstattede af et klart, stille, rødt Lys.

Saa faldt den fjerde Cylinder — et straalende, grønt Meteor — ned i Bushey Park, som jeg senere fik at vide. Før Kanonerne ved Richmond begyndte at dundre, hørte vi en Kanonade langt borte mod Sydvest. Jeg tror, den kom fra Kanoner, der blev fyrede af paa bedste Beskub saa hurtigt som muligt, inden den sorte Røg lagde sig over Mandskabet og dræbte dem.

Saaledes spredte Marsmændene deres besynderlige, dræbende Røg ud over Landet udenfor London, lige saa ubekymret og nemt som vi ryger en Hvepserede ud.

Hele Natten rykkede de frem, ødelæggende alt med deres frygtelige Rør, der udsente Røgbomberne. Ikke en eneste Gang efter at den første Marsmand var bleven dræbt, gav de Artilleriet Skygge af Chance overfor sig. Overalt, hvor der var en Mulighed for, at en Kanon kunde være skjult, blev der affyret en ny Bombe med den sorte Røg. Og hvor Kanonerne aabenlyst var stillede op imod dem, brugte de Ildstraalen.

Ved Midnatstid oplyste de brændende Træer paa Bakkerne ved Richmonds Park og Skinnet fra Kingston et helt Hav af sort Røg, der fyldte og slettede hele Themsdalen ud og strakte sig saa langt, Øjet kunde naa. Igennem den vadede langsomt to Marsmænd og kastede deres Dampstraale snart til den ene, snart til anden Side.

Marsmændene sparede den Nat paa Ildstraalen, enten fordi de ikke havde mere end en begrænset Mængde af det Materiale, de fremstillede den af, eller ogsaa fordi de ikke brød sig om at lægge hele Landet øde, men kun vilde knuse og tilintetgøre al Modstand, der rejste sig imod dem. Var det det sidste, de vilde, da maa man indrømme, de naaede deres Maal. Efter denne Nat

var det tydeligt, at ingen Menneskemasse kunde staa sig imod dem, saa ulige og haabløs var Kampen. Endogsaa Mandskabet paa Torpedobaadene og Torpedoødelæggerne, som havde bragt deres hurtigskydende Kanoner op ad Themsen, gjorde Mytteri, vægrede sig ved at blive der og vendte om igen. Det eneste Forsvar, Menneskene vovede sig til efter denne Nat, var Udlæggelsen af Miner og Fælder, og selv der arbejdede de med en krampagtig og desperat Energi.

Man maa huske paa, hvilken Skæbne der havde ramt de Batterier, der ventende og lyttende havde spejdet ud i Tusmørket den Aften. Ingen levende Sjæl havde set Solen staa op den Dag. Man maa forestille sig den Forventning, der var gaaet forud. De hurtige, aarvaagne Officerer, Kanonererne, der stod parat ved Kanonerne, Ammunitionen, der var stablet op, saa de lige kunde gribe den, Artilleristerne med deres Heste og Vogne — og de civile Tilskuere, der stod lige saa nær, som de fik Lov til. Og over det hele den lydløse, fredelige Aften. Bagved var Ambulancen med Teltene, hvor de brændte og saarede laa fra Weybridge. Og saa pludselig den dumpe Lyd af Marstmændenes Skud, det underlige, klodsede Projektil, der susede over Træer og Huse og faldt ned og gik i Stykker paa Marken ved Siden af.

Man maa forestille sig, hvor Opmærksomheden paa én Gang blev rettet et helt andet Sted hen, og hvor de stod og saa paa disse Ringe af sort Røg, der hurtigt bugnede og væltede ud og taarnede sig op i Luften over deres Hoveder og forvandlede Skumringen til et uigennemtrængeligt Mørke, en besynderlig og frygtelig Fjende af Luft, der rullede ind imod sine Ofre. Og saa Mennesker og Heste, der løb, skreg og faldt, eftersom de indhentedes af Røgen. De forladte Kanoner, de skrigende Mennesker, der laa og vred sig paa Jorden, og den kegleformede Røg-søjle, der hurtigt svandt og bredte sig ud over alt. Og saa — Nat og Død. Intet uden en lydløs Masse af tæt, tung Røg, der lagde sig skjulende over sine dræbte.

Før Dagen gryede, drev den sorte Røg gennem Richmonds Gader, og den sidste Kraftanstrengelse fra Myndighedernes Side bestod i at vække Londons Befolkning, saa de begreb Nødvendigheden af Flugt.

XVI.

London tømmes.

Det var som en brusende Bølge af Angst, der skyllede igennem den største By i Verden, netop som Dagen begyndte at gry Mandag Morgen. De flygtende Skarer var blevne til en hvirvlende Strøm, der i en brusende, buldrende Forvirring tumlede mod Jernbanestationerne, dæmmedes op under frygtelige Kampe rundt om Skibene paa Themsen og i rivende Fart strømmede bort gennem hver eneste Kanal, gennem hver eneste farbar Vej, der førte mod Nord og Øst. Klokken ti havde Politiet opgivet Ævred, og ved Middagstid fulgte Jernbaneledelsen efter. Staten mistede sin Form, gik fra hinanden, løstes op og flød først Draabe for Draabe, saa med fuld Fart ud i den sociale Opløsnings rivende Flod.

Alle Jernbanelinierne Nord for Themsen havde faaet Ordre til at træffe deres Forberedelser, og Folk, der boede dør omkring, var blevne opfordrede allerede Søndag Nat til at rejse. Og Tog efter Tog var blevet fyldt, og Folk havde kæmpet som Vilde for en Staaplads i Vognen lige til Kl. to. Men allerede Klokken tre blev Folk trampet ned og knust i de omliggende Gader. Et Par hundrede Meter fra Liverpool-Gadens Station skød Folk med Revolvere og stak med Knive, og Politiet, som var sendt ud for at ordne Færdslen, blev saa ødelagt og forbitret, at det slog Hovederne i Stykker paa de Folk, det var sendt ud for at beskytte.

Og efterhaanden som Dagen gik og Lokomotiverne og Fyrhøderne nægtede at vende tilbage til London, drev det voldsomme Pres af Menneskemasserne som et uhyre Pumpeværk de flygtende i stadig tættere Strømme bort fra Stationerne og ud paa alle Vejene, der gik nordpaa. Ved Middagstid var en Marsbeboer bleven set ved Barnes, og en Sky af langsomt synkende Damp drev ned ad Themsen og hen over Engene og tilintetgjorde ethvert Haab om Flugt over Broerne.

Min Broder gjorde et frugtesløst Forsøg paa at komme med et Nordvest-Tog. Lokomotivet, der havde taget Kul ind paa Godsbanegaarden, pløjede sig bogstavelig talt Vej gennem en skrigende Folkehob, og et Dusin haandfaste Mænd havde alle deres Kræfter behov for at holde Mængden fra at knuse Lokomotivføreren mod hans Ovn, saadan masede de paa for at komme op.

Han blev saa revet med ud paa Chalk Farm-Vejen, hvor han maatte krydse og sno sig frem mellem en Sværm af Cykler, og hvor han havde det Held at komme først til ved Plyndringen af en Cykleforretning. Forhjulet paa den Maskine, han fik fat i, punkterede, da han trak den ud igennem Vinduet, men i øvrigt slap han ud med den uden andet Uheld end en Rift ved Haandleddet. Han satte sig op, og af Sted gik det ned ad Belsizevejen, da den anden var spærret af Heste, der var kørte over og trampede ihjel.

Saadan slap han ud af Trængselen og Panikken, og henad syv naaede han Edgware, sulten og træt, men et godt Stykke foran Mængden. Langs Vejen stod Folk nysgerrige og forbavsede. En Masse Cyklister, enkelte Ryttere og to Avtomobiler fo'r forbi ham. En Fjerdingsvej fra Edgware knækkede Hjulringen, og Cyklen var ubrugelig. Han efterlod den ved Vejkanten og travede gennem Landsbyen paa sine Ben. Butikkerne stod paa Klem paa Hovedgaden, og der var fuldt af Folk ude paa Gaden, i Døre og i Vinduer, der stirrede uforstaaende paa den usædvanlige Procession af flygtende Mennesker, der lige var begyndt. Det lykkedes ham at faa noget Mad i en Kro.

Han blev nogen Tid i Edgware uden at vide, hvad han skulde gøre. Bestandig kom der Folk. Mange af dem var ligesom min Broder mest tilbøjelige til at blive, hvor de var. Om Marsbeboerne var der intet nyt.

Der var fuldt af Folk paa Vejen, men den var dog langt fra at være ufremkommelig. De fleste kom paa Cykle, men der su-sede ogsaa Biler, Drosker og Kareter forbi, og Støvet hang i tunge Skyer over Vejen til St. Albans.

Naar alt kommer til alt, var det vist en ubestemt Idé om at naa frem til Chelmsford, hvor min Broder havde nogle Venner, der endelig bestemte ham til at bryde op og slaa ind paa en rolig Vej, der førte mod Øst. Han kom til et Led, gik igennem det og kom ind paa en Sidevej. Der var kun faa, der var flygtet denne Vej, men da han var slaaet ind paa en Vej, der gik tværs over Markerne, traf han paa de to Damer, som siden blev hans Rejsekammerater. Han naaede dem netop tidsnok til at frelse dem. Han hørte deres Skrig, skyndte sig af Sted efter Lyden og saa et Par Mænd, der rev og sled i dem for at faa dem ned af den lille Ponyvogn, de sad i, medens en tredje havde nok at gøre med at holde den forskrækkede Hest ved Hovedet. Den ene af Damerne indskrænkede sig til at skrig. Hun var lille og havde

en hvid Kjole paa. Den anden, der var mørk og slank, slog den Mand, der havde grebet hende ved Armen, i Ansigtet med Pisken, som hun holdt i den Haand, hun havde fri. —

Min Broder forstod i et Nu Situationen, gav et Raab fra sig og styrtede sig ind i Haandgemænget. Den ene Mand vendte sig om imod ham, og min Broder saa af hans Ansigtsudtryk, at Slagsmaalet var uundgaaeligt, og da han var en dreven Bokser, sendte han ham med et velrettet Stød lige imod Vognens Hjul.

Det var ikke et Øjeblik, der var egnet til Ridderlighed og Omsvøb, og min Broder bragte ham til Ro med et Spark og greb den Mand i Kraven, der havde fat i den slanke Dames Arm. Han hørte Klapren af Hestehove, Pisken ramte ham lige i Ansigtet, og den tredje Modstander gav ham et Slag mellem begge Øjnene, medens Manden, han holdt i Kraven, sled sig løs og løb ned ad Vejen i den Retning, han var kommet fra.

Halvt bedøvet fandt han sig selv Ansigt til Ansigt med den Mand, der havde holdt ved Hestens Hoved, og opdagede Vognen, der dinglede af Sted fra den ene Side af Vejen til den anden med de to Damer, der sad og saa sig tilbage. Manden foran ham, en svær Tamp, søgte at spærre ham Vejen, men han gav ham et ordentligt Slag i Ansigtet, og da han saa, de andre havde reddet sig, gjorde han omkring og løb alt, hvad han kunde, ned ad Vejen efter Vognen med den store, svære Bandit lige i Hælene paa sig. Den anden, der var rendt sin Vej, vendte nu om og fulgte efter i passende Afstand.

Pludselig snublede min Broder og faldt. Hans nærmeste Forfølger kom farende over Hals og Hoved, og da han var kommet paa Benene igen, fandt han sig staaende lige over for to Fjender. Der havde ikke været megen Chance for ham nu, hvis ikke den slanke Dame modigt var sprunget af Vognen og var kommen ham til Hjælp. Det lod til, at hun havde haft en Revolver hele Tiden, men rimeligvis havde den ligget under Sædet, da de blev overfaldne. Hun fyrede paa seks Meters Afstand og undgik lige netop at ramme min Broder. Den mindst modige af Røverne stak nu af og lidt efter hans Kammerat, bandende og skældende over den anden Kujon. De standsede begge dør, hvor den tredje laa bedøvet af Slaget.

„Tag den,“ sagde den slanke Dame til min Broder og rakte ham Revolveren.

„Gaa tilbage til Vognen,“ sagde min Broder og tørrede Blodet af sin flængede Læbe.

Hun vendte om uden at sige et Ord — de var begge forpustede af Anstrengelse og Sindsbevægelse — og gik tilbage til Vognen, hvor Damen i den hvide Kjole sloges med den forskrækkede Pony for at faa den til at staa stille.

Røverne havde øjensynlig faaet nok. Da min Broder igen saa efter dem, havde de tiltraadt Tilbageetoget.

„Jeg sætter mig her, hvis jeg maa,“ sagde han og satte sig op paa den forreste tomme Plads. Damen saa lidt paa ham.

„Giv mig Tømmerne,“ sagde hun og rørte Ponyen med Pisken. I næste Øjeblik svingede Vejen, og de tre Mænd var forsvundne.

Saadan gik det til, at min Broder pludselig sad oppe paa en Vogn og kørte hen ad en Vej, han ikke kendte, sammen med to Damer, han heller ikke kendte. Forpustet og udmattet var han, med blødende Mund, et knust Kæbeben og forslaaede Knoer.

Han fik at vide, at den ene af de to Damer var gift med en Læge, der boede i Stanmore, og den anden var Lægens Søster. Tidlig om Morgenens var Lægen kommen tilbage fra en Patient, og paa en Jernbanestation paa Vejen havde han hørt om Marsmændenes Komme. Han var styrtet hjem, havde faaet Damerne op — deres Pige var rendt fra dem to Dage i Forvejen — havde pakket noget Proviant til dem og — heldigvis for min Broder — puttet sin Revolver ind under Vognsædet. Saa havde han paalagt dem at køre til Edgware, hvor han haabede, de kunde komme med Toget. Selv vilde han først advare Naboerne. Saa vilde han indhente dem, havde han sagt, henimod Klokken halv fem om Morgenens, og nu var den næsten ni, og de havde endnu ikke set noget til ham. I Edgware havde de ikke kunnet blive paa Grund af den stadig voksende Trafik, og derfor var de kørte ned ad denne Sidevej.

Det var, hvad de fortalte min Broder. Og da de nu gjorde Holdt igen, nærmere ved New Barnet, lovede han at blive hos dem, til de kunde blive enige om, hvad de videre skulde gøre, eller til den forsvundne Mand blev fundet eller fandt dem. Han fortalte dem for at berolige dem, at han skød fortræffeligt med Revolver, et Vaaben, han aldrig havde haft i sin Haand før.

De indrettede sig en Slags Lejr paa Grøftekanten, og Ponyen fandt sin Ro og sin Lykke igen inde paa en Kløvermark. Han fortalte dem nu om sin egen Flugt fra London og alt, hvad han ellers vidste om Marsmændene og deres Bedrifter. Solen steg højere og højere paa Himlen, deres Samtale døde hen lidt efter lidt,

og bange Anelser opfyldte dem alle tre, mens de tavse sad ved Vejkanten. Nu og da kom der nogen forbi, og min Broder spurgte dem ud for at faa at vide, om der var noget nyt. Ved hvert Svar, han fik, blev det ham mere og mere klart, hvilken Ulykke der var brudt ind over Menneskeheden, og hvor nødvendigt det var øjeblikkeligt at fortsætte Flugten. Han talte med dem om det og foreslog dem at bryde op.

„Vi har Penge,“ sagde den slanke unge Dame og betænkte sig lidt.

Hendes Øjne mødte min Broders, og hun betænkte sig ikke længer.

„Det har jeg ogsaa,“ sagde min Broder.

Hun fortalte ham, at de havde en 5—600 Kr. i Guld og en Hundredkroneseddel, og mente, at for det maatte de vel kunne komme med et Tog fra St. Albans eller fra New Barnet. Min Broder, der havde set Londonernes rasende Kamp for at komme med Togene, mente, det var haabløst, og holdt paa, at de hellere skulde skynde sig saa hurtigt som muligt gennem Essex for at se at naa Harwich og derfra se at slippe ud af Landet.

Fru Elphinstone, som Lægens hvidklædte Frue hed, vilde hverken høre Tale om det ene eller det andet, men vilde blive, hvor hun var, og vente paa „Georg“. Men hendes Svigerinde var forbavsende rolig og fornuftig, og de blev til sidst enige om at følge min Broders Raad. Saa kørte de ad Barnet til for at komme ud paa Hovedlandevejen. Min Broder gik ved Siden af Vognen for at skaane Hesten.

Da Solen var kommen højere op paa Himlen, faldt det ind med en forfærdelig Hede. Det hvide Støv paa Vejen brændte under Fødderne og blændede Øjnene, og de kom kun langsomt frem. Hækkene var helt graa af Støv. Alt som de nærmede sig Barnet, blev den forvirrende Lyd af Støj og Stemmer tydeligere og tydeligere.

De saa nu flere og flere Folk. De fleste stirrede stift frem for sig, mumlede nogle utydelige Spørgsmaal og saa ophidsede, udmattede og snavsede ud. En Mand i Kjole kom gaaende forbi dem med Øjnene mod Jorden. De hørte hans Stemme, og da de vendte sig om efter ham, saa de ham rive sig i Haaret med den ene Haand og slaa løs med den anden paa nogle usynlige, indbildte Fjender. Da hans Raserianfald var ovre, gik han videre uden saa meget som at vende sig om mod den Kant, hvor Fjenderne maatte komme fra.

Da min Broder og hans Rejsefæller var i Nærheden af Korsvejen Syd for Barnet, saa de en Kvinde komme dragende tværs over Markerne med et Barn paa Armen og to andre, der løb ved Siden af hende; og bagefter hende kom en Mand i snavsede sorte Klæder med en tyk Stok i den ene Haand og en lille Koffert i den anden. Inde fra en Villavej kom en lille Vogn med en sveddryppende sort Pony for. En ung Mand med Krickethue paa, hvid i Ansigtet og graa af Støv var Kusk. I Vognen sad der sammenstuvet tre Piger, der saa ud til at være Fabrikspiger, og to smaa Børn.

„Er det Vejen til Edgware?“ spurgte Kusken. Hans Øjne var ganske forvildede af Angst. Og da min Broder sagde ham, at han skulde dreje til venstre, piskede han paa Hesten og gav sig ikke en Gang Tid til at sige Tak.

Min Broder saa nu en graalig Røg eller Taage hæve sig mellem Husene foran os. Den indhyllede Bagsiden af Villaerne, saa man ikke kunde skelne Omridsene. Pludselig gav Fru Elphinstone et Skrig fra sig. Røde Tunger af Ild flakkede op over Husene lige foran dem og steg lige op mod den varme, blaa Himmel. Støjen opløste sig nu i et forvirret Kor af Stemmer, i Hjul, der rumlede, i Vogne, der raslede, og Hestehove, der trampe. Vejen gjorde nu en brat Drejning, og de var ikke mere end halvtredsindstyve Meter fra Hovedlandevejen.

„Du forbarmende Gud!“ raabte Fru Elphinstone, „hvad er det dog, De kører os lige ind i?“

Min Broder standsede.

Hovedlandevejen var en kogende, larmende Strøm af Folk, en Flod af levende Væsener, der styrtede nordpaa, den ene skubende den anden af Sted. En Sky af Støv, der lyste hvidt i den blændende Sol, indhyllede alt tyve Fod op i Luften og blev stadig paa ny hvirvlet op af et endeløst Tog af travende Heste, af Mænd og Kvinder til Fods og alle mulige Slags rullende Hjul.

„Af Vejen,“ hørte min Broder dem raabe. „Giv Plads! Gaa væk!“

Det var som at nærme sig en Ildebrand at køre her, hvor Vejen mundede ud i Hovedlandevejen. Mængden brølede og larmede, og Støvet var hedt og kvælende. Og virkelig var der et lille Stykke højere oppe ad Vejen en Villa, der brændte, og Masser af sort Røg rullede tværs over Vejen og øgede Forvirringen.

To Mænd gik forbi dem, saa en snavset Kone, der bar en tung

Bylt og gik og græd. En bortkommen Hund med Tungen ud af Halsen kredsede snusende om dem. Den flygtede forskræmt, da min Broder truede ad den.

Saa vidt de kunde se, var Vejen fra London en eneste støjende Strøm af snavsede Folk, der styrtede af Sted saa hurtigt de kunde mellem to Rækker Villaer, der laa langs Vejen. Efterhaanden som de kom nærmere, kunde man skelne Hovederne og de enkelte Personer, men saa snart de var komne forbi, druknede de i Mængden, blev en Del af Strømmen og forsvandt til sidst, slugt af en Sky af Støv.

„Af Sted, af Sted!“ skreg Stemmerne. „Gaa væk, dør!“

Den ene Mands Haand laa mod den andens Ryg og pressede ham fremad. Min Broder stod ved Hestens Hoved. Skridt for Skridt, ganske langsomt, uimodstaaelig tiltrukken, gik han nærmere og nærmere.

Edgware havde været lutter Forvirring, Chalk Farm lutter Skrig og Larm, men dette her var en Nation, en hel Befolkning, der var brudt op og var i Bevægelse. Det er svært at forestille sig den Hær. Den havde ikke nogen særlig Karakter. Skikkelserne dukkede op og traadte frem idet de gik forbi, og sluttede saa op Ryg ved Siden af Ryg, saa langt, man kunde se. Ude ved Vejkanten gik de, der var til Fods, truende ad Vognhjulene, faldende ned i Grøften, snublende over hinanden.

Kærrer og Vogne dannede en sammenhængende Klump midt paa Vejen og levnede ikke nogen Plads for hurtigere og mere utaalmelige Køretøjer, der nu og da, naar de saa deres Snit, fejede Folk op mod Villaernes Stakitter og Hegn og tog et lille Stykke i en susende Fart og maatte stoppe igen og følge Trop.

„Skynd Jer! Af Sted! Rask! De kommer!“ skreg de allesammen.

Paa en Kærre stod en blind Mand i Frelser-Uniform og fægtede med sine krogede Fingre og skraalede: „Evigheden! Evigheden!“ Han havde en hæs, gennemtrængende Stemme, saa min Broder hørte ham længe efter, at han var komne forbi og bleven slugt af Landevejens Støvskyer. Nogle af dem, som sad pakket sammen paa Arbejdsvognene, piskede idiotisk løs paa deres Heste og skændtes med de andre Kuske. Andre sad ubevægelige og stirrede lige ud i Luften uden at se noget. Nogle suttede paa deres Fingre af Tørst eller laa lige saa lange, de var, paa Bunden af Vognen. Hestenes Bidsler stod i et Skum, og deres Øjne var blodskudte og forvildede.

Der var utallige Drosker og Kareter, Forretningsvogne og Arbejdsvogne; en Postvogn, en Skraldevogn og en lang, kæmpe-mæssig Tømmervogn fuld af Bøller. En Ølvogn raslede ved Siden af med de to Hjul paa den ene Side oversprøjtede med frisk Blod.

„Giv Plads!“ skreg Stemmerne. „Af Banen, dør!“

„Evighed, Evighed!“ kom Ekkoet fra Frelsermandens Raab.

Der var fortvivlede og forskrækkede Kvinder, der travede af Sted med deres grædende og snublende Børn og slæbte deres fine Klæder i Støvet. Deres Ansigter var trætte, vaade af Taarer og snavsede af Støv. Mange af dem gik ved Siden af Mænd, hvoraf nogle var hjælpsomme og venlige, andre grove og raa. Side om Side med dem gik Gadens værste Udsbud i falmede sorte Læser, graadige i Øjnene, højrøstede og beskidte i Munden. Der gik raske Arbejdere, der brugte deres Albuer godt, udasede, sjuskede Kommis'er og Kontorister, der krampagtigt masede paa, en saaret Soldat, Jernbaneportører og en stakkels udmattet Fyr i Nat-skjorte og Overfrakke.

Men hvor forskellig end Hæren var i sine Bestanddele, noget var der dog, de alle havde fælles. Der var Angst og Smerte i alles Ansigter, og Frygten var i Hælene paa dem. Det mindste Hurlumhej foran dem, et Skændsmaal om en Plads paa en Vogn fik hele Hæren til at sætte Farten op, selv de trættede blev smittede. En Mand, der sank ned i Knæene for hvert Skridt, han tog, blev som elektriseret og rettede sig op for et Øjeblik. Heden og Støvet havde allerede gjort sin Virkning paa Folk. Deres Hud var tør, deres Læber snavsede og revnede. De var alle tørstige og trætte og havde ømme Fødder. Og midt imellem Raabene hørte man Skændsmaal, Bebrejdelser, Stønnen af Træthed og Udmattelse. Stemmerne var hæse og utydelige. Som et Omkvæd lød det bestandig:

„Af Sted, af Sted! Marsmændene kommer!“

Det var kun ganske faa, der stoppede op og gled ud af Strømmen. Sidevejen kom skraa ud paa Hovedvejen. Den var smal og saa ud til at føre i Retning af London, saa det var ikke mange, der lod sig drive ind paa den. Enkelte svage, der var blevne puffede derhen, undte sig blot et Øjeblik Hvile og stødte saa til igen. Lidt inde ad Sidevejen laa en Mand med et bart Ben, der var omviklet med nogle blodige Klude. To af hans Venner stod bøjet over ham. En lykkelig Mand, der havde Venner under saadanne Omstændigheder!

En lille, gammel Mand med graat, militært Overskæg og en snavset, sort Overfrakke hinkede ud og satte sig ned og trak sin Støvle af. Hans Sok var blodig; han rystede en lille Sten ud af Støvlen og humpede saa ind i Stimlen igen. Saa kom en lille otte—ni Aars Pige ganske alene, kastede sig ind ved Hækken lige ved min Broder og begyndte at græde.

„Jeg kan ikke gaa længere. Jeg kan ikke mere.“

Min Broder, der var hensunket i Betragtning af alt, hvad han saa, rev sig løs og løftede hende op, talte venlig til hende og bar hende hen til Frøken Elphinstone. Saa snart min Broder rørte hende, blev hun ganske stille, som om hun var bleven forskrækket.

„Ellen,“ raabte en grædende Stemme inde fra Mængden. „Ellen!“ Og Barnet sprang bort fra min Broder og raabte: „Mor, Mor!“

„De er paa Vejen,“ sagde en Mand til Hest.

„Af Vejen dèr!“ brølede en Kusk og rejste sig op paa Bukken. Og min Broder saa en lukket Vogn dreje ind paa Sidevejen.

Folk masede baglængs ind paa hinanden for at undgaa at blive kørt over. Min Broder trak Ponyen og Vognen helt ind i Hækken, og Manden kørte frem og standsede, saa snart han var kommen ind paa Sidevejen. Det var en Landauer med en Stang beregnet til to Heste, men der var kun én.

Min Broder saa gennem Støvet, at to Mænd løftede noget ud, der laa paa en hvid Baare, og satte det omhyggeligt ned paa Græsset under Liguster-Hækken.

En af Mændene kom løbende hen til min Broder:

„Hvor er der noget Vand,“ sagde han. „Han er halvdød og frygtelig tørstig. Det er Lord Garrick.“

„Lord Garrick,“ sagde min Broder, „Retsformanden?“

„Ja, men Vand, hvor skal jeg faa noget Vand fra?“ sagde han.

„Der er maaske en Vandhane i et af de Huse,“ sagde min Broder, „vi har ikke noget, og jeg kan ikke forlade mit Selskab.“

Manden arbejdede sig imod Strømmen hen til Huset paa Hjørnet.

„Videre, videre!“ sagde Folk og stødte til ham, „de kommer; gaa dog, gaa!“ Saa var der noget andet, der tiltrak sig min Broders Opmærksomhed. Det var en skægget Mand med et

Ørneansigt, der bar en lille Haandtaske, der revnede, netop da min Broder saa paa den. Ud trillede Guldstykkerne. De saa ud, da de faldt og trillede af Sted, som om de havde Ærinde hver i sit Verdenshjørne. De rullede ind under Heste og Vogne og ind mellem alle de Ben, de kæmpede for at komme frem. Manden standsede og saa fortabt paa Pengene. En Vogn rørte hans Skulder. Han skreg og fo'r tilbage og var lige ved at blive kørt over af en anden Vogn.

„Af Vejen,“ raabte Folk rundt omkring ham. „Gaa af Vejen!“

Saa snart Vognen var forbi, kastede han sig ned paa Jorden og begyndte med begge Hænder at gramse til sig og stoppe i Lommerne. En Hest styrede lige løs paa ham; i næste Øjeblik rejste han sig halvvejs op og blev skubbet ind under Hestens Hove.

„Stop!“ raabte min Broder, skubbede en Kvinde af Vejen og søgte at faa fat i Hestens Hovedtøj.

Men før han naaede det, hørte han et Skrig dernede fra og saa gennem Støvet Hjulet gaa over Staklens Ryg. Kusken landede ud med Pisken efter min Broder, som løb bag om Vognen, og ramte hans Ansigt og Hænder. Alle de Raab og Skrig omkring ham forvirrede ham. Manden laa i Støvet og vred sig rundt imellem alle sine Guldstykker. Rejse sig kunde han ikke, for Hjulet var gaaet over hans Ryg, og hans Ben var lamme og døde. Min Broder hylede til Kusken paa den næste Vogn, og en Mand paa en sort Hest kom hen og hjalp ham.

„Skaf ham ud af Trængselen,“ sagde han og greb ham i Kraven med den Haand, han havde fri; saa slæbte min Broder ham sidelængs ud. Men han rakte bestandig efter sine Skillinge og saa forbitret paa min Broder og slog ham over Armen med en Haandfuld af Guldstykker.

„Videre, videre!“ skreg vrede Stemmer bag dem. „Af Vejen med jer!“

Der lød et Brag, da den næste Vogn kørte ind paa den, Rytteren standsede. Min Broder saa op, og Manden med Pengene drejede Hovedet og bed ham i den Haand, der havde fat i hans Krave. Der var en ubeskrivelig Stimmel og Forvirring; den sorte Hest dansede sidelængs ind paa Folk, og Hesten for Vognen stampede for at komme frem. En Hestehov havde paa et hængende Haar ramt min Broders Fod. Han slap sit Tag i den faldne Mand og sprang tilbage. Han saa Staklens Ansigts-

udtryk gaa over fra Vrede til Rædsel. Et Øjeblik efter var han forsvunden. Min Broder blev revet med og baaret forbi Sidevejen og havde alle sine Kræfter nødig for at naa tilbage igen.

Han saa Frøken Elphinstone slaa Hænderne for Ansigtet, og et lille Barn med al et Barns Mangel paa Medlidenhed stirre med opspilede Øjne paa en støvet Bylt, der laa ubevægelig, knust, forslaaet, flad under de rullende Hjul.

„Lad os vende om,“ raabte han og begyndte at vende Vognen. „Vi kan ikke komme over dette — Helvede,“ sagde han. Og de kørte et hundrede Meter tilbage samme Vej, som de var komne, indtil den kæmpende, strømmende Mængde var skjult for dem. Da de kom til Drejningen af Vejen, saa min Broder den døende Mands Ansigt i Grøften under Ligusterhækken, ligblegt og fortrukket og glinsende af Sved. De to Kvinder sad tavse og rystede og krøb sammen paa deres Sæde.

Da de havde kørt et lille Stykke til, stoppede min Broder igen. Frøken Elphinstone var hvid i Ansigtet, og hendes Svingerinde sad og græd. Hun kaldte ikke en Gang mere paa „Georg“, saa oprevet var hun af alt, hvad hun havde set. Min Broder var baade forfærdet og forvirret. Saa snart de havde tiltraadt Tilbagetoget, havde min Broder indset, hvor uundgaaelig nødvendigt det var at gøre et Forsøg paa at komme over den Vej, de lige havde forladt. Han vendte sig til Frøken Elphinstone med en pludselig og resolut Bevægelse.

„Vi maa den Vej alligevel,“ sagde han og vendte Ponyen igen.

For anden Gang denne Dag viste den unge Pige sig i Besiddelse af Mod og Beslutsomhed. For at slippe ind i den tætpakkede Strøm af Mennesker og Vogne kastede min Broder sig midt ind i den, greb en Droskehest ved Hovedet og holdt den tilbage, mens hun drev Ponyen frem paa tværs af Strømmen, forbi Droskehestens Hoved. En Arbejdsvogn kørte ind i Hjulene og splintrede den ene Side af deres Vogn. I det næste Øjeblik var de grebne af Strømmen og blev fejet af Sted med den. Min Broder sprang nu op i Vognen og tog Tømmerne fra hende. Hans Ansigt og hans Hænder havde røde Striber af Kuskens Pisk.

„Sigt paa den Mand der bag ved med Revolveren,“ sagde han og rakte hende den, „hvis han maser for stærkt paa. Nej for Resten, hellere paa hans Hest.“

Saa begyndte han at spejde efter en Mulighed for at smutte

længere og længere til højre og paa den Maade komme over paa den anden Side af Vejen. Det hele var en buldrende og skrigende Forvirring. Men da de var komne ud af Byen, lindede det lidt paa Trængselen fordi Vejen bestandig delte sig i to, der løb omtrent i samme Retning.

De kørte mod Øst, og mange Steder traf de Masser af Mennesker, der ligefrem sloges for at komme ned til Floden og drikke. Længere fremme saa de fra en Høj to Tog, der kørte ganske langsomt, det ene bag efter det andet nordpaa uden Fløjten, uden Signaler, saa stuvende fulde af Folk, at endogsaa Kulvognen bag Lokomotivet var optaget halvt af Kul og halvt af Mennesker. Min Broder antog, de var blevne fyldte udenfor London, da Panikken og Trængselen paa Centralstationerne havde umuliggjort al Trafik derfra.

Her i Nærheden gjorde de Holdt for Resten af Dagen, lige udmattede alle tre af Dagens Anstrengelser. De begyndte at blive svært sultne. Aftenen var kold, og ingen af dem havde Mod til at sove. I Aftenens Løb kom mange Mennesker hastende hen ad Vejen, flygtende for ukendte Farer, nogle i den samme Retning som min Broder og hans to Rejsefæller, andre i den modsatte.

XVIII.

„Torden-Barnet.“

Havde Marsmændenes Maal blot været Ødelæggelse, kunde de om Mandagen have tilintetgjort hele Londons Befolkning, som den langsomt flød ud over det omliggende Land, ad alle Veje mod Nord og Øst; gennem alle Byer og Flækker den samme Sværm, det samme vanvittige Jag. Hvis én den Juni-Morgen havde hængt i en Ballon i den lyse blaa Luft over London, vilde han have set hver eneste Vej, der førte mod Nord og Øst ud af den vældige Labyrint af Gader, fuld af sorte Prikker, og hver Prik var et lidende, rædselsslagent, udmattet menneskeligt Væsen. Jeg har i forrige Kapitel vidtløftig gengivet min Broders Beskrivelse af Vejen gennem Chipping Barnet, for at Læseren kan faa et Begreb om, hvordan Sværmen af sorte Prikker tog sig ud for en af dem, der selv var med. Aldrig før i Verdens-

historien har en saadan Masse af menneskelige Væsener sat sig i Bevægelse sammen og lidt sammen. Legenden om Goternes og Hunnernes Horder, den vældigste Hær, Asien nogen Sinde har set, vilde have været som en Draabe i denne Flod. Og dette var jo ingen Hær, ingen disciplineret Armé. Det var en vild Flugt, en Masse-Udvandring, uden Orden, uden Maal, seks Millioner Mennesker, uden Vaaben, uden Proviant, der blot vilde bort, bort over Hals og Hoved. Det var Begyndelsen til den civiliserede Menneskeheds Flugt, Begyndelsen til dens Ødelæggelse og Udryddelse.

Lige under sig vilde Manden i Ballonen have set det uhyre Fletværk af Gader med Huse og Kirker, Pladser og Skraaninger og Haver, alt allerede forladt, bredt ud som et kæmpemæssigt Kort og mod Syd „visket ud“. Det vilde have set ud, som om en vældig Pen havde klattet Blæk paa Kortet. Bestandigt og uophørligt groede Blækklatterne, bredte sig, sendte Grene ud til alle Sider, hist og her stoppende, hvor Terrænet hævede sig, og paa andre Steder flydende ud over en Skraaning ned i en Sænkning, de lige havde opdaget, akkurat som en Blækklat vilde brede sig paa et Stykke Klatpapir.

Og højt oppe paa de blaa Høje, der hævede sig Syd for Floden, gik de straalende, skinnende Marsmænd til og fra og spredte i Ro og Mag deres Giftskyer ud over den Plet, de havde valgt sig hernede paa Jorden. Naar Giften havde gjort sin Virkning, fik de Røgen til at lægge sig med deres kraftige Dampstraaler og tog saa det erobrede Land i Besiddelse. Det lod ikke til at have været deres Hensigt at udrydde alt levende. De vilde kun straks og hurtigt slaa enhver Modstand ned. Hvert Krudt-Depot, de fandt, sprængte de i Luften, hver Telegraftraad skar de over, og Jernbaneskinneerne brød de op hist og her. De lammede Menneskeslægten i dens Bevægelser. De havde ikke videre travlt med at udvide deres Operationsfelt og kom ikke længere end til Midten af London paa den Dag. En Mængde Mennesker er muligvis blevne i deres Huse hele Mandag Morgen. Sikkert er det i alt Fald, at mange døde i deres Hjem, kvalte af den sorte Røg.

Indtil det blev Middag, var Londons Havn Skuepladsen for de besynderligste Scener. Dampskibe og Fartøjer af alle mulige Slags var komne sejlene, fristede af de enorme Pengesummer, som Flygtninge bød dem; og det fortælles at mange, der svømmede ud til Skibene uden Penge blev holdte nede med Baads-

hager og druknede. Henad Kl. 1 om Eftermiddagen kom en tynd Sky af den sorte Røg drivende ind mellem Blackfriar-Broens Buer. I samme Øjeblik blev alt som forvandlet. Havnen var lutter Forvirring, Slagsmaal og Sammenstød. For en Stund var en Masse Baade og Pramme klemte fast i Tower-Broens nordligste Bue og Matroserne og Pramførerne maatte kæmpe vildt med Folk, der faldt over Baadene som en Græshoppesværme fra Bredden og Broen. Folk klatrede ligefrem ned ad Bropillerne oppe fra Broen.

Da en Time senere en Marsmand dukkede op ved Towers Ur og vadede ned langs Floden, var der intet andet at se end Vrag og Lig.

Om den faldende femte Cylinder maa jeg fortælle. Den sjette Stjerne faldt, saa min Broder, der holdt Vagt, mens Damerne sov i Vognen, kunde se det grønne Lysglimt langt borte paa den anden Side Højen. Om Tirsdagen arbejdede det lille Selskab sig fremad gennem det overfyldte Land i Retning af Havet, stadig med det for Øje at slippe ud af Landet med et Skib. Nyheden om Marsmændenes Erobring af London blev bekræftet. De var blevne sete ved Highgate, og man sagde endogsaa nærmere endnu. Men min Broder saa dem ikke før den næste Morgen.

Den Dag begyndte de spredte Masser at indse, hvor nødvendigt det var at faa noget at spise. Efterhaanden som Sulten steg, blev Respekten for Ejendomsretten mindre og mindre. Bønderne maatte med Vaaben i Haand forsvare deres Kvæg og deres Stalde, deres Kornlofter og deres Gulerodsmarker. En Mængde Mennesker havde ligesom min Broder vendt sig mod Øst, men nogle forvirrede Stakler var der, der ikke fandt anden Udvej end at gaa tilbage til London efter Mad. De, der drog mod Øst, var hovedsagelig Folk fra de nordlige Forstæder, som havde hørt om den sorte Røg. Min Broder hørte, at omtrent Halvdelen af Regeringens Medlemmer havde naaet Birmingham, og at umaadelige Kvanta af stærkt eksplosive Stoffer blev fremstillet til Brug for avtomatiske Miner, der skulde udlægges tværs over Landet.

Han hørte ogsaa fortælle, at Jernbaneselskabet havde erstattet Mandskabet, der var rendt under de første Dages Panik, at Trafikken var genoprettet, og at Togene løb nordpaa fulde af Folk for at lette paa Trængselen. Der var ogsaa en Plakat, der meddelte, at store Oplag af Mel forefandtes i de nordlige Byer,

og at der inden fireogtyve Timer vilde blive uddelt Brød til de hungrende Masser i Nabolaget. Men disse beroligende Efterretninger fik ham dog ikke til at forandre den Plan, han havde lagt, og de tre fortsatte deres Rejse østpaa hver Dag og fik ikke andet af Brøduddelingen at se end de gyldne Løfter. Heller ingen andre saa for Resten noget til Brødet. Den Nat faldt den syvende Stjerne. Den faldt, mens Frk. Elphinstone holdt Vagt. Hun og min Broder skiftedes, og hun saa den.

Tirsdag Nat havde de tre Flygtninge tilbragt i en umoden Hvedemark. Om Onsdagen naaede de Chilmsford, hvor en Komité, Indbyggerne havde valgt, der kaldte sig Komitéen for offentlig Understøttelse, bemægtigede sig Ponyen til Slagtning og nægtede at give nogetsomhelst andet i Bytte end et Stykke af Dyret den næste Dag. Her gik Rygter om Marsmændenes videre Fremtrængen og om Ødelæggelsen af en stor Krudtmølle under et forgæves Forsøg paa at sprænge en af dem i Luften.

Folk holdt Udkik efter dem oppe fra Kirketaarnene. Heldigvis for min Broder foretrak de straks at drage videre ad Kysten til fremfor at vente paa deres Part af Ponyen, skønt de alle tre var frygtelig sultne. Ved Middagstid kom de gennem en lille By, der mærkelig nok saa ud til at være fuldstændig øde og forladt, naar undtages et Par Bøller, der brød ind alle Vegne for at finde noget spiseligt. Lidt længere borte fik de pludselig Øje paa Søen og en overvældende Masse Skibe af alle mulige Slags.

Efter at Skibene ikke mere kunde komme op ad Themsen, samlede de sig her ved Kysten for at tage Passagerer om Bord. De laa i en vældig Halvkreds, Skib ved Skib, saa langt Øjet kunde række og længere endnu. Lige inde ved Kysten laa en Masse Fiskesmakker, engelske, skotske, franske, hollandske og svenske. Dampbaadene fra Themsen, Lystfartøjer, elektriske Baade. Og længere ude laa de større Skibe, snavsede Kulskibe i Massevis, velholdte Købmandsskibe, Kreaturskibe, Passager-skibe, Petroleumsskibe, Oceandampere og gamle, hvide Transportskibe og hvide og graa Linieskibe fra Southampton og Hamborg. Og langs med den blaa Kyst kunde min Broder svagt skimte en tæt Sværm af Baade, der sjakrede med Folk paa Bredden, en Sværm, der strakte sig til begge Sider, saa langt man kunde se.

En halv Mils Vej ude i Vandet laa et Panserskib, saa lavt, at det saa ud for min Broder, som om det var fuldt af Vand. Det var Vædderskibet „Torden-Barnet“. Det var det eneste Krigsskib, der var at se, men langt borte til højre over Havets blanke Flade

— der var den Dag et dødlignende Stille baade over Luft og Vand — laa en Slange af sort Røg, der markerede de næste Krigsskibe, der hørte til Kanalflaaden. De laa dør og ventede i en lang Række med Dampen oppe og alt parat, mens Marsmændene gik deres sejrrige Gang — aarvaagne, magtesløse og ude af Stand til at forhindre det.

Ved Synet af Havet blev Fru Elphinstone, trods hendes Svi-gerindes beroligende Ord, greben af Rædsel. Hun havde aldrig været udenfor England før, og hun vilde hellere dø end vove sig til et fremmed Land, hvor hun ingen Venner havde osv. Den stakkels Dame har nok forestillet sig Marsmændene og Fransk-mændene som noget i samme Retning. Hun var bleven mere og mere hysterisk, angst og ulykkelig under de to Dages Rejse. Det eneste, hun brød sig om, var at vende tilbage til sit Hjem i Stan-more. I Stanmore havde der altid været godt at være, og der havde aldrig dør været nogen Fare paa Færde. Og i Stanmore vilde de desuden finde Georg. De havde det største Besvær med at faa hende ned til Stranden, hvor det lykkedes min Broder at faa Forbindelse med nogle Mænd paa en Hjuldampers fra Themsen. De sendte en Baad ind og forlangte 650 Kr. for dem alle tre. Damperen gik til Ostende, sagde de.

Klokken var omtrent to, da min Broder og hans Rejseselskab i god Behold var komne om Bord paa Damperen efter at have betalt deres Billetter. Der fandtes Mad om Bord, om end til uhyre Priser, og de fik sig et Maaltid serveret paa en af Stolene i Forstavn.

Der var allerede et Par Snese Passagerer om Bord, og nogle havde betalt deres Billet med de sidste Penge, de ejede. Men Kaptajnen blev liggende lige til Klokken fem om Eftermiddagen og samlede Passagerer, saa Dækket blev saa pakfuldt, at det næsten saa farligt ud. Rimeligvis vilde han være bleven endnu længere, hvis ikke Kanonerne sydpaa havde begyndt at lade høre fra sig. Som Svar fyrede Krigsskibet længere ude en lille Kanon af og hejsede en Række Flag. Dens Skorsten begyndte at ryge.

Passagererne talte om, hvor Skuddene vel kom fra, indtil de tydelig kunde høre, at Lyden kom nærmere. Samtidig dukkede langt borte mod Sydøst Masterne af tre Panserskibe op over Hav-fladen, den ene efter den anden, under Skyer af sort Røg. Men min Broders Opmærksomhed blev straks fanget igen af den fjerne Skydning mod Syd. Han bildte sig ind, han saa en Søjle af Røg hæve sig op i den disede graa Luft langt borte.

Den lille Damper klaprede østpaa udenfor den vældige Halvcirkel af Skibe, der laa ved den lave Kyst, der allerede var begyndt at blive utydelig og diset, da pludselig en Marsmand dukkede op. Paa den Afstand saa han lille og uanselig ud, som han langsomt kom gaaende ned mod den sandede Kyst. Kaptajnen oppe paa Broen svor og bandede nu, rasende og angst, fordi han selv havde smølet saa længe derinde, og Skovlene huggede ned i Vandet, som om de var smittede af hans Angst. Hver eneste Passagerer paa Skibet stod ved Rælingen eller oppe paa Bænke og Stole og stirrede over mod Kæmpen langt borte, der var højere end Træerne og Kirketaarnene derinde paa Land, og bevægede sig fremad paa en Maade, som om han gjorde Nar ad Menneskenes Gang.

Det var den første Marsmand, min Broder saa. Han var maalløs af Forbavselse snarere end af Skræk. Mens han stod og saa paa, hvorledes denne Titan rolig og uantastet vadede ud i Vandet længere og længere hen imod Skibene, saa han en anden en komme skrævende over nogle forkrøblede Træer, og saa én til endnu længere borte. Alle tre gik de ned ad Stranden til, som om de kom for at hindre denne Masse af Skibe, der havde samlet sig dør, i at slippe væk. Trods den lille Hjuldamperes hurtigt dunkende Maskine og Skummet, der fløj fra dens Hjul, fjernede den sig kun meget langsomt fra den Fare, der stadig rykkede nærmere og nærmere.

Da min Broder kastede et Blik mod Nordvest, saa han, at der var kommet Liv i Skibene. Det ene sejlede ud bag det andet, det ene smuttede udenom det andet, Dampskibene fløjtede og Dampen stod ud af dem. Sejl foldede sig ud, Skibe stødte sammen og Skipperne skændtes. Han var saa optaget af det og af de tre kommende Kæmper, at han ikke havde Øje for noget som helst ude paa Søen. Paa én Gang blev han ved en pludselig Bevægelse af Skibet kastet hovedkulds ned af den Stol, han stod paa. Der var en Skrigen og Skraalen rundt omkring ham, en Trampen af Fødder og Lyden af Hurraraab, der blev besvaret ganske svagt et eller andet Sted fra. Damperen hældede, saa han gik paa Næsen.

Han skyndte sig at komme paa Benene igen og kikkede over mod Styrbord. Ikke mere end hundrede Meter fra deres lille hældende Skib saa han en vældig Jernkolos, der som et Plovjern furede sig Vej gennem Vandet og kastede det til begge Sider i høje Bølger af Skum, der tumlede ind mod Hjuldamperen, der

hjælpeløst svingede rundt i Luften med sine Skovle og saa krængede over, saa Dækket næsten naaede Vandgangen.

I næste Øjeblik fik min Broder en Styrtesø over sig, saa han hverken kunde høre eller se. Da han havde faaet tørret Øjnene, saa han, at Uhyret var kommet forbi og dampede ind mod Land. Dens to Tvilling-Skorstene sendte Røg og Ild op i den klare Luft. Det var Torpedo-Jageren „Torden-Barnet“, der i fuld Fart kom de truede Skibe til Hjælp.

Min Broder klamrede sig fast til Rælingen og saa forbi den morderiske Kolos hen til Marsmændene. De stod nu alle tre ved Siden af hinanden saa langt ude i Vandet, at deres trebenede Fodstykke var under Vand. Som de stod dør med den nederste Del skjult og paa den lange Afstand, saa de langt mindre farlige ud end den kæmpestore Jernkolos, i hvis Dønninger den lille Hjuldamper hjælpeløs tumlede om. De saa ud, som om de stod og betragtede denne nye Fjende med Forbavselse. Denne Kæmpe var dog maaske ogsaa efter deres Begreber en jævnbyrdig. „Torden-Barnet“ løsnede ikke et Skud. Den styrede blot for fuld Kraft lige løs paa dem. Det var rimeligvis Grunden til, at den uantastet fik Lov at komme saa nær ind paa Livet af Fjenden. De vidste ikke rigtig, hvad de skulde stille op med den. Et Glimt af Lynstraalen, og den vilde være gaaet til Bunds med det samme.

Den skar gennem Vandet i saadan en Fart, at det saa ud, som om den i et Minut havde tilbagelagt Halvvejen mellem Hjuldamperen og Marsmændene — en sort Kolos, der blev mindre og mindre mod den vigende, flade Kyst.

Pludselig løftede den forreste Marsmand sit Rør og affyrede en Bombe med den sorte Røg mod Torpedobaaden. Den ramte paa Bagbordssiden, bristede og aabnede for sin blæksorte Røg, der rullede sig op ud over Vandet og drev langsomt til Søs, den modsatte Vej af Torpedobaaden, der holdt sig fri af den. For Passagererne paa Damperen, der havde Solen i Øjnene og næsten stod i Højde med Vandfladen, saa det ud, som om den allerede var midt inde mellem Marsmændene.

De saa de tre høje Skikkelser skilles og gaa op af Vandet tilbage til Bredden. Og nu hævede en af dem Kassen med Ildstraalen. Han rettede den skraat nedad, og en Sky af Damp fo'r til Vejrs, da den rørte Vandet. Den maa være gaaet gennem Skibssiden som en hvidglødende Ildrager gennem et Stykke Papir.

Et Glimt af Ild stod ud igennem den tætte, hvide Damp, og Marsmanden vaklede og ravede. I næste Øjeblik var han sunken sammen, og en Masse Vand og Damp stod højt op i Luften. „Torden-Barnet“s Kanoner gik af, den ene efter den anden, en Kugle plaskede ned lige ved den lille Damper, sprang henimod et andet flygtende Skib og huggede en Smakke til Pindebrænde længere nordpaa.

Men ingen bekymrede sig videre om det. Ved Synet af Marsmanden, der sank sammen, gav Kaptajnen oppe paa Broen et uarticuleret Brøl fra sig, og alle Passagererne, der stod stuede sammen paa Dækket, raabte i Munden paa hverandre. Et Øjeblik efter stemte de i igen. Ud af den hvide Damp kom noget langt og sort til Syne igen med Flammer, der stod ud fra den midterste Del, af Ild, der fo'r ud af dens Skorsten og Ventil.

Den var levende endnu. Styremekanismen var i Orden, saa det ud til, og dens Maskiner arbejdede stadigvæk. Den styrede lige løs paa den næste Marsmand og var kun et hundrede Meter fra ham, da Ildstraalen igen blev sat i Virksomhed. Saa lød der et forfærdeligt Brag, et blændende Glimt, og Dæk og Skorsten røg op i Luften. Marsmanden vaklede ved Stødet af Eksplosionen, og i næste Sekund havde det flammende Vrag, der endnu havde Fart paa, naaet ham og krøllet og krammet ham sammen som et Stykke Pap. Min Broder udstødte uvilkaarlig et Glædesskrik. Et kogende, dampende Kaos skjulte igen alt for hans Øjne.

„To,“ brølede Kaptajnen.

Alle raabte og skreg. Hele den lille Damper genlød fra den ene Ende til den anden af begejstrede Raab, som blev besvarede først af det ene saa af det andet af hele den Flaade af alle mulige Slags Fartøjer, som var paa Vejen udad, bort fra England.

Dampen hang over Vandet i flere Minutter og skjulte baade den tredje Marsmand og hele Kysten. Alt imens dampede Hjuldamperen stadig af Sted, længere og længere bort fra Kampen. Og da til sidst Dampen lettede, kom den rullende sorte Røg imellem, og man kunde hverken se noget af „Torden-Barnet“ eller den tredje Marsmand.

Men Panserskibene ude fra Søen var nu ganske nær, passerede Damperen og stod ind mod Kysten. Og Damperen gik udad, og Panserskibene gled langsom den modsatte Vej, hvor alt endnu var skjult af en marmoreret Banke, der bestod halvt af Damp og halvt af den sorte Gas, der hvirvlede og malede rundt imellem

hinanden og dannede de besynderligste Figurer. Den flygtende Flaade tog Vejen mod Nordøst; flere Smakker sejlede ind imellem Damperen og Panserskibene. Kort efter, før de naaede den synkende Banke af Damp og giftig Røg, drejede de nordpaa og vendte saa helt og gled ind i Aftenes Dis mod Syd. Kysten svandt og kunde til sidst ikke skelnes for Solnedgangens lave, gyldent-røde Skybanker.

Pludselig brød saa den dirrende Lyd af fjerne Kanonskud gennem den stille Aften. Alle styrtede hen til Rælingen og stirrede ind i den synkende Sols blændende Pragt mod Vest, men intet kunde skelnes tydeligt. En Dyng Røg hævede sig langsomt og skjulte Solens røde Skive. Damperen fortsatte sin Vej, uden at Gaaden blev løst.

Solen sank i gyldne Skyer, Himlen flammede op og blev mørk igen, Aftenstjernen skælvede deroppe.. Det var den mørkeste Tid af Sommerens Nat, da Kaptajnen raabte og pegede paa noget. Min Broder saa op. Noget fløj op i Luften, skilte sig ud fra de graalige Omgivelser, fo'r skraat opad og kom hurtigt ind i Vest-himlens blege Lys oppe over Skyerne. Det var fladt og bredt og meget stort. Det susede over Himlen i en stor Kurve, blev saa mindre, dalede langsomt og slugtes igen af Nattens hemmelighedsfulde Graa. Og Mørke udsprede det paa sin Vej over Landet.

ANDEN BOG

I.

Jorden under Marsmændenes Herredømme.

I de sidste to Kapitler har jeg ladet mig og Præsten skøtte os selv for at fortælle alt, hvad min Broder oplevede. I de to første Dage holdt Præsten og jeg os skjulte i det tomme Hus, hvor vi var flygtede hen for at undgaa den sorte Røg. Det var hele Søndag Nat og den næste Dag — den vildeste Rædsels Dag i London — hvor vi opholdt os dør som paa en lille Ø i Havet, afskaarne fra Verden udenom os ved den sorte Røg. Vi kunde ikke gøre andet end vente roligt og taalmodigt. Men den Uvirksomhed var pinligere end alt andet og varede to lange Dage.

Jeg var opfyldt af Bekymring ved Tanken om min Kone. Jeg tænkte mig hende i Leatherhead, jeg forestillede mig, hvor forfærdelig angst hun var, hvilken Fare hun svævede i, og hvor hun allerede sørgede over mig som over en Død. Jeg løb op og ned ad Gulvet og græd højt ved Tanken om, hvor fuldstændig jeg var afskaaren fra at komme hende til Hjælp under alle de Ulykker, der kunde tilstøde hende i min Fraværelse. Min Fætter, vidste jeg, var modig nok, men han hørte ikke til den Slags Mennesker, der hurtig opfatter Faren og straks griber til de nødvendige Forholdsregler. Og hvad hjalp Mod under disse Omstændigheder? Det var Forsigtighed og Hurtighed, det gjaldt om. Min eneste Trøst var, at Marsmændene forhaabentlig bevægede sig i Retning af London og bort fra hende. Men alle disse Gisninger pinte og plagede mig. Jeg var i høj Grad opreven, og Præstens evindelige Jeremiader og egoistiske Fortvivlelse irriterede mig frygtelig. Da jeg forgæves havde prøvet at faa ham til at holde op, lod jeg ham være, hvor han var, og gik ind i et andet Værelse, der var fuldt af Globus, udstoppede Fugle og Skrivebøger og øjensynlig

havde været Skolestue for Familiens Børn. Da han til sidst forfulgte mig derind ogsaa, gik jeg op paa et Pulterkammer øverst oppe og lukkede Døren af efter mig for at faa Lov at være i Fred med min Elendighed.

Vi var uhjælpelig indesluttede hele den Dag og den næste Morgen af den sorte Røg. Vi saa et Glimt af Mennesker i Huset ved Siden af — et Ansigt ved Vinduet, et Lys, der bevægede sig, og senere hen en Dør, der blev slaaet i. Men jeg véd ikke, hvem de Mennesker var, eller hvad der blev af dem. Vi saa intet til dem den næste Dag. Den sorte Røg var i Drift ned ad Floden til hele Mandag Morgen, krøb nærmere og nærmere ind paa Livet af os og drev til sidst henad Vejen udenfor det Hus, vi havde skjult os i.

En Marsmand kom gaaende tværs over Markerne ved Middagstid, sprøjtede sin overhede Damp ud over Røgen og fik den til at lægge sig. Den hvislede mod Muren, sprængte de Ruder, den ramte, og skoldede Præstens Haand, da han flygtede fra det Værelse, der vendte ud mod Vejen. Da vi bagefter krøb igennem de pjaskvaade Værelser og kikkede ud igen, saa Landet nordpaa ud, som om en Snestorm var gaaet hen over det og havde hærget det — kun var Sneen sort som Kul. Da vi saa henad Floden til, forbavsede det os at se en rød Tone, der blandede sig med den sorte, der laa over de afbrændte Enge.

Lige straks gik det ikke op for os, hvad Virkning denne Forandring havde paa vor Stilling. Det vigtigste var, at vi nu ikke mere behøvede at være bange for den sorte Røg. Men lidt efter begreb jeg, at vi nu ikke var indespærrede længere, at vi kunde gaa, naar vi vilde. Saa snart jeg saa, at Vejen var fri, drømte jeg blot om at komme af Sted. Men Præsten var sløv og ubeslutsom.

„Vi er jo i Sikkerhed her,“ gentog han, „vi er sikre her.“

Jeg besluttede saa at forlade ham — Gud give, jeg havde gjort det! Hvad Mad og Drikke angaar, havde jeg lært af Artilleristen at være klogere denne Gang. Jeg havde fundet Olie og Klude til mine Brandsaar, og jeg tog ogsaa en Hat og en Flonels-skjorte, som jeg fandt i et af Sovekamrene. Da Præsten forstod, at det var min Agt at gaa alene, tog han sig pludselig sammen og vilde med. Og da alt stadig var roligt, brød vi op, da den var henad fem, og gik ad den sorte Landevej til Sunbury.

I Sunbury og langs Vejen laa der med Mellemrum Lig i for-

vredne Stillingen — baade Heste og Mennesker — væltede Vogne, Flyttegoods, alt dækket af et tykt Lag sort Støv. Dette Lag askeagtige Pulver fik mig til at tænke paa, hvad jeg havde læst om Pompejis Ødelæggelse. Vi naaede Hampton Court uden Uheld, opfyldte af alle de usædvanlige og mærkelige Ting, vi havde set, og det var en ren Lise for vore Øjne at finde en Plet der, som var grøn endnu, og som havde undgaaet den kvælende, sværtende Røg. Vi gik gennem Parken og saa Dyrene gaa fredeligt og græsse under Kastanierne, og nogle Mænd og Kvinder, der styrtede af Sted i Retning af Hampton. Det var de første levende Mennesker, vi saa paa vor Vej.

Paa den anden Side af Vejen, et Stykke borte, brændte Skoven endnu. Men her var alt urørt; hverken Ildstraalen eller den sorte Røg havde været her, og vi traf flere Folk her, men ingen havde noget nyt at fortælle. Størstedelen af dem benyttede ligesom vi et Pusterum, en Pause, hvor Fjenden var andet Steds henne, til at skifte Opholdssted. Jeg fik det Indtryk, at mange af disse Huse endnu var beboede af Mennesker, der var saa forskrækkede, at de ikke engang vovede at flygte. Her saa vi ogsaa Sporene af et hurtigt Rykud, af Flugt over Hals og Hoved alle Vegne langs Vejen. Jeg husker især tre knuste Cykler i en Bunke, der var kørte ned i Vejen af de efterfølgende Vognes Hjul. Omtrent halvnat gik vi over Richmond-Broen. Vi løb over Broen, hvor vi var saa udsatte for at blive opdagede, men jeg lagde dog i Hastværket Mærke til den røde Masse, der i store Flager drev ned ad Floden med Strømmen. Jeg vidste ikke, hvad det var — og Øjeblikket var ikke gunstigt for den Slags Undersøgelser — men jeg troede i alt Fald, det var noget meget mere uhyggeligt, end det i Virkeligheden var. Her var igen alt sort af Støv, der engang havde været Røg, og døde Kroppe laa der overalt, en stor Dynge lige ved Stationen, og ikke et Glimt af Marsmændene, før vi var komne et godt Stykke paa Vej til Barnes.

Vi saa i nogen Afstand tre Mænd løbe ned ad en Sidegade hen imod Floden, men det var alt, hvad der var at se. Byen brændte i lys Lue. Udenfor den var der ikke mindste Spor at se af den sorte Røg.

Saa lige med et, da vi var i Nærheden af Kew, kom en Flok Mennesker løbende, og det øverste af en Marsmands Rustning kom til Syne over Hustagene ikke hundrede Meter borte fra os. Vi stod aldeles forstenede af Angst, og havde han set ned, saa

havde det været ude med os. Vi turde ikke gaa videre, men drejede ind til Siden og gemte os i et Skur i en Have. Der lagde Præsten sig ned og krøb sammen paa Gulvet, hvor han laa og græd sagte og nægtede at røre sig af Flækken.

Men jeg var kun optaget af én Ting, nemlig at naa Leatherhead, og i Mørkningen vovede jeg mig ud igen. Jeg gik igennem et Buskads og langs med et stort Hus og kom saa ud paa Vejen, der førte til Kew. Præsten lod jeg ligge i Skuret, men han kom løbende efter mig hen ad Vejen.

Dette andet Forsøg paa at naa mit Maal var sikkert det mest halsbrækkende, jeg endnu havde foretaget mig. Det var ikke til at tage fejl af, at Marsmændene var rundt omkring i Nærheden. Neppe havde Præsten indhentet mig, før vi saa enten den samme eller en anden af dem skridte af langt borte hen over Engene. Fire fem smaa sorte Skikkelser styrtede af Sted foran ham. Marsmanden forfulgte dem øjensynlig. I tre Skridt var han midt imellem dem, og de fo'r af Sted til alle Sider bort fra hans vældige tre Ben. Han brugte ikke Ildstraalen, men samlede dem op den ene efter den anden og puttede dem ned i den store kurv lignende Metalgenstand, som stak ud bagpaa.

Det var første Gang, jeg saa Beviset for, at Marsmændene maatte have en anden Hensigt med den overvundne Meneskehed end Udryddelse. Vi stod et Øjeblik som lamslaede, saa gjorde vi omkring og flygtede gennem en Laage ind i en Have med en Mur udenom og dumpede meget belejligt lige ned i en Grøft og blev liggende der og vovede knap nok at hviske til hinanden, før Stjernerne kom frem paa Himlen.

Jeg tænker, den var nær ved elleve om Natten, før vi fik Mod til at kravle op igen. Vi vovede os ikke mere ud paa Vejen, men sneg os langs Hække og gennem Haver og spejdede omhyggeligt ud i Mørket hver til sin Side efter Marsmændene, som syntes at være alle Vegne rundt omkring os. Paa et Sted tumlede vi ind paa en Gaardsplads, hvor alt var ødelagt af Ild og sort af Aske, hvor der laa en Mængde døde Mennesker med Hovedet og Kroppen frygtelig forbrændte, medens Benene og Støvlerne var saa godt som urørte; og døde Heste laa der ogsaa, alt en halvtredsindstyve Fod maaske bagved fire ødelagte Kanoner og knuste Kanonvogne.

Sheen lod til at have undgaaet Ødelæggelsen, men Byen var øde og forladt. Vi saa ingen døde, skønt Natten var saa mørk,

at vi maatte gaa ad Hovedgaden. Her begyndte Præsten paa en Gang at klage over Træthed og Tørst, og vi besluttede at prøve paa at komme ind i et af Husene.

Det første Hus, vi med noget Besvær slap ind i gennem et Vindue, var en lille Villa, hvor jeg ikke fandt andet spiseligt end en Stump muggen Ost. Men Vand fik vi da at drikke, og jeg tog en Økse med, som nok vilde komme mig til Nytte næste Gang, vi skulde gøre Indbrud.

Vi gik over paa den anden Side af Vejen, hvor der stod et hvidt Hus med Have foran, der var indhegnet af en Mur. I Spisekammeret her fandt vi fuldt op af Mad: to store Stykker Brød i en Krukke, et raat Stykke Kød og en halv Skinke. Jeg opgiver det saa nøjagtigt, fordi det blev vor Skæbne i de næste fjorten Dage at opretholde Livet ved Hjælp af disse Fødemidler. Der stod Øl under en Hylde, og der var to Daaser grønne Bønner og noget halvvissen Hovedsalat. Spisekammeret laa bagved Opvaskerrummet, hvor der laa Brænde, og hvor vi fandt et Skab med et Dusin Flasker Bourgogne, nogle Daaser med Kødekstrakt og Laks og to Daaser Kiks.

Vi satte os ned i det tilstødende Køkken og spiste Brød og Skinke og drak Øl af samme Flaske — altsammen i Mørke, fordi vi ikke turde tænde Lys. Præsten, der stadig var bange og urolig, var nu lige saa ivrig efter at komme af Sted, som han før havde været angst for det. Jeg var netop i Færd med at raade ham til at spise for at styrke sig og samle Kræfter til det næste Stykke Vej, da det hændte, der spærrede os Vej for lange Tider.

„Det kan ikke være Midnat endnu,“ sagde jeg, og i det samme kom et blændende Skær af stærkt grønt Lys. Alle Genstande i Køkkenet sprang frem i Lyset og forsvandt saa igen et Øjeblik efter. Og saa fulgte en Rystelse, som jeg aldrig har oplevet hverken før eller siden, og lige i Hælene paa den, næsten samtidig med den, kom et Stød bagved mig, og jeg hørte Lyden af Glas, der klirrede i Stykker, Vægge, der revnede, Mursten og Kalk, der raslede ned rundt omkring os, og saa brasede Loftet i Stumper og Stykker med Straa og Støv ned over Hovedet paa os. Jeg blev kastet hovedkuls hen over Gulvet lige imod Komfurdøren og faldt. Jeg laa længe bevidstløs, fortalte Præsten mig, og da jeg kom til mig selv, var vi i Mørke igen, og han sad og stænkede Vand paa mig, medens Blodet rendte ned ad Ansigtet paa ham fra et Saar, han havde faaet i Panden.

Jeg var ganske forstumlet og havde ikke nogen klar Forestilling om, hvad der var hædet. Lidt efter lidt dukkede det op i min Bevidsthed. Min ene Tinding havde faaet et ordentligt Hug og meldte sig selv.

„Gaar det bedre?“ spurgte Præsten hviskende.

Langt om længe kunde jeg svare ham og rejste mig op og sad.

„Rør Dem endelig ikke,“ sagde han. „Gulvet er fuldt af Glas-skaar og ituslaaet Porcelæn fra Køkkenbordet. De kan ikke røre Dem uden at gøre Støj, og jeg bilder mig ind, at „de er udenfor.“

Vi sad begge ubevægelige og tavse og kunde knap høre hinandens Aandedræt. Alt udenom os lod til at være dødsstille. Saa faldt noget Gibs eller Kalk ned fra Loftet og gjorde Spektakel. Udenfor og ganske tæt ved os lød med Mellemrum en metallisk Raslen.

„Hør!“ sagde Præsten, da Lyden netop kom igen.

„Ja,“ sagde jeg, „hvad er det?“

„En Marsnand!“ svarede han.

Jeg lyttede igen.

„Det var slet ikke, som om det var Ildstraalen, der havde ramt Huset,“ sagde jeg, og et Øjeblik var jeg mest tilbøjelig til at tro, at det var en af Marsmændenes store Maskiner eller Rustninger, der var tumlet imod Huset, som jeg havde set den tumble imod Shepperton Kirketaarn.

Hele Situationen var saa besynderlig og ubegribelig, at vi sad næsten uden at gøre en Bevægelse i tre—fire Timer, lige til Dagen begyndte at gry. Saa sivede Lyset ind til os, ikke gennem Vinduet, som blev ved at være sort, men gennem en trekantet Aabning mellem en Bjælke og noget Murværk, der var faldet fra hinanden i Væggen bagved os. Og nu saa vi for første Gang hele det indre af Køkkenet.

Vinduet var slaaet ind af en Bunke Jord fra Haven, som flød over det Bord, vi havde siddet paa, mens vi spiste, og laa alle Vegne hele Gulvet over. Udenfor var Jorden væltet op ad Huset i en høj Bunke. Oppe ved den øverste Kant af Vinduesrammen kunde vi se en Stump af Vandrenden. Gulvet laa fuldt af Jernstumper, og Køkkenvæggen ind mod Huset var slaaet ind, og da Dagslyset rigtig kom ind, var det tydeligt, at den største Del af Huset var ramlet sammen. Lige ved al denne Ødelæggelse stod

Anretterbordet ganske urørt, malet lysegrønt, som det var Mode, og med et Utal af Kobber- og Tinkar underneden. Tapetet forestillede blaa og hvide Kakler, og ovenover Tallerkenrækken var det revet løs og hang og flagrede.

Da det blev lysere, saa vi gennem Hullet i Muren Kroppen af en Marsmand, der stod Skildvagt derude — jeg antager ved en endnu glødende Cylinder!

Da vi havde set det, kravlede vi saa lydløst som muligt ud af Køkkenet, hvor det nu var temmelig lyst, og skjulte os i Opvaskerummets Mørke. Lidt efter lidt gik den rigtige Forklaring paa Katastrofen op for mig.

„Den femte Cylinder,“ hviskede jeg; „det femte Skud fra Mars har ramt Huset og begravet os under Ruinerne.

Præsten stod tavs. Saa hviskede han:

„Gud se i Naade til os!“

Og saa hørte jeg ham mumle noget hen for sig.

Præstens Mumlen var den eneste Lyd derinde. Jeg for mit Vedkommende turde neppe trække Vejret. Jeg sad med Blikket stift hæftet paa det svage Lys fra Køkkendøren. Jeg kunde lige skimte Præstens langagtige Ansigt og hans hvide Krave og Manschetter. Udenfor lød der en Hamren paa Metal og saa en voldsom Skrigen. Efter et Øjeblik Stilhed kom der en hvæsende Lyd som af en Maskine, der sættes i Gang. Disse Lyde, der for Størstedelen var mig uforklarlige, kom bestandig igen, og jeg syntes med mindre og mindre Mellemrum. Saa fulgte et Stød og en Rysten, der fik alt udenom os til at dirre, og Karrene og Porcelænet i Spisekammeret raslede og klirrede. Pludselig forsvandt Lyset, og den spøgelseagtige Køkkendør blev fuldstændig mørk. I mange Timer laa vi sikkert og krøb sammen der, tavse og rystende af Angst, indtil vi trætte af at sidde og lytte døsede hen . . .

Til sidst mærkede jeg, at jeg var baade vaagen og sulten. Jeg tror næsten, at vi havde døset den største Del af Dagen hen paa den Maade, før jeg vaagnede. Jeg var saa skrupsulten, at jeg maatte have Mad. Jeg sagde til Præsten, at jeg gik for at finde noget Mad, og følte mig frem, til jeg naaede Spisekammeret. Han svarede ikke, men saa snart han hørte, jeg begyndte at spise, fik han ogsaa travlt og begyndte at famle sig hen til mig.

II.

Hvad vi saa fra det sammenstyrtede Hus.

Da vi havde spist, kravlede vi tilbage til Opvaskerrummet, og der har jeg nok blundet igen, for da jeg rørte mig og saa mig om, opdagede jeg, at jeg var alene. Den stødwise Dirren blev ved med en trættende Udholdenhed. Jeg kaldte flere Gange hviskende paa Præsten og famlede mig til sidst frem til Køkkendøren. Det var Dag endnu, og jeg saa ham ovre ved den anden Væg, hvor han laa op imod det trekantede Hul, der vendte ud mod Marsmændene. Han havde trukket Skuldrene op og bøjet Hovedet, saa jeg slet ikke kunde se det.

Jeg kunde høre en Mængde forskellige Lyde, næsten som jeg var i et Maskinrum, og hele Huset rystede under Stødene. Igennem Aabningen i Væggen kunde jeg se Toppen af et Træ, der lyste som Guld, og et Stykke af den rolige Aftenhimmels varme blaa Farve. Et Par Minutter stod jeg og iagttog Præsten; saa krøb og listede jeg med den største Forsigtighed hen til ham mellem Glas og Tallerkener, der laa i Stumper og Stykker hele Gulvet over.

Jeg rørte ved Præstens ene Ben, og han fo'r saa voldsomt sammen, at en hel Bunke Gibs gled ned udenfor og faldt med et lydeligt Klask. Jeg greb hans Arm, angst for, at han skulde give et Skrig fra sig, og vi krøb længe sammen ved Siden af hinanden uden at gøre en Bevægelse. Saa vendte jeg mig om for at se, hvor meget der var tilbage af vor Fæstning. Dér, hvor Kalken var falden ned, var der en lodret Sprække; og naar jeg forsigtig hævede mig op paa en Bjælke, kunde jeg gennem Sprækken se, hvad der for et Døgn siden havde været en fredelig Forstads Landevej.

Den femte Cylinder maatte være falden lige midt i det Hus, vi først var inde i. Bygningen var forsvunden, fuldstændig knust, pulveriseret og spredt til alle Sider. Cylinderen havde gravet sig langt ned i Jorden i et dybt Hul, der allerede nu var meget større end Fordybningen, jeg havde set paa Horsell Fælle. Jorden rundt om havde den pløjet op, saa den laa som høje Volde, der skjulte Husene bagved. Ja, den havde egentlig snarere sprøjtet dem op ligesom en Hammer, der med voldsom

Kraft hugger ned i Mudder. Vort Hus var sunket bag over. Den forreste Del lige ned til Kælderen var fuldstændig ødelagt; det var et rent Tilfælde, at Køkkenet og Opvaskerummet var blevne sparede og nu stod der, begravede under Ruiner og Dynge af Jord, indesluttet paa alle Sider undtagen den, der vendte ud imod Cylinderen. Vi hang bogstavelig talt paa Skraaningen ned til det store runde Hul, som Marsmændene var i Færd med at lave. Den tunge, hamrende Lyd kom øjensynlig bagfra, og Gang paa Gang drev en lys, grøn Damp som et Slør forbi vort Kikhul.

Cylinderen midt i Hullet var allerede lukket op, og ved den forreste Ende af den, midt imellem nogle knækkede og halvt begravede Buster, stod en af Krigsmaskinerne, forladt af Ejermænden, og tegnede sig stiv og stor mod den lyse Aftenhimmel. Lige straks saa jeg hverken Hullet eller Cylinderen, skønt det havde været det mest passende at beskrive dem først. Jeg saa kun den glitrende og skinnende Maskine, der var i Færd med at tømme Cylinderen, og de underlige Væsener, der kravlede langsomt og besværligt over den Jord, Maskinen hobede op.

Denne Maskine var jeg først og fremmest optagen af. Konstruktionen var mig ganske fremmed og saa meget kompliceret ud. Senere hen, da den blev undersøgt og studeret af Ingeniørerne, gav den Opfindelserne her paa Jorden et mægtigt Skub fremad. Ved første Blik lignede den en Metal-Edderkop med fem ledede, hurtige Ben, og paa dens Krop et Utal af ledede Løftestænger og Fangarme, der strakte sig ud og trak sig tilbage igen. De fleste af Armene var trukne ind til Kroppen, men med tre af dem fiskede den op af Cylinderen en Masse Metalplader og Stænger, som sandsynligvis beklædte og styrkede Cylinderens Vægge. Efterhaanden som Armene løftede det ud, lagde de det paa et jævnt Stykke Jord bag ved.

Bevægelserne var saa hurtige, fuldendte og indviklede, at jeg først, trods det skinnende Metal, den var gjort af, ikke kunde tro, det var en Maskine. Krigsmaskinerne, Rustningerne, Marsmændene havde paa, var genialt konstruerede og næsten som levende Væsener, men de var intet i Sammenligning med denne. Folk, som aldrig har set dem, men kun kender dem af Beskrivelser, som for Eksempel jeg har givet af dem, har ligefrem ikke Fantasi nok til at forestille sig den Slags levende Mekanismer.

Jeg kommer netop nu til at huske paa, hvordan Rustningen

blev beskrevet i en af de første Pjeser, der behandlede Krigen og dens Forløb. Skribenten havde øjensynlig foretaget en hastig Undersøgelse af en af dem og dermed basta. Han beskrev dem som stive, trebenede Apparater uden Blødhed og Bøjelighed og uden den Mangfoldighed af Bevægelser, den var i Stand til at præstere. Pjesen, der indeholdt denne Beskrivelse, naaede en betydelig Udbredelse, og jeg omtaler den blot her for at advare Læseren mod de ganske fejlagtige Indtryk, den har givet ham. Marsmændene lignede efter de Beskrivelser ikke mere de virkelige Marsmænd, som jeg saa i Virksomhed, end en Dukke ligner et levende Menneske.

Jeg har sagt, at Maskinen lige straks ikke gjorde Indtryk af at være en Maskine, men et krabbelignende Væsen beklædt med et skinnende Overtræk. Marsmanden, der styrede dens Bevægelser med sine tynde, lange Arme, syntes simpelthen at repræsentere Krabbens Hjernemasse. Men saa opdagede jeg Ligheden mellem ham og de andre Kroppe, jeg saa oven over hans graa-brune, glinsende, læderagtige Hud og hans strittende Arme, og saa gik det op for mig, at han ikke var en Del af Maskinen, men den behændige Arbejder, der styrede den. Da jeg var kommen saa vidt, begyndte jeg at tage de andre Marsmænd nærmere i Øjesyn. Jeg havde allerede et Indtryk af dem, og nu blev jeg ikke forstyrret af den kvalmende Afsky, jeg havde følt første Gang, jeg saa et Glimt af dem paa Horsell Fællede. Desuden var jeg nu afskaaret fra at røre mig og havde ikke andet at gøre end at studere dem.

Nu først saa jeg, hvor lidt de lignede alt, hvad der findes her paa Jorden. De havde kæmpemæssige runde Kroppe — eller rettere Hoveder — omtrent fire Fod i Gennemsnit, og hver Krop havde paa den forreste Side et Ansigt. Ansigtet havde ingen Næsebor — Marsmændene synes ikke at have haft nogen Lugtesans — men de havde et Par meget store, mørktfarvede Øjne og lige under dem en kødet, lang og bred snabellignende Mund. Paa Bagsiden af Hovedet eller Kroppen — jeg véd ikke rigtig, hvad jeg skal kalde det — var en snæver, tragtformig Aabning, som senere hen ved de anatomiske Undersøgelser viste sig at være et Øre, skønt det næsten maa have været ubrugeligt hernede i Jordens tættere Atmosfære. Grupperet omkring Munden var seksten tynde Fangarme eller Føletraade, næsten som *Piskesnerter* ordnede i to Bundter med otte i hvert. Den

fremragende Anatom, Professor Howes har senere mere træffende kaldt dem *Hænderne*. Da jeg saa Marsmændene første Gang, fik jeg det Indtryk, at de forsøgte at rejse sig op og staa paa disse Hænder, men naturligvis har Jordens større Tyngdekraft gjort det umuligt. Men der er al Grund til at tro, at de oppe paa Mars med stor Lethed har bevæget sig fremad ved Hjælp af dem.

Den indre Anatomi, som senere blev undersøgt ved Dissection, var næsten lige saa simpel. Hjernevævet var det, der var mest af; det udsendte enorme Nerver til Øjnene, Øret og til de fintmærkende Fangarme. Saa var der Lungerne, som kun gennem Munden stod i Forbindelse med Luften. Aandedrætsbesværlighederne, som den tættere Luft og den større Tyngdekraft foraarsagede, viste sig kun alt for tydeligt i den krampagtige Sammentrækning af Huden.

Dette var den samlede Sum af Marsmandens indre Organer. Hele det indviklede Fordøjelsesapparat, som hos et Menneske optager den største Del af Kroppen, eksisterede mærkeligt nok slet ikke hos Marsmændene. De var kun Hoved, lutter Hoved. Indvolde havde de ingen af. De spiste ikke, fordøjede endnu mindre. I Stedet for tog de friskt, varmt Blod fra andre Skabninger og sprøjtede det ind i deres egne Aarer. Jeg saa det selv og skal beskrive det paa rette Tid og Sted. Men selv om jeg skulde synes sensibel, kan jeg dog ikke faa mig til at beskrive, hvad jeg ikke en Gang kunde holde ud at se paa. Det maa være nok at sige, at Blodet fra et endnu levende Væsen, i de fleste Tilfælde fra et Menneske, ved Hjælp af en Stikhævert blev ledet direkte ind i den Kanal, der optog det . . .

Den blotte Tanke om det virker naturligvis modbydeligt paa os, men alligevel mener jeg, vi gør bedst i at tænke paa, hvor modbydeligt vort Kødæderi vilde virke paa en intelligent Kanin.

Den fysiologiske Fordel ved Indsprøjtningemetoden er indlysende, naar man tænker paa den Tid og de Kræfter, Menneskene bruger til at spise og fordøje i. Halvdelen af vort Legeme optages af Kirtler, Tarme og Organer, der ikke bestiller andet end at omdanne alle Slags Næringsmidler til Blod. Fordøjelsesprocessen og dens Indvirkning paa Nervesystemet bruger af vore Kræfter, svækker vor Energi og bestemmer Humøret. Mennesker er lykkelige og glade,, utilfredse og elendige, eftersom de

har en sund eller en syg Lever, en god eller en daarlig Fordøjelse. Men Marsmændene var hævet over alle disse Organers Indflydelse paa deres Sind og deres Handlinger.

At de foretrak Menneskeblod som Næringsmiddel, kan i alt Fald delvis forklares ved den Lighed, der var imellem Menneskene og de Væsener, de havde bragt med sig fra Mars som Proviant. Saa vidt man kunde se af de indskrumpede Levninger, der senere faldt i Menneskenes Hænder, har de været tobenede med spinkle Skeletter, der ikke lignede Knogler, men snarere lod til at være gjort af en kiselagtig Substans (næsten som de kiselagtige Svampe) og en svag Muskulatur. De har været omtrent seks Fod høje og havde runde Hoveder og store Øjne, der laa dybt inde i Hovedet i stenhaarde Gruber. To eller tre af dem har der været i hver Cylinder, og alle var dræbte, inden de naaede Jorden. Og det havde heller ikke hjulpet dem det mindste, om de havde været i Live, for saa snart de havde forsøgt at staa oprejst paa vor Klode, vilde Atmosfæren have knust hvert eneste Ben i deres Krop.

Mens jeg nu er ved Beskrivelsen af disse mægtige, dræbende Skabninger fra Mars, vil jeg tilføje enkelte Smaatræk, som jeg ganske vist ikke kendte den Gang, men som vil hjælpe Læseren, som ikke har set dem, til at danne sig en tydelig Forestilling om dem.

Der var tre andre Punkter, hvor deres Fysiologi i høj Grad afveg fra vor. De sov aldrig. Deres Organisme var saadan indrettet, at den, lige saa lidt som Menneskets Hjerte, trængte til at sove. Da de ikke havde det omfattende Muskelarbejde, som anstrenger Mennesket, kendte de heller ikke den periodiske Gliden ud af Tilværelsen. De syntes aldrig at trættes. Og her paa Jorden har dog hver Bevægelse kostet dem Anstrengelse, men ikke desmindre var de i Virksomhed lige til det sidste. I fireogtyve Timer udførte de fireogtyve Timers Arbejde, hvad maa-ske Myrerne, men ingen andre her paa Jorden, gør dem efter.

Dernæst var Marsmændene absolut kønsløse, saa underligt det end lyder i en Verden, hvor næsten alt, baade Mennesker og Planter og Dyr, har Køn. Det sparede dem for alle de Sindsbevægelser, der følger med Kønsforskellen. Og det er mellem Menneskene ikke saa faa. Der kan nu ikke være nogen Tvivl om, at der under Krigen virkelig blev født en Marsmand her paa Jorden. Han hang endnu sammen med sit Ophav, da han

blev fundet og var kun delvis løsnet ved en Slags Knopskydning, akkurat som den nye Liljeknold eller Afkommet af Ferskvands-Polypen.

Hos Menneskene, hos alle højerestaaende Dyr er den Form for Forplantningen forsvundet; men ogsaa her paa Jorden har det sikkert været den oprindelige. Iblandt de lavere Dyr var hos nogle begge Former i Brug, indtil Forplantningen ved to forskellige Køn sejrede over den anden. Paa Mars gik det imidlertid den modsatte Vej.

Forskellige Forfattere har fantaseret over Fremtidsmennesket. Og enkelte af Fantasierne har ikke været saa langt endda fra Marsmændene. Næse, Haar, Tænder og Hage skulde forsvinde, naar Ernæringen kom til at bestaa af Kemikalier; alt, hvad der ikke benyttedes, vilde blive mindre og mindre, mens Hjernen og dens Tjenere, Hænderne, vilde vokse og vokse paa det øvrige Legemes Bekostning.

Hos Marsmændene ser vi i alt Fald det Fænomen, at den animalske Del af Organismen har maattet vige Pladsen for den Del, der staar under Hjernens Herredømme. Og mig forekommer det ingenlunde usandsynligt, at de nedstammer fra Væsener, der ligner os, og at deres Hjerner og deres Hænder i Størrelse og Antal har udviklet sig paa det organiske Livs Bekostning.

Det tredje og sidste Punkt, hvor de afviger fra os, kunde maaske synes temmelig uvæsentligt: Bakterier, som foraarsager saa megen Sygdom og saa mange Lidelser hos os, har enten aldrig eksisteret paa Mars, eller ogsaa har deres Videnskab for længst udryddet hvert Spor af dem. Hundreder af Sygdomme, al Feber og Smitte, Kræft, Svulster og Svindsot kender de ikke til. Og da jeg nu er ved Sammenligningen mellem Jordelivet og Marslivet, vil jeg dog minde om det „røde Ukrudt“.

Efter al Sandsynlighed er Planternes Farve deroppe blodrød i Stedet for grøn. I hvert Tilfælde kom al Sæd og Frø, som Marsmændene havde med sig, op som røde Planter. Der var kun én af dem, der stod sig i Kampen med Jordens grønne Urter; det var det *røde Ukrudt*, som Folk kaldte det.

Det groede og bredte sig med en forbavsende Kraft og Hurtighed. Allerede den tredje eller fjerde Dag myldrede det op ad Siderne i Hullet, hvor Cylidren laa, og sendte sine kaktuslignende Grene hen over det trekantede Vindue, saa de hang ned som røde Fryndser. Og senere fandt jeg det alle Vegne. Det

havde saaet sig selv over hele Landet, især ved Søer og Bække, i Grøfter og i rindende Vand.

Et Høreorgan synes Marsmændene ogsaa at have haft, et rundt Trommeskind, der sad bag paa deres Krop-Hoved, og Øjne, der var dannede omtrent som vore. Den almindelige Mening er, at de meddelte sig til hinanden ved Lyde og Bevægelser med Føletraadene. Men jeg, der vel nok er det Menneske, der har set mest til dem, der har iagttaget dem paa ganske nært Hold Gang paa Gang, jeg har set baade fire og fem paa én Gang af dem udføre det mest udviklede Arbejde sammen paa deres uforstyrrelige, overlegne Maade, uden en Lyd, uden et Tegn. Deres ejendommelige Hylen var altid Indledningen til Maaltidet; det var altid samme enstonige Lyd, og jeg tror slet ikke, det var et Signal, det var blot en kraftig Udaanding, der var en Forberedelse til *Blodsugningen*. Nogle Kundskaber har jeg da i Retning af Psykologi, og er der noget, jeg er vis paa, saa er det, at Marsmændene vekslede Tanker uden noget som helst fysisk Mellemlid — simpelthen ved Tankeoverføring.

Klæder havde de ikke paa. Deres Begreber om Skønhed og Pynt var naturligvis vidt forskellige fra vore. Temperaturforandringer var de meget lidt modtagelige for, og det forskellige Lufttryk synes ikke at have indvirket det mindste paa deres Helbred. De behøvede ikke Klæder; og meget andet var der som var blevet overflødigt for dem, med den legemlige Udvikling, de var naaede til, og som vi Mennesker stadig maa ty til. Vi med vore Cykler, Rulleskøjter, Flyvemaskiner, Kanoner o. s. v., vi er bare lige i Begyndelsen af den Udvikling, som Marsmændene er paa Højden af. De er blevne til lutter Hjerne, og de anlægger forskellige Legemer efter deres Behov, akkurat som Menneskene, der tager en Cykle, naar de har travlt, og en Paraply, naar det regner.

Men det, der forbavser os Mennesker mest ved alle deres Maskiner og Apparater, er, at der ikke findes et eneste *Hjul*. Vi, der ikke kan tænke os en Maskine uden snurrende Hjul, vi forstaar ikke, hvor det er muligt at undvære det. Ikke en Gang som Befordringsmiddel benyttede de det. I denne Forbindelse er det ganske grinagtigt at lægge Mærke til, at Naturen her paa Jorden heller ikke noget Sted har fundet paa Hjulet eller i alt Fald har den foretrukket andre Hjælpemidler. Og det var ikke blot Hjulet, Marsmændene ikke kendte eller ikke brugte, men

Tappen, den faste Tap, der løber rundt, fandtes ogsaa kun yderst sjældent i deres Maskiner. Det, der gav alt deres Maskinarbejde dette Præg af Liv og Tanke, var et System af Skiver, der anvendtes ved alle Sammenføjninger og Led. Skiverne sad i en elastisk Skede, og naar den elektriske Strøm gik igennem dem, trak de sig med voldsom Kraft tæt sammen — som en Muskel, der pludselig strammes. I den krabbelignende Kran fandtes disse *Muskler* overalt. Armene strakte sig og gik ned i Cylindrens Dyb, bøjede sig og kom op med, hvad de havde hentet dernede. *Krabben* saa langt mere levende ud end den Marsmand, der laa højere oppe, hvor den synkende Sols Straaler endnu naaede ham, og pustende flimrede med sine Føletraade og bevægede sig ganske lidt ovenpaa sin lange Rejse gennem Verdensrummet.

Mens jeg stod dør og vogtede paa hver af deres Bevægelser og indprentede mig hver lille Ejendommelighed ved deres Ydre, mindede Præsten mig pludselig om sin Nærværelse ved at rive mig i Armen. Jeg vendte mig om og saa et truende Ansigt og en tavs, men udtryksfuld Mund. Han ønskede at komme til nu. Mere end én ad Gangen kunde ikke se gennem Sprækken, saa jeg maatte nu trække mig tilbage og overlade ham Udsigten.

Da jeg igen fik min Plads, havde *Krabben* allerede sat alle de Stykker sammen, som den havde taget op, og lavet et Apparat, der havde en umiskendelig Lighed med den selv. Og nede paa venstre Side var en ivrig lille Gravemaskine kommen til Syne. Den pustede stødvis grøn Damp op i Luften og masede rundt i den yderste Kreds af Hullet, gravede Jorden løs, udvidede Hullet og dæmmede Jorden op paa en omhyggelig og praktisk Maade. Det var fra den, den hamrende Lyd var kommen og de regelmæssige Stød, der jog igennem vort sammensunkne Tilflugtssted som Krampetrækninger. Den peb og fløjtede, mens den arbejdede. Saa vidt jeg kunde se, udførte den sit Arbejde paa eget Ansvar. Jeg saa ingen Marsmand, der hjalp den.

III.

Dagene, mens vi var indespærrede.

Da en ny Krigsmaskine kom til, skyndte vi os bort fra Kikhullet ind i Opvaskerummet. Vi var bange for, at Marsmanden fra sit høje Stade skulde faa Øje paa os inde i vor Fæstning. Senere hen blev vi mindre bange for disse Øjne; blændede, som de var af Sollyset, var det ganske umuligt for dem at opdage noget i vort mørke Hul. Men i Begyndelsen kunde den blotte Tanke om Opdagelse faa vore Hjerter til at banke og jage os ind i det bageste Rum. Faren, vi udsatte os for, var frygtelig, men Lysten til at se, hvad der gik for sig, var uimodstaaelig hos os begge to. Jeg husker endnu med Forbavselse, at vi for ramme Alvor sloges om, hvem der skulde til ved Kikhullet, skønt vi havde Hungersdøden eller en endnu frygteligere Død hængende over Hovedet paa os. Vi kunde fare gennem Køkkenet for at komme først, slaa, skubbe og sparke til hinanden, skønt vi kun var nogle faa Tommer fra Fjenden.

Sagen var, at vi var fuldstændig forskellige fra hinanden baade i Tænke- og Handlemaade, og vor Fare og Indespærring gjorde Samværet ganske utaaleligt. Allerede i Halliford var jeg kommen til at hade hans halvt fiffige, halvt ynkelige Maade at vække Medlidenhed paa og hans dumme Stædighed. Hans endeløse, mumlende Monologer forhindrede mig i at samle mine Tanker og prøve paa at finde en Udvej, og jeg blev til sidst saa indædt arrig, at jeg mangan Gang var nærvæd at lade Hidsigheden løbe af med mig. I Timevis kunde han sidde og græde som et forkælet Barn, og jeg tror virkelig, at han bildte sig ind, at hans Taarer paa en eller anden Maade kunde udrette noget. Og imens sad jeg dør i Mørket og kunde ikke faa mine Tanker fra ham og hans Ulykke, som jeg ikke brød mig det bitterste om. Han spiste mere end jeg, og det hjalp ikke, at jeg gjorde ham opmærksom paa, at vor eneste Udsigt til Frelse var at blive i vort Skjul, til Marsmændene var færdige med deres Hul, hvad der muligvis kunde trække ud, saa vi kom til at mangle Mad. Han spiste og drak, naar han havde Lyst, tunge, store Maaltider med lange Mellemrum. Han sov kun lidt.

Eftersom Dagene gik, forøgede hans ligegyldige Hensynsløs-

hed i den Grad vor Nød og Fare, at jeg, saa nødtigt jeg end vilde, maatte tage min Tilflugt til Trusler, til sidst endog til Prygl.

Det hjalp en lille Tid. Men han var en af disse svage, rævelumske Naturer, der lyver baade for Gud og Mennesker, ja endog-saa for sig selv; blodløse, hadefulde Krystere, der ikke har Ære skabt i Livet. Jeg kan hverken lide at mindes eller at beskrive disse Dage, men jeg gør det, for at der ikke skal være Huller i min Fortælling. De, som aldrig har oplevet nogen Fare eller set, hvad der indgød dem Rædsel, de har let nok ved at dadle min Brutalitet og mit Raseri, der til sidst gjorde Ende paa Tragedien; de véd paa en Prik, hvad der er Uret; men de véd ikke, hvad Angst og Pinsler kan drive et Menneske til. Men de, som er prøvede i Ulykken, de vil forstaa mig bedre og være mere overbærende i deres Dom.

Og mens vi inde i vort mørke Hul udfægtede vor forbitrede, hviskende Strid, sloges om Mad og Drikke, og kæmpede med Hænder og Fødder, saa fuldbyrdedes det Vidunder, der var Resultatet af Marsmændenes utrolige Færdighed nede i Hullet. Efter lang Tids Forløb vovede jeg mig igen tilbage til Kikhullet og fandt da, at de nyankomne var blevne forstærkede med ikke mindre end tre Krigsmaskiner og deres Ejermænd. De havde bragt med sig en Del ny Apparater, der stod ordnede rundt om Cylinderen. Den anden *Krabbe* var færdig og havde nu travlt med at anvende et af Apparaterne, der i Form lignede en kæmpemæssig Mælkespand. Fra Mælkespanden flød en Strøm af hvidt Pulver ned i et rundt Kar, der stod underneden, mens der ovenover den hang en pæredannet Beholder, der var i rystende Bevægelse. *Krabbens* ene Klo vedligeholdte denne Bevægelse. Med to andre, der lignede Spader, gravede den Masser af Ler op og styrtede det i den pæredannede Beholder. Pulveret fra det runde Kar blev ledet gennem en Kanal hen til en anden Beholder, der var skjult for mig af en Dynges blaaligt Støv. Fra denne Beholder steg en Stribe grøn Røg lige op i den stille Luft.

Mens jeg saa paa det, skød *Krabben* med en svag Klirren en Klo, der et Øjeblik i Forvejen ikke var andet end en død Ting, ud som en lang Kikkert, indtil dens Spids forsvandt for mine Øjne bagved det blaalige Støv. I næste Sekund havde den løftet en Stang af skinnende, hvidt Aluminium op og anbragte den i en voksende Bunke lignende Stænger, der stod op langs Hullets Sider. Og den blaalige Sandbunke voksede som den, indtil den

naaede op over Hullets Kant. Imellem Solnedgang og Stjerne-skin maa denne behændige Maskine have fabrikeret over hundrede saadanne Stænger af det raa Ler.

Det var en Fabrik. Rejst i Løbet af et Par Dage og i fuld Gang i samme Øjeblik, den var værdig.

Modsætningen mellem Maskinernes hurtige og nøjagtige Udførelse af disse sindrige Arbejder og deres Herrers og Mestres langsomme, pustende Kluntethed var saa paafaldende, at jeg Gang paa Gang maatte huske mig selv paa, hvem af dem der var den levende, tænkende Organisme, og hvem der blot var en Maskine.

Præsten stod ved Kikhullet, da det første Menneske blev bragt ned til Hullet. Jeg sad nedenfor paa Hug og lyttede spændt. Pludselig gjorde han en Bevægelse baglængs, og jeg, der blev bange for, at vi var blevne opdagede, krøb hurtigt som et Lyn ind i en Krog. Han lod sig glide ned ad Murbrokkerne, satte sig ved Siden af mig og virrede med Hovedet, men ikke et Ord, ikke en Lyd kom der ud af ham, og i det Øjeblik var jeg mindst lige saa angst som han. Med en Mine antydede han, at han ikke vilde til Kikhullet, og min Nysgerrighed gav mig Mod til at rejse mig op, skræve over ham og klatre op til det. Lige straks kunde jeg ikke se, hvad det var, der havde gjort ham saa angst. Tusmørket var nu kommet, Stjernerne skinnede kun svagt, men Hullet var oplyst af den grønne Ild, der kom fra Aluminiumsfabrikken. Det hele var et flakkende Billede med grønlig Glimt og kommende og gaaende mørke Skygger, som virkede uhyggeligt og forvirrende. Ovenover og midt imellem det altsammen fløj Flagermusene, travle og ubekymrede. Den arbejdende Marsmand kunde jeg ikke mere se; Dyngen af det blaagrønne Pulver var vokset saadan, at den skjulte ham, og en Krigsmaskine stod med sammentrukne forkortede Ben lige overfor i et Hjørne af Hullet. Men saa midt i Maskinernes Klapren hørte jeg en svag Lyd, der mindede om en menneskelig Stemme, men jeg ansaa det for en Umulighed og troede ikke mine egne Øren . . .

Jeg lagde mig nu ned og saa udelukkende paa Krigsmaskinen; for første Gang overbeviste jeg mig om, at der virkelig var en Marsmand i Hætten. Da Flammerne steg i Vejret, kunde jeg se hans oliede Hud og hans klare, dybe Øjne. Pludselig hørte jeg et Skrig og saa en lang Klo række sig over Skulderen paa Maskinen og gaa hen til det ille Bur, der hang paa Ryggen af den. Saa

var der noget, en lille, sprællende Tingest, der strittede imod af alle Kræfter — der blev løftet højt op i Vejret, hvor jeg ikke kunde skelne, hvad det var, i det dunkle, ubestemte Skær fra Stjernerne, men da den kom ned igen, saa jeg ved det grønne Lys, at det var et Menneske. Ganske tydeligt saa jeg ham. Det var en kraftig, rødmosset Mand, velklædt og i sin bedste Alder. For tre Dage siden havde han sikkert indtaget en betydelig Stilling i Samfundet. Jeg kunde se hans stive Blik og hans skinnende Skjorteknapper og hans Urkæde. Han forsvandt bag Sandbunken, og der fulgte et Minuts Stilhed. Saa lød der et Skrig, og derpaa brød Marsmændene ud i en langtrukken og munter Støj.

Jeg gled ned ad Muren, kom med Møje paa Benene, holdt Hænderne for Ørene og styrtede ind i Opvaskerummet. Præsten, der havde ligget saa stille som en Mus, gav sig til at skrige ganske højt og kom løbende efter mig.

Den Nat, da vi laa skjulte i det mørke Rum, opfyldte af Afsky og Angst og uden at kunne vende vore Tanker fra det, der foregik bag Kikhullet, var det forgæves, jeg prøvede at finde en Udvej til Flugt; men senere, Dagen efter, var jeg roligere og saa ganske klart paa vor Stilling. Det var umuligt at tage Præsten med paa Raad; de uhyggelige Begivenheder havde gjort ham fuldstændig utilregnelig, han kunde hverken tænke eller forstaa. Han var i Virkeligheden ikke stort andet end et Dyr. Det var mig, det hele kom an paa. Da jeg saa nærmere paa det, gik det op for mig, at der ikke var mere Grund til at fortvivle nu, end der havde været før, hvor slemt vi end sad i det. For det første havde vi jo Lov at haabe paa, at Marsmændene kun vilde benytte Hullet til midlertidigt Opholdssted. Men selv om de blev der, vilde det vel ikke hele Tiden blive bevogtet, og vi kunde saa i et ubevogtet Øjeblik faa Lejlighed til at slippe bort. Jeg tænkte mig ogsaa Muligheden af, at vi kunde grave os ud — bort fra Hullet; men Udsigterne til at slippe væk, mens en Krigsmaskine stod Skildvagt, var temmelig ringe. Desuden blev det mig, der maatte udføre hele Arbejdet. Præsten kunde jeg ikke gøre Regning paa.

Saa vidt jeg husker var det den tredje Dag efter vor Indespærring, at jeg saa Manden blive dræbt. Det var den eneste Lejlighed, hvor jeg fik at se, hvad Marsmændene levede af. Efter det Syn undgik jeg Kikhullet næsten en hel Dag. Jeg gik ind i Vaskerummet, løftede Døren af og tilbragte nogle Timer med at grave med min Økse saa stilfærdigt som muligt. Men da jeg

havde lavet et Hul paa en halv Alens Dybde, faldt den løse Jord støjende sammen, og jeg vovede ikke at blive ved. Jeg tabte Modet og blev liggende paa Gulvet som død uden mindste Lyst til at røre mig. Og fra det Øjeblik opgav jeg ganske Tanken om at slippe væk paa den Maade. Efter det, jeg havde set til Marsmændene, nærede jeg intet Haab om at blive frelst ved Menne-skenes Sejr over dem. Men den fjerde eller femte Nat hørte jeg en Lyd som af tunge Kanoner. —

Det var meget sent paa Natten, og Maanen skinnede. Marsmændene havde stillet Gravemaskinen til Side. Paa den modsatte Kant af Hullet stod en Krigsmaskine, og lige under mit Kikhul, saa jeg ikke kunde se den, var en *Krabbe* i Virksomhed. Men ellers var Stedet øde og forladt. Med Undtagelse af et svagt Lys fra *Krabben* og Maanens hvide Skær laa Hullet hen i Mørke. En sagte Raslen af Maskinen var den eneste Lyd, jeg hørte. Ellers var alt stille. Det var en dejlig Nat, kun Maanen og en enlig Planet skinnede i den gennemsigtige Luft. Jeg hørte en Hund hyle, og denne hjemlige Lyd fik mig til at lytte. Da hørte jeg ganske tydeligt en Dundren som af store Kanoner. Seks Skud talte jeg og efter en lang Pause atter seks. Det var alt.

IV.

Præstens Død.

Det var den sjette Dag efter vor Indespærring, at jeg kikkede for sidste Gang og paa en Gang mærkede, at jeg var alene. I Stedet for at holde sig tæt op til mig, som han plejede, var han gaaet tilbage til Vaskerummet. Da faldt der mig pludselig noget ind. Jeg gik hurtigt og sagte ind i Vaskerummet. Inde i Mørket kunde jeg høre, Præsten sad og drak. Jeg greb efter Lyden og fik fat i en Flaske Bourgogne.

Saa fulgte et Slagsmaal, der varede et Par Minutter. Flasken raslede paa Gulvet og gik i Stykker, og jeg slap mit Tag. Der

stod vi lige overfor hinanden, pustende og rasende. Til sidst anbragte jeg mig selv mellem ham og Fødevarerne og underrettede ham om, at jeg var fast besluttet paa at tage Kommandoen. Jeg delte Maden i Rationer, der skulde vare i ti Dage. Han fik ikke Lov at spise mere den Dag. Henad Aften gjorde han et lille Forsøg paa at slippe hen til Maden. Jeg havde døset lidt, men var øjeblikkelig lysvaagen. Hele Døgnet sad vi der Ansigt til Ansigt, jeg træt, men urokkelig i min Beslutning, og han grædende og klagende over sin forfærdelige Sult. Jeg véd, det var kun en Nat og en Dag, men mig forekom det, at Tiden var gaaet istaa og Evigheden begyndt.

Saaledes gik Uoverensstemmelsen imellem os over til aaben Krig. I to fæle Dage stod det paa. Vi skændtes hviskende og sloges i Stilhed. Der var Øjeblikke, hvor jeg gik løs paa ham som en gal og slog og sparkede ham, og der var Øjeblikke, hvor jeg snakkede godt for ham og prøvede at faa ham til at forstaa, at det ikke var af Ondskab, men af Nødvendighed, at jeg vilde have min Villie. En Gang prøvede jeg at bestikke ham med den sidste Flaske Bourgogne. Vand var der nemlig nok af i Posten til mig. Men hverken Slag eller gode Raad havde den fjerneste Virkning paa ham. Han vilde hverken lade være med at stjæle Maden eller holde op med sine støjende og utaalelige Enetaler. Han iagttog ikke de allersimpleste Forsigtighedsregler. Og efterhaanden blev det mig mere og mere klart, at han havde mistet Forstanden. Den eneste Kammerat, jeg havde i mit mørke, farlige Fængsel, var en gal Mand.

Naar jeg tænker paa de Dage, tror jeg næsten ogsaa, jeg selv somme Tider manglede lidt paa Forstanden. Saa snart jeg faldt i Søvn, havde jeg de mærkeligste, ækleste Drømme. Det lyder underligt, men jeg tror ikke desto mindre, at det var Præsten, der virkede paa mig som et afskrækkende Eksempel og fik mig til at tage mig sammen.

Den ottende Dag begyndte han at tale højt i Stedet for at hviske. Det var mig umuligt at faa ham til at lade være.

„Det er retfærdigt — oh Gud i Himlen!“ kunde han blive ved at sige i det uendelige. „Det er retfærdigt! Over mig og mine skal Straffen komme! Vi har syndet, vi er faldne. Der var Fattigdom, Nød og Sorg. Den fattige blev traadt under Fødder, men jeg sad rolig og saa til. Jeg prædikede Daarskab — du almægtige Gud, hvilken Daarskab! Mens jeg skulde have rejst mig,

om jeg saa skulde have lidt Døden for det, og manet dem til Bod, til Anger og Bod. De Undertrykkere af de fattige og trængende — Herrens Vingaard . . .!“

Og saa vendte han pludselig tilbage til Madspørgsmaalet. Han tiggede og bad, han græd og truede. Han begyndte at tale højere; jeg bad ham saa mindelig holde op. Saa opdagede han, hvordan han kunde faa Krammet paa mig: han truede mig med at skrige, saa Marsmændene opdagede os. En Tid gjorde det ogsaa sin Virkning, men havde jeg føjet ham, kunde det have forringet vore Chancer i en uberegnelig Grad. Jeg troede ikke, han, turde gøre Alvor af sin Trusel, skønt jeg ikke mere kunde være sikker paa noget fra den gale Mands Side. Men den Dag gjorde han det i alt Fald ikke. Han snakkede uafbrudt, og hans Stemme steg langsomt den ottende og niende Dag. Det var Trusler og Forestillinger, blandet med en Strøm af halvforstyrrede Selvbebrejdelser, fordi han ikke havde tjent Gud og fulgt hans Bud, mens han havde været Herrens Tjener her paa Jorden. Naar han kom til det, kunde jeg ikke lade være at faa Medlidenhed med ham. Saa faldt han i Søvn, og naar han vaagnede, tog han fat igen med fornyede Kræfter saa højt, at jeg maatte stoppe ham.

„Vær dog stille!“ bønfuldt jeg ham.

Han rejste sig op paa Knæ.

„Jeg har kun altfor længe været stille,“ sagde han saa højt, at det maatte kunne høres fra Hullet. „Nu maa jeg vidne. Vé over den ugudelige, vantro By! Vé, vé over al Jordens Indvaanere — Dommedagsbasunerne har lydt! Vé! Vé! . . .“

„Hold op!“ sagde jeg og sprang op, dødsens angst for, at Marsmændene skulde have hørt ham. „For Guds Skyld, ti stille!“

„Nej!“ raabte Præsten saa højt, han kunde, og rejste sig og strakte Armene op imod Himlen. „Tale vil jeg! Og Herrens Aand taler ud af mig, og Herrens Villie er over mig!“

I tre Skridt var han henne ved Køkkendøren.

„Jeg maa vidne for Herren min Gud! Jeg gaar. Alt for længe har jeg allerede opsat det.“

Jeg rakte Haanden ud og følte efter Kødkniven, der hang paa Væggen. Som et Lyn var jeg efter ham. Jeg var vild af Rædsel. Før han var naaet halvvejs gennem Køkkenet, havde jeg indhentet ham. I et Glimt af Menneskelighed vendte jeg Kniven og slog ham af al Magt med Skaftet. Han faldt forover og laa paa

Gulvet, saa lang han var. Jeg snublede over ham og stod saa og pustede. Han laa stille, uden en Bevægelse, uden en Lyd.

Saa hørte jeg Støj udenfor. Kalk, der løsne sig og faldt ned, og noget, der kom hen for den trekantede Aabning og lukkede den, saa der blev mørkt. Jeg saa op. Det underste af en Krabbe stod lige udenfor Kikhullet. Den rakte ganske langsomt en af sine Arme ind gennem Hullet og ragede rundt i Køkkenet med den. Jeg stod som fastnaglet af Skræk. Og da saa jeg gennem en glasagtig Plade lige ved Kanten af Krabbens Krop Ansigtet eller hvad man skal kalde det af en Marsmand og hans dybe, store Øjne, der stirrede ind i Køkkenet. Og saa kom en lang, metalagtig Snog af en Føletraad ind gennem Hullet.

Jeg vendte mig med en Kraftanstrengelse, snublede over Præsten og naaede Døren til Vaskerummet. Føletraaden var nu i en Længde af to Meter inde i Køkkenet. Den snoede og bugtede sig i alle Retninger. Et Øjeblik stod jeg og fulgte dens underlige, stødwise Bevægelser, hypnotiseret af dem som Faaret af Klapperslangens Dans. Med et svagt, hæst Skrig rev jeg mig løs og styrtede ind i Vaskerummet. Jeg rystede, saa jeg neppe kunde staa paa Benene. Jeg aabnede Døren til Kulkælderen og stod dør i Mørket og lyttede og stirrede paa den svage Lysstribе fra Køkkendørens Sprække. Havde han set mig, Marsmanden? Og hvad skete der nu?

Noget bevægede sig roligt frem og tilbage derinde. Nu og da stødte det mod Væggen og begyndte saa igen at bevæge sig med en lille, klirrende Lyd som af et Nøgleknippe. Saa blev et tungt Legeme — jeg vidste desværre nok, hvad det var — trukket tværs over Køkkengulvet henimod Aabningen. Nu kunde jeg ikke modstaa det længere; jeg maatte hen og kikke ind i Køkkenet. Henne ved Kikhullet i Solskinnet ude fra saa jeg Marsmanden inde i hans Kæmpe-Krabbe undersøge Præstens Hoved. Det faldt mig pludselig ind, at han maaske af Mærket efter Slaget kunde slutte sig til min Nærværelse.

Jeg kravlede tilbage til Kulkælderen, lukkede Døren efter mig og begyndte at stable Kul og Brænde oven paa mig saa sagte, som jeg kunde derinde i Mørket. Af og til holdt jeg op og lyttede. Mon Marsmanden havde trukket sin Føletraad tilbage gennem Kikhullet igen?

Saa hørte jeg den svage Nøgleraslen igen. Jeg kunde følge Lyden af den, som den langsom famlede rundt i Køkkenet. Nu

kom den nærmere. Det lød, som den var i Vaskerummet. Den var forhaabentlig ikke lang nok til at naa helt herind. Jeg bad af alle Livsens Kræfter. Den gik forbi, skrabede kun lidt paa Kælder døren. En uendelig Tid forløb. Saa hørte jeg den famle ved Laasen. Den havde fundet Døren! Marsmændene kendte Døre!

Den anstrengte sig et Øjeblik for at dreje Haandtaget — og saa gik Døren op.

I Mørket kunde jeg lige akkurat skimte den. Den mindede om en Elefants Snabel. Den svingede henimod mig, rørte ved Væggen, Kullene, Brændet, Loftet og undersøgte alt. Den lignede en stor, sort Slange, der svingede hid og did med sit blinde Hoved.

En Gang strejfede den endogsaa min Støvlehæl. Jeg var lige paa Nippet til at skrige. Jeg bed mig i Haanden for at lade være. En Stund rørte den sig ikke. Jeg kunde godt have bildt mig ind, den var gaaet. Saa — en pludselig klikkende Lyd — og den greb noget. Jeg syntes næsten, jeg kunde mærke, det var mig. I det første Øjeblik var jeg ikke sikker paa det. Saa gik den ud af Kælderen. Det var rimeligvis et Stykke Kul, den havde taget med.

Jeg benyttede Lejligheden til at skifte Stilling. Jeg var helt stiv, og mine Ben sov. Jeg hviskede lidenskabelige Bønner om Frelse.

Saa hørte jeg den langsomme, famlende Lyd igen komme nærmere. Den skrabede langs Væggene og rørte ved Køkkentøjet.

Mens jeg endnu ikke vidste, om jeg skulde leve eller dø, smuttede den ganske uventet ud ad Døren og lukkede den efter sig. Jeg hørte den gaa ind i Spisekammeret, og Kikskasserne raslede paa Gulvet, og en Flaske gik i Stykker. Saa fik Kælder døren et Dunk, og alt blev stille. En endeløs Stilhed.

Var den virkelig gaaet?

Den maatte vel være det. Den kom ikke mere ind i Vaskerummet. Men jeg blev liggende der hele den tiende Dag i fuldkomment Mørke, begravet under Kul og Brænde, og vovede mig ikke en Gang ud for at faa den Drik Vand, som jeg smægtede efter. Først paa den ellefte Dag naaede jeg saa vidt.

V.

Stilhed.

Det første, jeg gjorde, før jeg gik ind i Spisekammeret, var at stænge Døren mellem Køkkenet og Vaskerummet. Men Spisekammeret var tomt. Hver Smule Føde var væk. Føletraaden havde altsaa taget det med sig den foregaaende Dag. Ved den Opdagelse var jeg for første Gang lige ved at fortvivle. Jeg hverken spiste eller drak den ellefte og tolvte Dag.

Min Mund og mit Svælg brændte, og jeg kunde mærke, hvor mine Kræfter tog af. Jeg sad i Mørke i Vaskerummet i en Tilstand af Sløvhed og Haabløshed. Jeg tænkte ikke paa andet end Mad. Jeg troede, jeg var bleven døv, for den Støj, jeg plejede at høre ude fra Hullet, var ganske hørt op. Jeg havde hverken Energi eller Kræfter til at kravle hen til Kikhullet uden at gøre Støj, ellers havde jeg gjort det.

Den tolvte Dag gjorde mit Svælg saa ondt, at jeg maatte hen til Vasken efter Vand, selv om saa Marsmændene skulde faa fat paa mig med det samme. Jeg drak mange Glas Vand, og det friskede mig umaadelig op. Mit Mod vendte ogsaa tilbage, da jeg saa, der ingen Fangarme og Følgetraade var i Hælene paa mig.

I disse Dage tænkte jeg mange Gange paa Præsten og grundede over, hvordan han egentlig var død. Men meget sammenhængende var mine Tanker ikke.

Den trettende Dag drak jeg igen Vand døsede lidt tænkte paa Mad og tumlede med nogle umulige Planer om Flugt. Hver Gang jeg faldt i Søvn, havde jeg de skrækkeligste Drømme: om Præstens Død eller om overdaadige Maaltider. Men enten jeg sov eller var vaagen, var der noget indeni mig, der gjorde ondt, og som hele Tiden tvang mig til at drikke. Lyset, der faldt ind i Vaskerummet, var ikke længer graat, men rødt. I min opskræmte Fantasi syntes jeg, det lignede Blod.

Den fjortende Dag gik jeg ind i Køkkenet. Det røde Ukrudt var groet, saa det hang ned over Hullet og fuldstændig dækkede det. Det var derfra det røde Lys kom. Der var halvmørkt derinde, og alting havde et rødtligt Skær.

Det var tidligt om Morgen den femtende Dag, da jeg hørte en Lyd, jeg kendte, ude i Køkkenet. Jeg lyttede. Det kunde ikke

være andet end en Hund, der snusede og skrabede med Poterne. Da jeg gik derind, saa jeg ganske rigtig en Hundesnude, der stak frem mellem det røde Ukrudt i Kikhullet. Jeg var i allerhøjeste Grad forbavset. Da den lugtede mig, gøede den lidt.

Hvis jeg nu i al Stilhed kunde faa den lokket her ind til mig, kunde jeg maaske faa den slaaet ihjel. Og saa fik jeg da Mad. I alle Tilfælde var det da bedst at slaa den ihjel, for at den ikke skulde henlede Marsmændenes Opmærksomhed paa mig.

Jeg krøb hen til den. „Naa, saa kom da, god lille Hund!“ sagde jeg venligt. Men den trak pludselig Hovedet til sig og forsvandt.

Jeg lyttede. Døv var jeg ikke, men der kom virkelig ikke en Lyd fra Hullet. Jeg hørte en Fugl flagre og en Frø kvække; men det var det hele.

Længe laa jeg ved Kikhullet, før jeg tog Mod til mig og trak de røde Planter til Side, saa jeg kunde se ud. Et Par Gange hørte jeg en svag Trippen af Hundepoter, der løb rundt paa Sandet langt nede under mig. Stilheden beroligede mig, og jeg aabnede de hængende Planter.

Med Undtagelse af et Utal af Krager, der sloges om Levnin-
gerne af den døde Mand, Marsmændene havde dræbt, var der ikke en levende Sjæl i Hullet.

Jeg saa mig om til alle Sider og kunde neppe tro mine egne Øjne. Hele Maskineriet var væk. I det ene Hjørne laa en stor Bunke af det blaalige Støv, i det andet stod der nogle Aluminiums-Stænger, men for øvrigt var der ikke andet at se end de sorte Fugle, der sværmede om Skelettet i en ganske almindelig stor Sandgrav.

Langsomt borede jeg mig ud gennem det røde Plante-Forhæng og stod nu oprejst udenfor paa en Bunke af Murbrokker. Jeg kunde se til alle Sider, men der var hverken Marsmænd eller mindste Tegn til dem noget Sted. Lige foran mig var Skraaningen ned til Hullet stejl, men lidt længere henne var der en nem Vej op over Ruinerne. Jeg kunde slippe bort — jeg var frelst. Jeg kom til at ryste af Glæde.

Jeg stod endnu lidt og betænkte mig, saa tog jeg en kraftig Beslutning og kravlede med bankende Hjerte op paa Toppen af den Ruin, jeg havde været indespærret i saa længe.

Dør saa jeg mig om igen. Intet som helst Tegn paa Marsmænd.

Sidste Gang, jeg havde set denne Del af Sheen i Dagens Lys, var det en bred Gade med hyggelige røde og hvide Huse med skyggefulde Træer omkring.

Nu var alt Ruiner, Murbrokker, Lerbunker og Jorddynger, og over det hele bredte sig de røde, kaktuslignende Planter, der naaede helt op til Knæene, og som havde kvalt alt det andet, der ellers groede paa Jorden. Træerne i Nærheden var brændte og brune, og op ad Stammerne krøb de lange, røde Traade.

Nabohusene var alle ramlede sammen, men Ild havde der ikke været noget af. Nogle Steder stod Murene op til anden Etage med knuste Vinduer og Døre der var slaaede ind. Inde i Husene groede det røde Ukrudt i de aabne Værelser. Nedenunder mig var det store Hul hvor Cylinderen havde ligget, og hvor Kragerne hoppede om Skelettet. En mager Kat sneg sig langs Murkanten, men Spor af Mennesker var der ikke.

Dagen forekom mig saa lys og straalende, Himlen saa skinnende blaa efter mit lange Fængselsophold. Det røde Ukrudt svajede i den sagte, lune Vind. Og Luften, hvor var den ikke dejlig at aande i.

VI.

Fjorten Dages Arbejde.

Jeg stod nogen Tid deroppe og skænkede ikke Faren en Tanke. Mens jeg var indespærret i den larmende Hule, jeg lige var sluppen ud af, havde jeg ikke tænkt paa andet end den Fare, der hang lige over Hovedet paa mig. Hvad der imens var hændt ude i Verden, anede jeg ikke. Jeg havde nok ventet at se Sheen i Ruiner — men jeg fandt rundt om mig et Landskab brandrødt, forvandlet — et Landskab fra en anden Klode.

I det Øjeblik havde jeg samme Følelse som et af de stakkels Dyr, vi Mennesker mishandler og undertrykker. Jeg følte mig som Kaninen, der kommer tilbage til sin Hule og pludselig staar overfor et Dusin Jordarbejdere, der har travlt med at grave Grun-

den ud til et Hus dør, hvor den før havde boet. Jeg havde en underlig Følelse af Flovhed og Forbitrelse. Jeg var stødt fra Tronen, jeg var ikke Herre længer; jeg var et Dyr mellem de andre Dyr under Marsmandens Hæl. Og vi vilde faa det som de andre; vi vilde blive nødt til at spejde og tage os i Agt, løbe vor Vej og skjule os. Menneskets Magt og Herredømme var forbi.

Da denne Besynderlighed var gaaet op for mig, lod jeg den fare igen og mærkede kun, at jeg var mægtig sulten ovenpaa min lange, ubehagelige Sulteperiode. Noget borte fra Hullet saa jeg paa den anden Side af en Mur, der var rød af Marsplanterne, et Stykke Havejord, der endnu var grønt. Jeg fik en Idé, gik ned og vadede til Knæene, sommetider til Halsen i rødt for at naa hen til Muren. Den var omtrent seks Fod høj, og det var mig umuligt at klatre over den, fordi jeg ikke kunde faa Fodfæste. Jeg gik saa langs med den, til jeg kom til en Bunke Sten; da jeg var kravlet op paa den, var det ingen Sag, og jeg lod mig saa dumpe ned i Haven. Dør fandt jeg nogle smaa Løg, et Par Gladiolus-Knolde og en Mængde smaa ny Gulerødder, som jeg tog allesammen. Og saa skyndte jeg mig af Sted igen. Jeg vilde ud saa hurtigt som muligt af det røde, og jeg vilde have mere at spise.

Lidt længere borte fandt jeg nogle spiselige Svampe, som jeg straks slugte, og noget brunligt Vand, det var alt, hvad der var tilbage af Engene og det grønne Græs. Den Smule Føde gjorde mig bare mere sulten, og jeg gik videre, forbavset over, hvor kæmpemæssige de røde Planter blev, naar de traf paa Vand. I Wey og Themsen var der faldet Frø af dem, der var vokset saa hurtigt, at de havde fyldt de to Floder, saa de næsten havde stoppet Strømmen.

Ved Putney saa jeg bagefter, at Broen var bleven borte i dem, og ved Richmond flød Themsen i bred, brunlig Strøm ud over Engene til begge Sider. Og alle Vegne, hvor Vandet kom, fulgte det røde efter, indtil de brændte Villaer i Themsdalen og megen anden Ødelæggelse, Marsmændene havde anrettet, var skjult under det røde Dække.

Men det røde Ukrudt forsvandt til sidst lige saa hurtigt, som det var kommet. Det blev angrebet af en Plantekræft, som man antog stammede fra en eller anden Bakterie. Alle Jordens egne Planter har opnaaet en vis Modstandskraft overfor Sygdomme og Snyltedyr. De er i Aarhundredernes Løb dannede og tilpas-

sede efter Jordbunden og Klimaet, og de bukker aldrig under uden Kamp; men det røde Ukrudt faldt sammen og visnede ved det første Angreb. Bladene blegnede, skrumpede sammen og knækkede ved den mindste Vind, og Vandet, der havde næret det og draget det efter sig paa sin Vandring, tog nu de sidste Rester og bar dem ud og druknede dem i Havet.

Det første, jeg gjorde, da jeg kom til noget Vand, var naturligvis at slukke min Tørst. Jeg drak en ordentlig Slurk og fik saa Lyst til at smage den røde Urt; men den var meget vandet og havde en ubehagelig, metallisk Smag. Vandet var saa grundet og lavt, at jeg uden Fare kunde vade igennem det, mens de lange røde Blade snoede sig om mine Ben. Men lidt efter lidt blev Floden dybere og Strømmen stærkere, jeg maatte gaa op og søgte nu at finde Vejen ved Hjælp af de ødelagte Villaer, Grøfterne og Lygterne. Paa den Maade kom jeg ud af alt det og naaede Putney Fælleed.

Dér forandredes det hele. Det røde Ukrudt holdt op, og jeg følte mig igen i et hærgnet og ødelagt Land — men i alt Fald et Land, der hørte til paa samme Klode som jeg selv. Det saa ud, som der var gaaet en Cyklon hen over det; men en Snes Meter borte laa det hele Landskab uberørt foran mig, Husene var lukkede, Skodderne var for Vinduerne, og de gjorde Indtryk af, at Beboerne lige havde forladt dem eller maaske laa og sov derinde. Jeg støvede om i Haverne efter noget spiseligt og var ogsaa inde i et Par af de stille, forladte Huse, men andre havde allerede brudt ind og havde ransaget alt. Jeg blev Resten af Dagen i et Buskads. Jeg var for svag og træt til at gaa videre.

I al denne Tid saa jeg ikke et eneste Menneske og ikke mindste Tegn til Marsmændene. Jeg mødte et Par magre, forsultne Hunde, men de rendte, saa snart jeg gik henimod dem. Jeg havde set to menneskelige Skeletter paa Vejen, ikke Lig, men Skeletter, der var pillede helt rene, og inde mellem Buskene, hvor jeg laa, fandt jeg knuste og afgnavede Ben af Katte og Kaniner og et helt Skelet af et Faar. Jeg prøvede at gnave paa nogle af Benene, men der var ikke noget at faa ud af dem.

Da Solen var gaaet ned, gik jeg videre ad Landevejen ad Putney til, hvor jeg tror, Ildstraalen maa have været brugt. I en Have fandt jeg endelig en Mængde smaa, umodne Kartoffler, der var tilstrækkelige til at stille min værste Sult. Fra den Have kunde jeg se ned over Putney og Floden. Øde og forladt saa det

ud. Sværtede Træer, sværtede, forladte Ruiner og nedenfor Højene den glidende Flod, der var farvet rød af Planterne fra Mars. Og over det hele — lydløs Stilhed. Angst og uhyggelig til Mode tænkte jeg med Forfærdelse paa, i hvilken Fart den Forandring var sket.

Et Øjeblik var jeg nærved at tro, at Menneskeheden var slettet ud af Tilværelsen, og at jeg stod dør alene som det sidste levende Menneske. Lige ved Toppen af Putney-Højen saa jeg et andet Skelet uden Arme. De var revne af og laa flere Meter borte fra Skelettet. Jo længere jeg kom, jo mere sandsynligt forekom det mig, at Udryddelsen af Menneskeslægten allerede var fuldbyrdet med Undtagelse af enkelte saadanne omstrejfende, jagede Individuer som jeg selv. Marsmændene havde vel fortsat, som de var begyndte, havde lagt alt øde og søgte sig nu Føde et andet Sted. De var maaske allerede i Færd med at ødelægge Paris eller Berlin, eller de var gaaede nordpaa . . .

VII.

Manden paa Putney-Højen.

Jeg tilbragte den Nat i Værtshuset oppe paa Putney-Højen og sov for første Gang siden min Flugt fra Leatherhead i en rigtig Seng. Jeg vil ikke fortælle om det unødvendige Mas, jeg havde med at bryde ind i Huset — bagefter fandt jeg Døren aaben — eller min Fortvivlelse, da jeg forgæves havde ransaget hele Huset for at finde Mad og endelig i et Pigekammer fandt en Skorpe, Rotterne havde gnavet af, og to Daaser Ananas. Ogsaa her havde der været andre før mig, der havde gjort rent Bord. Inde i Krostuen fandt jeg bagefter en Kasse Kiks og noget Brød, som mine Forgængere havde overset. Nu hjalp det endelig. Jeg spiste saa længe, jeg kunde, og fik endda mine Lommer fulde. Jeg tændte ingen Lys af Angst for, at en Marsmand, der var sulten ligesom jeg før, skulde komme denne Vej og — blive mæt ligesom jeg nu. Før jeg gik i Seng, havde jeg et Anfald af Hvileløs-

hed og Angst, gik fra det ene Vindue til det andet og spejdede, men saa ikke noget til Uhyrerne. Men urolig var jeg, og jeg sov kun lidt. I Sengen tænkte jeg for første Gang i lange Tider sammenhængende. Siden mine Samtaler med Præsten havde min Sindstilstand ikke været normal. Hurtigt skiftende Sindsbevægelser og en underlig ubehersket Modtagelighed. Men i Løbet af Natten klarede min Hjerne sig igen, rimeligvis fordi jeg havde faaet noget at spise og kunde tænke igen.

Tre Ting var der, som skiftevis optog mig: Drabet paa Præsten, Marsmændene og min Kones Skæbne. Jeg følte hverken Afsky eller Anger, naar jeg tænkte paa Præsten. Det var en Kendsgerning, en Handling, jeg havde udført, en meget ubehagelig Erindring, men der var ikke noget at fortryde. Jeg saa paa det den Gang, akkurat som jeg ser paa det nu, Skridt for Skridt blev jeg drevet henimod den Løsning. Begivenhederne førte mig uimodstaaeligt derhen, hvor jeg greb Kniven og slog Præsten. Jeg fordømte det ikke; men Erindringen om det, som jeg ikke kunde blive kvit, plagede mig. I den stille Nat, i det dybe Mørke, hvor Gud kan synes saa nær, var min Sag for den Højstes Domstol, og jeg gennemlevede igen dette Øjeblik af Vrede og Angst; jeg gennemgik hvert Ord, vi havde talt lige fra det Øjeblik, jeg fandt ham sammenkrøben ved Siden af mig, pegende op mod Ilden og Røgen, der flammede og strømmede op fra Ruinerne ved Weybridge, mens jeg pintes af Tørst. Vi var ikke egnede til at arbejde sammen — men det havde Skæbnen ikke taget Hensyn til. Havde jeg kunnet forudse det, havde jeg forladt ham i Halliford. Men jeg forudsaa intet. Og til en Forbrydelse hører Forudseenhed, Planlæggelse og Handling. Og jeg har skrevet det ned, som jeg har skrevet hele denne Historie, ganske som det var. Vidner var der ikke, saa jeg kunde som ingenting have fortiet det hele. Men jeg skrev det ned, og Læseren faar nu dømme mig, som han vil.

Og da jeg med en Kraftanstrengelse havde skudt til Side Billedet af et Legeme, der laa udstrakt paa Gulvet uden at røre sig, tænkte jeg paa Marsmændene og paa, hvad der vel var blevet af min Kone. Hvad mon der var sket i alle de Dage. Alt muligt havde jeg tænkt mig, og intet vidste jeg. Det blev en forfærdelig Nat. Jeg vaagnede og fandt mig selv siddende op i Sengen, stirrende ind i Mørket. Jeg greb mig selv i at ønske, at Ildstraalen pludselig og smertefrit havde dræbt hende. Jeg bad til Gud, at

det maatte være gaaet saadan til. Jeg havde ikke bedt siden den Nat, da jeg vendte tilbage fra Leatherhead. Det vil sige, jeg havde nok mumlet Bønner, da jeg var i den yderste Fare, som en Hedning sine Trylleformularer, men nu bad jeg for Alvor, nu, da jeg igen var rask og følte mig, som jeg stod Ansigt til Ansigt med Gud.

En mærkelig Nat! Og endnu mærkeligere var det, at jeg ved det første Gry af Dagen krøb ud af mit Skjul som en Rotte af sit Hul og næsten følte mig som den, lige saa lille som den, et laverestaaende Dyr, som kunde blive jaget og dræbt i et Øjeblikks Lune af dets Herrer og Overmænd. En Ting har vi i alle Tilfælde lært af denne Krig, og det er Barmhjertighed — Medfølelse med alle de stakkels Væsener, der staar under os og beherskes af os.

Morgenen var klar og smuk. Himlen mod Øst glødede rødt og var kantet med gyldne Skyer. Overalt paa Vejen var der Spor af de strømmende, skrækslagne Masser, der styrtede ad London til den Søndag Nat, efter at Kampen var begyndt. Vogne, der bar deres Ejers Navn og Adresse, laa der med knuste Hjul, Straahatte, der var trampede ned i Mudderet, der nu var stivnet og haardt og ved det væltede Vandtrug paa Toppen af West-Højen en Mængde skaarede, blodplettede Glas. Jeg gik langsomt, og jeg vidste ikke rigtig, hvad jeg vilde. Jeg syntes, jeg maatte til Leatherhead, skønt jeg sagde til mig selv, at der var der allermindst Sandsynlighed for at finde min Kone. Var de ikke døde forinden, saa var naturligvis mine Fætre og min Kone flygtede derfra; men jeg bildte mig alligevel ind, at jeg maatte derhen for at faa at vide, hvor Folkene fra Surrey var flygtede hen. Jeg maatte se at finde hende, jeg var syg ved Tanken om hende og om hele den Verden af Mennesker, som jeg intet vidste om. Men jeg kunde ikke finde ud af, hvordan og hvor jeg skulde søge. Jeg følte mig ene, omgivet af Fjender. Jeg dækkede mig bag Buske og Træer, indtil jeg naaede Wimbledon Fællede.

Hist og her paa den mørke, udstrakte Slette lyste Lyngen og den gule Følfod. Da jeg tøvende sneg mig langs Udkanten af den store, aabne Fællede, stod Solen op og bredte Lys og Liv ud over alt, hvad den skinnede paa. Paa en sumpet Plads imellem nogle Træer saa jeg en flittig Flok Smaa-Frøer. Jeg stod lidt og saa paa dem. Deres Energi, deres Vilje til at leve smittede mig og gav mig nyt Mod. Pludselig fik jeg en Fornemmelse

af, at der var nogen, der saa paa mig. Jeg vendte mig rask om og saa noget, der laa og krøb sammen mellem Buskene. Jeg tog et Skridt henimod det, og det rejste sig op og blev til en Mand bevæbnet med en Huggert. Jeg gik langsomt nærmere. Tavs og ubevægelig stod han og saa paa mig.

Da jeg kom hen til ham, saa jeg, at hans Klæder var ligesaa lasede og snavsede som mine egne. Han saa ud, som om han var bleven trukken gennem en Rendesten. Grønt Dynd fra Grøfterne, tørret Landevejssnavs og Kulstøv. Hans sorte Haar faldt ham ned over Øjnene, hans Ansigt saa snavset og indfaldent ud, saa jeg straks ikke kunde kende ham. Han havde et rødt Saar efter et Hug tværs over Underansigtet.

„Staa!“ raabte han, da jeg var ti Meter fra ham. Jeg standsede. Hans Stemme var hæs. „Hvor kommer De fra?“ sagde han.

Jeg ventede lidt med at svare, mens jeg holdt Øje med ham.

„Jeg kommer fra Mortlake,“ sagde jeg. „Jeg har været begravet lige ved det Hul, Marsmændene lavede udenom deres Cylinder. I Gaar slap jeg ud.“

„Der er ingen Føde at faa her,“ sagde han. „Det er mit Land dette her. Højen lige ned til Floden og lige op til Fælleden. Der er ikke Føde til mere end én. Hvad Vej skal De?“

„Det véd jeg ikke,“ svarede jeg langsomt. „Jeg har været begravet i en Ruin i tretten-fjorten Dage, saa jeg véd ikke, hvad der er sket imens.“

Han saa mistænksomt paa mig og saa forandrede hans Udtryk.

„Jeg bryder mig ikke om at blive her,“ sagde jeg. „Jeg tænker paa at gaa til Leatherhead, for dèr var min Kone.“

Han rakte Pegefingeren i Vejret.

„Det er altsaa Dem,“ sagde han, „Manden fra Woking. Og De blev ikke dræbt ved Weybridge?“

Jeg kendte ogsaa ham i samme Øjeblik.

„De er den Artillerist, der kom ind i min Have.“

„Netop,“ svarede han. „Vi har haft Held med os. Tænk, at det virkelig er Dem!“

Han rakte mig Haanden, og jeg tog den. „Jeg kravlede gennem en Kloak,“ sagde han, „men for Resten var det ikke alle, de dræbte. Da de saa var borte, gik jeg over Markerne til

Walton. Men — det er jo ikke seksten Dage, siden jeg sidst saa Dem, og Deres Haar er graat.“

Han saa sig pludselig tilbage. „Det var ikke andet end en Raage,“ sagde han. „Man lærer at se sig for i disse Tider. Der er en lille Smule aabent her. Lad os kravle ind mellem Buskene og snakke videre.“

„Har De set noget til Marsmændene?“ sagde jeg. „Siden jeg slap ud —“

„De er gaaet over paa den anden Side af London. Dèr har de nok lavet sig en større Lejr. Om Natten er Himlen klar som Dagen af deres Lys hele Vejen derovre ad Hampstead til. Det er ligesom en stor By, og i det stærke Lys kan man se dem bevæge sig. Om Dagen er der ingenting at se. Men nærmere har de ikke været,“ sagde han og talte paa Fingrene, „i fem Dage. Da saa jeg et Par af dem gaa over Hammersmith-Vejen med noget stort noget imellem sig. Og i Forgaars Nat —,“ han standsede og sænkede Stemmen til en ivrig Hvisken, „det var noget med Lys, men det var oppe i Luften. Jeg tror, de har bygget sig en Flyvemaskine og øver sig paa at flyve.“

Jeg standsede paa alle fire inde mellem Buskene.

„Flyve!“

„Ja,“ sagde han, „flyve.“

Jeg vendte mig om og satte mig ned.

„Saa er Menneskenes Saga ude,“ sagde jeg. „Kan de flyve, vil de gaa hele Verden over — —“

Han nikkede.

„Det vil de. Men — — vi herovre faar nok et lille Pustorum. Og desuden — —“ Han saa paa mig. „Er De ikke paa det rene med, at det er ude med Menneskene. For det er jeg. Vi er overvundne. Vi er slaaet.“

Jeg stirrede paa ham. Saa underligt det end lyder: jeg var virkelig endnu ikke naaet til den Slutning. Men saa snart han sagde det, forstod jeg, at det var saadan. Jeg havde endnu bestandig haft et lille Haab. Eller rettere sagt, jeg havde ikke kunnet vende op og ned paa alle mine Forestillinger i den Fart. Han gentog: „Vi er slaaet“ med en saadan Overbevisning, at jeg ingen Tvivl, intet Haab nærede længere.

„Det er forbi med os,“ sagde han. „De har mistet én — en eneste. De har allerede sat sig fast hernede og er nu Verdens Herrer. De har gaaet hen over os. Den ene, der døde ved Wey-

bridge, døde ved et Ulykkestilfælde. Og disse her er jo kun Forløberne, Pionererne. Der kommer stadig flere og flere. De grønne Stjerner — jeg har ikke set dem i fem—seks Dage, men faldet er de hver evige Nat, det er jeg vis paa. Der er ingenting at stille op. Vi er knuste, vi er færdige.“

Jeg svarede ikke. Jeg sad og stirrede og anstrengte mig for at se til Bunds i denne uvante Situation.

„Dette her er ikke Krig,“ sagde Artilleristen. „Det har ikke et Øjeblik været Krig, lige saa lidt som der er Krig mellem os og Myrerne.“

Pludselig kom jeg til at tænke paa Natten i Observatoriet.

„Efter det tiende Skud fyrede de ikke mere — i det mindste ikke før den første Cylinder havde naaet Jorden.“

„Hvor véd De det fra?“ spurgte Artilleristen. Jeg forklarede ham det. Han grundede lidt. „Der har vel været noget i Vejen med Kanonen,“ sagde han. „Men selv om det var, saa faar de den jo nok i Stand igen. Et Ophold bliver der maaske, men det kan saamænd ingen Forskel gøre. Det er akkurat som med Myrerne og os. Der gaar Myrerne og bygger deres Byer, lever deres Liv med Krige og Revolutioner, indtil Menneskene vil have dem af Vejen — saa *kommer* de af Vejen. Det er, hvad vi er nu — Myrer. Kun er vi —“

„Ja,“ sagde jeg.

„Vi er spiselige Myrer.“

Vi sad og saa paa hinanden.

„Og hvad vil de gøre med os?“ sagde jeg.

„Ja, det er netop det. Jeg har tænkt over det uafbrudt. Fra Weybridge gik jeg sydpaa. Jeg saa, hvordan Sagerne stod, og hvordan de fleste Folk bare jamrede og hverken vidste ud eller ind. Jeg giver nu ikke saa meget for den Slags. Jeg har set Døden paa nært Hold mere end én Gang. Jeg har ikke været Parade-Soldat, og enten det bliver paa den ene eller den anden Maade, saa er Død jo dog Død og ikke andet. Og den Mand, der holder Hovedet klart og ikke taber baade Næse og Mund, han klarer sig bedst. Der saa jeg jo hele Sværmen mase sydpaa, og saa sagde jeg til mig selv: dør, hvor de har været, levnes der ikke Føde for en Spurv, og saa gjorde jeg omkring, hele Vejen rundt gik jeg,“ han pegede ud mod Horisonten; „de dør i massevis, de slaas, de tramper hinanden ned . . .“

Han saa hen paa mig og standsede forlegen.

„Der er naturligvis en Mængde af dem, der havde Penge, der er naaede over til Frankrig,“ skyndte han sig at sige. Han vidste ikke rigtig, om han skulde gaa nærmere ind paa det, mødte mine Øjne og føjede saa til: „Der er Fødevarer alle Vegne her omkring. Konserves i Butikkerne, Vin, Mineralvand og Brændevin, og Vandledningerne og Kloakerne er tomme. Naa, jeg skulde fortælle Dem, hvad det var, jeg havde tænkt paa. Her har vi nogle Væsener, der har en god Forstand, sagde jeg til mig selv, og de lader til at have Brug for os, naar de er sultne. Først vil de altsaa gøre det af med os og med alle vore Skibe, Maskiner, Kanoner, Byer, Orden og Organisation. Alt det vil forsvinde. Hvis vi ikke var større end Myrer, kunde vi maaske redde os. Men det er vi. Det var nu det første Punkt, ikke sandt?“

Jeg nikkede.

„Jeg har tænkt det alt sammen igennem. Altsaa, nu i Øjeblikket fanger de os, naar de har Brug for os. En Marsmand behøver bare at gaa en halv Milsvej for at træffe hele Masser, der løber hen ad Landevejen. Og jeg saa én, der gik og pillede Husene fra hinanden og rodede mellem Stumperne. Men saadan vil de jo ikke blive ved. Saa snart de har gjort sig færdige med Kanonerne og Skibene og ødelagt Jernbanerne og alt det andet, de er i Færd med derovre, saa vil de naturligvis sætte det hele i System. De vil fange os, udsøge sig de bedste af os og anbringe os i Bure og Indelukker. Se, det er, hvad de vil tage fat paa om lidt. De er jo slet ikke begyndt endnu. Kan De ikke se det?“

„Er de ikke begyndt!“ udbrød jeg.

„Nej, alt, hvad der hidtil er sket, er vor egen Skyld. Vi har drillet og ærgret dem med Kanoner og alt saadant noget Pjank; og vi er blevne forfjamskede, og vi er stimedede andre Steder hen, hvor der ikke var Spor af større Sikkerhed end dør, hvor vi kom fra. De bryder sig ikke mere om at gøre os noget. De er nu ved at lave alle de Ting, som de ikke havde Plads til i Cylinderen, og gøre det hele parat, til Resten af deres Folk kommer. Det er meget muligt, at Cylindrene er holdt op at komme, fordi de deroppe er bange for at ramme dem, der allerede er her. Og i Stedet for at fare rundt i Blinde her paa Kloden og samle Dynamit for at sprænge dem i Luften, skulde vi hellere

prøve at samle os og se Sagen, som den er. Det er nu min Mening, og saadan ser jeg paa Situationen. Det er ikke netop den Rolle, Menneskene holder af at spille, men det er, hvad Kendsgerningerne vil tvinge dem til. Og se det er jeg nu gaaet ud fra, bliver Enden paa det. Byer, Nationer, Civilisation, Fremskridt — alt det er forbi. Det Spil spiller vi ikke nu. Vi er slaaede, overvundne.“

„Men naar det forholder sig saadan, hvad skal vi saa leve for?“

Artilleristen saa et Øjeblik paa mig.

„Der bliver ingen yndige Koncerter i den næste Million af Aar. Der bliver ikke noget kongeligt Akademi for de skønne Kunster og ingen hyggelige smaa Maaltider i Restavrationerne. Hvis det er Fornøjelser, De lever for, saa har De Ret. Det bliver der ikke noget af. Hvis De er fin paa det og ikke kan spise Pærer med Skræl paa eller Fisk med Kniv, saa gør De bedst i at lægge den Fornemhed af. Den faar De ingen Brug for mere.“

„De mener . . .“

„Jeg mener, at Folk af min Kaliber, de vil blive ved at leve — for at holde Slægten vedlige. Jeg skal sige Dem, jeg er svært opsat paa at blive i Live. Og jeg skulde tage meget fejl, om det ikke ogsaa snart kommer for en Dag, hvor megen Energi der er i Dem. Vi bliver aldeles ikke udryddede. Og jeg skal heller ikke have noget af at blive fanget og fodret og fedet som et Slagtesvin. Pøj! Tænke sig saadan et væmmelig lasket Dyr!“

„De mener altsaa, at De vil — —“

„Ja, jeg stikker ikke op. Jeg bliver ved. Jeg gaar ned under dem. Jeg har lagt min Plan. Vi Mennesker har lidt vort Nederlag. Vi kan ikke nok. Vi maa lære, før vi har Udsigt til at komme ovenpaa igen. Og vi maa leve og leve i Frihed, mens vi lærer. Er De med? Det er det, vi maa gøre.“

Jeg stirrede paa ham, maalløs over saa megen Energi og Beslutsomhed.

„Død og Pine!“ sagde jeg. „De er da en Mand!“ Og pludselig greb jeg hans Haand.

„Naa!“ sagde han, og hans Øjne skinnede. „Jeg har vel nok tænkt det igennem, hvad?“

„Gaa videre,“ sagde jeg.

„Ja. De, som ikke vil fanges, maa tage deres Forholdsregler.“

Det vil jeg gøre. Husk paa, at ikke alle Mennesker er skabte til at blive som vilde Dyr. Og det er det, vi bliver til. Derfor var det, jeg holdt Øje med Dem. De er tynd og spinkel. Jeg kendte Dem jo ikke igen, ser De, jeg vidste heller ikke, De havde været begravet og sultet. Alle de Folk, der boede i disse Huse her, og alle de smaa, tynde Kontorister, der plejede at bo dør henne i den Retning — dem har vi ingen Brug for. De duer ikke til det. Der er hverken Saft eller Kraft i dem. De tænker ikke paa andet end paa at hytte deres eget Skind. Jeg har set Hundreder af dem piske af Sted til deres Kontor. Med den sidste Bid af Morgenmaden i Haanden fo'r de af Sted for at naa Toget, saa de ikke kom for sent og mistede deres Plads. Der sidder de saa og smører noget op, som de ikke en Gang gør sig den Ulejlighed at forstaa. Saa pisker de hjem igen for ikke at komme for sent til Middagen, og om Aftenen holder de sig inde, for man véd aldrig, hvad man udsætter sig for, naar det først er blevet mørkt. Og om Natten gaar de i Seng med de Koner, de giftede sig med, ikke fordi de brød sig om dem, men fordi de havde en Smule Penge, der kunde stive dem lidt af under deres ynkelige Pysken gennem Verden. Deres Liv er assureret, og en Smule har de i Sparekassen for uforudsete Tilfælde. Og om Søndagen — Frygt og Bæven for det næste Liv. Som om Helvede var lavet for Kaniner! For den Slags er Marsmændene komne som sendt fra Himlen i mere end én Betydning. Pæne, rummelige Bure, Fedekur, omhyggelig Pasning og intet Besvær og ingen Bekymringer. Naar de har jaget rundt paa Markerne med tomme Maver en Ugestid, saa kommer de selv og melder sig for at blive fangede. Og det vil ikke vare længe, før de hygger sig og ikke kan begribe, hvordan Folk bar sig ad, da der ingen Marsmænd var til at tage sig af dem. Og alle Driverterne, Gøglerne, Jonerne — aah, jeg kan se dem! Med deres Føleri og Religion. Der er Masser af Ting, som jeg har set saa tidt, men som jeg først rigtig har forstaaet i disse Dage. Der bliver mange, som vil tage Tingene, som de er; fede, sløve og dumme vil de finde sig i det uden at knurre. Og mange vil synes, at der er vendt op og ned paa alting, og at de maa gøre noget. Og saa snart Folk har det med at gøre noget, som de ikke kan, saa laver de, der er svage, og de, der bliver det af den megen Tænkning, altid en Religion, der anbefaler dem at sidde med Hænderne i Skødet og ingenting gøre. Aa, de bliver saa fromme og følger sig gudhengivent i Him-

lens Vilje. De Bure bliver fulde af Bøn og Salmesang og Elenighed. Og de andre, som der er lidt mere ved, de vil slaa sig paa Erotiken."

Han tav.

Hvem véd, hvad Marsmændene kan faa dem opdrættede til. Nogle vælger de sig maaske til Kæledægger og andre oplærer de i at jage os andre."

„Nej," raabte jeg, „det er umuligt. Det var der ikke noget Menneske, der . . ."

„Aa Snak, hvad skal det gøre godt for at blive ved at tro paa den Slags Historier," sagde Artilleristen. „Der var saamænd nok, der vilde. Ti for én." Og jeg maatte give ham Ret. Menneskene var ikke anderledes.

Jeg sad og overvejede. Men jeg fandt intet at anføre imod ham. I Tiden før Marsmændenes Komme var der sikkert ingen, der vilde have benægtet min aandelige Overlegenhed over ham. Jeg, der var en kundskabsrig og anerkendt Skribent over filosofiske Emner og han — en simpel Soldat. Og dog havde han allerede set og forstaaet en Situation, som jeg ikke engang havde prøvet at sætte mig ind i endnu.

„Hvad er det, De vil gøre? Hvilke Planer har De?" sagde jeg.

Han betænkte sig lidt.

„Ja, hvad er det, det gælder om?" sagde han. „Vi maa finde en Maade, hvorpaa Menneskene kan leve og ernære sig og være i Sikkerhed, saa de kan føde og opdrage deres Børn. Ja — vent lidt, saa skal jeg prøve at forklare Dem, hvad jeg mener, vi maa gøre. De af os, som De tæmmer, de vil leve ligesom alle tamme Dyr, som alle vore Husdyr. I Løbet af et Par Generationer vil de blive tykke, smukke, blodrige, dumme — noget rigtigt Udsbud. Risikoen for os andre er, at vi bliver ligesom vilde — vi uddar til en Slags stor, vild Rotte — De har nok forstaaet, at jeg mener, vi skal leve under Jorden. Jeg har tænkt paa Kloakledningerne. De, der ikke kender noget til det, synes naturligvis, det lyder af lutter Snavs og Stank. Men under London er der Mile, Hundreder af Mile, og er først London tom, vil et Par Dages Regn være nok til at gøre dem rene og fine. Hovedledningerne er store nok og luftige nok for enhver. Saa er der Kældere, Hvælvinger, Oplagsrum. Derfra kan der laves Indgange til Ledningerne. Og saa den underjordiske Jernbane med dens Tun-

neller og Etager. Naa, hvad siger De? Begynder De at se, hvad Meningen er? Vi danner et Samfund af stærke, forstandige og nøgterne Mennesker. Vi skal ikke have noget af Skrabet og Svæklingerne! Ud med dem!”

„Som De mente, jeg skulde ud, hvad?”

„Naa ja, jeg følte mig jo bare for.”

„Ja, ja, lad os ikke skændes om det. Gaa videre.”

„De, der hører til dernede, skal adlyde. Sunde, stærke Kvinder maa vi ogsaa have. Intet Skaberi, intet Vrøvl. Ikke denne forbistrede Rullen med Øjnene og Hængen med Hovedet. De svage og dumme kan vi ikke have. Livet er vendt tilbage til sine naturlige Former, og de unyttige, besværlige, skadelige maa dø. De skal dø. De skal være villige til at dø. Naar alt kommer til alt, er det uhæderligt af dem at ville leve og snylte paa Slægten og ødelægge den. Lykkelige kan de jo heller ikke blive. Og for Resten — er det slet ikke saa slemt at dø. Det er bare Kujonerne, der har bildt os det ind. London bliver vort Hovedkvarter. Og det er nok muligt, at vi stadig maa holde Vagt og smutte op, naar Marsmændene er borte. Spille lidt Kricket maaske. Saadan skal vi redde vor Race. Hvad siger De til det? Det lader sig vel høre! Men det at redde Racen fra Undergang, det er ingenting. Det er ikke andet end at forvandle os til Rotter. Men det er vore Kundskaber, det gælder om at bevare og udvide. Dér faar Folk som De noget at gøre. Der findes jo saa mange Bøger og Modeller. Vi skal have store Rum dernede med Plads til Bøger, og vi skal have alt, hvad vi kan faa fat paa. Ikke Romaner og Kærestehistorier og Vers, men videnskabelige Bøger med gode Idéer i. Dér er det, der bliver Brug for Dem. Vi maa gaa til „British Museum“ og se alle de Bøger igennem. Det vigtigste af det hele er, at vi holder vore Kundskaber vedlige — og lærer mere. Vi maa se de Marsmænd efter i Sømmene. Nogle maa være Spejdere. Naar det hele er kommet i Gang, vil jeg maaske være det selv. Lade mig fange, mener jeg. Og en anden Ting er der ogsaa: vi maa lade dem være i Fred. Vi maa ikke engang stjæle fra dem. Kommer vi dem i Vejen, fejer de os væk. Vi maa vise dem, at vi ikke vil gøre dem noget. Jeg véd, hvordan det hele skal ordnes. De er jo kloge og begavede, de vil ikke gøre os noget, naar de har alt, hvad de behøver, og kan se, vi bare er noget uskadeligt Kravl.”

Artilleristen tav og lagde sin brune Haand paa min Arm.

„Naar alt kommer til alt, er det maaske ikke saa farligt, det vi behøver at lære . . . Tænk Dem blot fire eller fem af deres Krigsmaskiner, der pludselig gaar frem — Ildstraalen farende til højre og venstre — og ingen Marsmand indeni den. Ikke Marsmænd men Mennesker, som har lært dem Kunsten af. Det kan maaske allerede blive i min Tid. Tænk bare, have en af de dejlige Maskiner, og saa Ildstraalen, som man kan slaa ned med som et Lyn, hvor og naar man vil. Tænk, at sidde deroppe i Hætten og være Herre over saadanne Vaaben. Hvad gjorde vel det, om man blev smadret i Stumper og Stykker bagefter, naar man bare én Gang havde været med til saadan en Fest. Tro mig, Marsmændene vilde lukke deres smukke Øjne op! Kan De ikke se dem, hvor de vilde skynde sig af Sted, tudende, til deres andre Apparater, som vi nok skulde have pillet lidt ved, saa de ikke kunde bruges lige straks. Og saa — Hvislen og Hvæsen og Ildstraalen suser ned over dem, mens de staar og famler for at faa deres Sager i Orden. — Og Mennesket har igen erobret sin Plads.“

En Tid lang var jeg fuldstændig revet med af Artilleristens fantastiske Dristighed og modige, overbevisende Tone. Jeg troede uden at blinke baade paa hans Spaadomme om Menneskeslægtens Skæbne og paa hans overraskende Planer. Og Læseren, som maaske finder mig lidt rigelig godtroende og enfoldig, maa huske paa, at han sidder fredelig i sin Dagligstue og læser det med sit Hoved klart og sin Kritik vaagen, mens jeg laa sammenkrøben under en Busk, angst og lyttende ivrig efter at se en Redning og en Udvej i det, jeg hørte.

Saadan laa vi og snakkede i de tidlige Morgentimer og krøb saa ud, spejdede til alle Sider for at se, om der var Fred og ingen Fare, og løb saa over til det Hus paa Putney-Højen, hvor Artilleristen havde indrettet sig. Det var Husets Kulkælder, og da jeg saa det Arbejde, han havde været en Uge om at udføre — det var en udgravet Gang, knap ti Meter lang, som skulde føres igennem til Hovedledningen paa Putney-Højen, da fik jeg første Gang en Anelse om, at der var et antageligt Svælg mellem hans Drømme og hans Evner. Saadan et Hul kunde jeg have lavet paa en Dag. Men jeg troede dog endnu saa meget paa ham, at jeg arbejdede sammen med ham paa hans Graveri hele Morgen til efter Middag. Vi styrkede os med en Daase forløren Skildpadde og drak Vin til fra Spisekammeret ved Siden af.

For mig var dette rolige legemlige Arbejde en ligefrem Hvile efter alt det mærkelige, jeg havde set foregaa i Verden i den senere Tid. Mens jeg arbejdede, gennemgik jeg hans Plan noget nøjere, og enkelte Indvendinger og Tvivl begyndte at dukke op. Men jeg blev ved Arbejdet hele Morgenens og var glad til, fordi jeg havde noget at bestille. Da vi havde arbejdet en Time, begyndte jeg at tænke over, hvor langt vi skulde, før vi naaede Kloaken, og om det overhovedet vilde lykkes os at træffe den. Det første, jeg ikke kunde forstaa, var, hvorfor vi skulde grave denne lange Tunnel, naar vi lige saa godt kunde gaa lige ned i Kloaken gennem et af de Huller, Kloakrensene bruger, og saa derfra arbejde os tilbage til Huset. Heller ikke syntes jeg, at dette Hus var noget heldigt Valg. Det var en unødvendig lang Tunnel, vi var nødt til at grave. Da jeg var kommet saa langt i min Kritik, holdt Artilleristen op med at grave og saa paa mig.

„Vi arbejder godt,“ sagde han og satte Spaden i Jorden. „Lad os tage et lille Hvil! Det er vist bedst, vi undersøger Terrænet oppe fra Taget.“

Jeg holdt paa, vi skulde blive ved, og efter et lille Ophold tog han fat igen. Pludselig faldt der mig noget ind. Jeg holdt op, og han gjorde øjeblikkelig det samme.

„Hvad spadserede De egentlig omkring paa Fælleden for?“ spurgte jeg, „i Stedet for at være her?“

„Jeg trak lidt frisk Luft,“ sagde han. „Jeg var paa Hjemvejen. Det er sikrere om Natten.“

„Men Arbejdet da?“

„Aa, man kan ikke arbejde altid,“ sagde han, og i samme Øjeblik havde jeg gennemskuet ham. Han stod endnu med Spaden i Haanden. „Vi maa rekognoscere nu,“ sagde han, „kom nogen af dem her hen i Nærheden, kunde de høre Spaderne og falde over os, før vi anede det.“

Jeg havde ikke Lyst til at gøre flere Indvendinger. Vi gik sammen op til Taget og stod paa en Stige og kikkede ud af Lemmen. Der var ingen Marsmænd at se, og vi vovede os ud paa Taget og lagde os ned i Skjul bag et lille Brystværn.

Fra den Stilling kunde vi ikke se noget videre af Putney, men vi kunde se Floden neden under med det boblende, svajende røde Ukrudt, der sammen med Vandet havde bredt sig ud over Lavningerne. Den røde Slyngeplante klatrede op ad Træerne, som strittede med visne, udgaaede Grene og tørre Blade midt imellem de røde Planter.

Artilleristen begyndte at fortælle mig om, hvad det var for Mennesker, der var blevne i London.

„En Nat sidste Uge,“ sagde han, „var der nogle forrykte Fyre, der havde faaet de elektriske Ledninger i Stand igen, og der laa Regent Street og hele Kvarteret deromkring straalende oplyst, mens malede Fruentimmer og lasede Drukkenbolte tu-rede rundt og dansede og skraalede. Jeg har hørt det af en Mand, der var med. Da Dagen gryede, saa de en Krigsmaskine for Enden af Gaden, der stod ubevægelig og kikkede ned paa dem. Gud maa vide, hvor længe den havde været der. Saa kom den ned ad Gaden hen imod dem og samlede et hundrede Stykker af dem op, der enten var for fulde eller for angst til at løbe deres Vej.“

Et besynderligt og latterligt Billede fra en Tid, som Historien aldrig fuldt ud vil kunne oplyse.

Saa gik Artilleristen over til at snakke om sine storartede Planer igen. Han talte saa ivrig og begejstret om Muligheden af at erobre en Krigsmaskine, at jeg halvvejs troede paa ham igen. Men da jeg nu havde faaet Færten af, hvilken Kategori han tilhørte, kunde jeg ogsaa nok regne ud, hvorfor han ikke lagde nogen særlig Iver for Dagen, naar det gjaldt at faa noget gjort lige straks. Jeg lagde ogsaa Mærke til, at der ikke længer var Tale om, at han personlig skulde erobre Maskinen og manøvrere med den.

Lidt efter gik vi ned i Kælderen igen. Ingen af os var videre oplagte til at tage fat paa Gravningen igen, og da han foreslog, vi skulde spise, kom det mig rigtig tilpas. Han blev paa en Gang meget flot. Da vi havde spist, gik han og kom tilbage med fine Cigarer. Vi tændte, og hans Forhaabninger svulmede. Han var tilbøjelig til at betragte mit Komme som et stort Held.

„Der ligger noget Champagne i Kælderen,“ sagde han.

„Vi graver vist bedre ovenpaa Bourgogne,“ mente jeg.

„Nej,“ svarede han, „i Dag er jeg Vært. Champagne vil vi have! Det er et ordentligt Slid, vi har for os. Lad os hvile os og samle Kræfter, mens vi faar Lov til det. Se bare mine Hænder, de er fulde af Vabler.“

Og Helligdag vilde han nu have, det skulde være, og efter Maaltidet vilde han absolut spille Kort. Han lærte mig Skærvindsel, og da vi havde delt London imellem os, jeg fik den nordlige Del og han den sydlige, spillede vi om Sognene. Latterlig og

taabelig vil denne Scene naturligvis forekomme enhver nøgtern Læser, men den er ikke desto mindre sand, og hvad mere er, jeg morede mig ganske fortræffeligt. Saa underlige er nu engang vi Mennesker. Mens Døden hang over Hovedet paa os, mens Udryddelsen af vor hele Race var i fuld Gang, og vi i bedste Tilfælde kun havde Udsigt til en Tilværelse som Husdyr eller jaget Vildt, sad vi der og spillede Kort, fuldstændig optagne af, hvem der havde Trumferne og hvem der spillede bedst. Poker lærte han mig ogsaa, og jeg vandt tre Gange fra ham. Da Mørket faldt paa, var vi saa godt i Gang, at vi besluttede at løbe Risikoen og tænde Lampen.

Efter et uendeligt Antal Spil spiste vi til Aften, og Artilleristen drak Resten af Champagnen. Vi dampede stadig paa de fine Cigarer. Han var nu ikke længere den energiske Fornyer af den menneskelige Race, som jeg havde mødt om Morgen. Han havde bestandig det bedste Haab, men det var blevet et stille, roligt Haab efterhaanden, der ikke krævede megen Anstrengelse. Jeg tog mig en frisk Cigar og gik op for at se det Lys, han havde talt om, der skinnede grønt over Highgate-Højene.

Først stirrede jeg ind over London-Dalen. De nordlige Høje var skjulte i Mørket; men nu og da steg en gulrød Flamme op i Luften og blev borte i den dybe blaa Nat. Hele Resten af London var mørk, men nærmere ved saa jeg et underligt Lys, blegt, skiftende mellem violet og purpurrødt og skælvende i Nattens sagte Vind. Jeg kunde længe ikke begribe, hvad det var, men endelig gik det op for mig, at det maatte være en svag Udstraaling, der kom fra de røde Planter. Da jeg havde fundet ud af det, kom jeg med det samme tilbage til Virkeligheden igen.

Jeg blev staaende længe deroppe. Jeg saa paa Mars, der stod højt paa den vestlige Himmel, rød og skinnende klar, og jeg saa længe og alvorligt ind i Mørket ved Hampstead og Highgate. Jeg gennemgik alle mine vekslende Sindsstemninger lige fra min brændende Bøn ved Midnatstid og til det idiotiske Kortspil. Jeg blev led ved mig selv og det hele. Jeg husker, at jeg kastede min Cigar langt fra mig og ønskede, jeg kunde kaste hele denne Dags Begivenheder samme Vej. Jeg forekom mig selv ganske taabelig. Og jeg syntes, jeg havde forraadt min Kone og min Race. Jeg var fuld af Samvittighedsnag. Jeg besluttede at overlade den Fantast til hans store Drømme, hans Drik og hans Fraadseri og gaa videre til London. Dér syntes jeg, der var mest

Sandsynlighed for at faa at vide, hvad Marsmændene og mine Fæller havde for. Jeg stod endnu oppe paa Taget, da den sene Maane stod op.

VIII.

London uddød.

Efter at jeg havde taget Afsked med Artilleristen, gik jeg ned ad Bakken, og ved High-Street kom jeg over Broen til Lambeth. Det røde Ukrudt bredte sig endnu alle Vegne og hindrede næsten Passagen over Broen; men de yderste Skud var allerede visnede af den Sygdom, der saa hurtigt skulde gøre Ende paa denne Plante.

Ved Hjørnet af den Gade, der fører til Putney Station, laa en Mand; han var sort som en Skorstensfejer af det sorte Støv, men levede og var døddrukken. Jeg fik ikke andet ud af ham end Eder, og han bestilte ikke andet end at lange ud efter mig; havde han ikke set ud som en rigtig raa Bølle, tror jeg alligevel, jeg var bleven hos ham.

Der laa sort Støv langs med Vejen paa den anden Side Broen, og det laa i et tykkere Lag i Fulham. Gaderne var uhyggelig stille. Jeg fandt noget syrligt, haardt og muggent Brød i en Bagerbutik, men spiseligt var det. Henimod Walham-Green blev Gaderne rene, og jeg kom forbi en Række hvide, brændende Huse; det var mig ligefrem en Opmuntring at høre Ilden knitre. Men da jeg kom til Brompton, var der igen døsstille i Gaderne.

Her fandt jeg atter det sorte Støv, og op gennem Fulham-Vejen laa ikke saa faa døde Kroppe. De havde ligget der i mange Dage, og jeg maatte skynde mig forbi dem. Det sorte Støv dækkede dem ganske og gjorde dem ukendelige. Hunde havde været i Lag med et Par af dem.

Hvor det sorte Støv ikke laa, saa der underligt nok ganske ud som en Søndag i City, naar Butikker og Huse er lukkede, Skod-

derne sat for og alt er stille og roligt. Enkelte Steder var der gjort Indbrud, men det var mest hos Viktualiehandlere og i Vinkældere. Et Sted havde de brudt ind hos en Juvelerer, men Tyven var øjensynlig bleven forstyrret, thi udenfor paa Gaden laa en Mængde Guldure og Kæder. Jeg værdigede dem neppe et Øjekast. Lidt derfra laa et pjaltet Fruentimmer paa en Bunke Klæder op ad en Dør; paa Haanden, der hang ned over hendes Knæ, havde hun et gabende Saar og Blodet var løbet ned over hendes rødbrune Dragt. Indholdet af en knust Champagneflaske laa som en Pynt paa Stenbroen. Hun saa ud, som hun sov, men hun var død.

Jo længere jeg trængte ind i London, jo dybere blev Stilheden. Det var ikke saa meget Dødens Stilhed — det var Angstens, Spændingens Stilhed. Hvert Øjeblik kunde den Ødelæggelse, der havde lagt de nordvestlige Dele af Hovedstaden i Aske, slaa ned mellem disse Huse og forvandle dem til rygende Ruiner. Det var en dødsdømt By, en forladt By . . .

I South-Kensington var Gaderne fri baade for det sorte Støv og for Lig. Her i Nærheden hørte jeg første Gang Hylet. Det gik mig gennem Marv og Ben. Det var en klagende Tone, vekselvis dyb og høj, der lød som: Ulla, ulla, ulla, ulla, og blev ved i det uendelige. Naar jeg gik gennem Gaderne, der førte mod Nord, blev den tydeligere; Husene skar den undertiden midt over. Ned ad Udstillingsgaden kom Lyden imod mig i sin fulde Styrke. Jeg stod stille, stirrede hen imod Kensington-Haverne, forbavset over dette besynderlige, fjerne Klageraab. Det var, som om denne mægtige Ørken af Huse havde faaet sin egen Stemme, der udtrykte al dens Ensomhed og Angst.

„Ulla, ulla, ulla, ulla!“ i store Lydbølger kom dette overmenneskelige Veraab, fejende ned ad den brede, solbeskinnede Gade mellem de høje Bygninger paa hver Side. Opfyldt af Angst drejede jeg mod Nord henimod Hyde-Parks Jernporte. Jeg tænkte lidt paa at bryde ind i Naturhistorisk Museum og prøve at komme op i Taarnene for at se ud over Parken. Men jeg endte med at blive ved Jorden, hvor man i en Fart kunde skjule sig, og gik op ad Udstillingsgaden. Alle de store Huse paa begge Sider af Gaden var tomme og tavse, og Lyden af mine Fodtrin gav Genlyd mellem Husrækkerne. Øverst oppe, tæt ved Ingangen til Parken, saa jeg et løjerligt Syn — en væltet Omnibus og Skelettet af en Hest, der var pillet aldeles rent. Jeg standsede lidt,

men gik saa hen til Broen. Stemmen lød stærkere og stærkere, skønt jeg intet kunde se over Tagene paa den nordlige Side af Parken undtagen en Taage af Røg mod Nordvest.

„Ulla, ulla, ulla, ulla,“ raabte Stemmen, og det forekom mig, den kom fra Omegnen af Regents Park. Det trøstesløse Skrig gjorde sin Virkning. Jeg mistede det Mod, der hidtil havde holdt mig oppe. Klageskriget tog Magten fra mig. Jeg følte mig uendelig træt, mine Fødder var ømme, og jeg var baade sulten og tørstig.

Det var allerede over Middag. Hvorfor vandrede jeg dog alene om i denne døde By? Hvorfor var jeg i Live, naar hele London laa paa sin Baare, indhyllet i sit sorte Ligklæde. Ensomheden laa over mig og tyngede mig som en Byrde. Jeg kom til at tænke paa gamle Venner, som jeg for Aar og Dag siden havde glemt. Jeg tænkte paa den Gift, der fandtes paa Apotekerne, paa Likørerne hos Vinhandlerne; jeg saa for mig de to opdunsede Lig, jeg var gaaet forbi.

Jeg kom ind i Oxfordgade gennem Marmorbuen, og her fandt jeg igen det sorte Støv og adskillige Lig; i enkelte Huse steg der en skrækkelig Stank op fra Kældrene. Jeg var meget tørstig af Varmen og den lange Tur. Med uendeligt Besvær kom jeg ind i en Beværtning og fik noget at spise og drikke. Efter Maaltidet gik jeg ind i Dagligstuen, der laa bag Skænkestuen, og lagde mig til at sove paa en Hestehaarssofa, der stod derinde.

Jeg vaagnede, men det klagende Hyl „Ulla, ulla, ulla, ulla,“ lød endnu i mine Øren. Det var halvmørkt, og efter at jeg havde fundet nogle Biskuits og et Stykke Ost i Skænkestuen — der var nok et Flueskab, men det var fuldt af Maddiker — vandrede jeg gennem de stille, fornemme Kvarterer til Bagergade og kom saaledes til sidst ud til Regents-Park. Men fra den højest liggende Del af Bagergade saa jeg langt borte højt oppe over Træerne, skinnende i Lyset fra den nedgaaende Sol, Hætten af den Marskæmpe, fra hvem Hylene kom. Jeg blev ikke det mindste forskrækket. Som noget, der faldt af sig selv, gik jeg lige hen imod ham. Jeg iagttog ham i nogen Tid, men han rørte sig ikke. Det saa ud, som om han stod ganske stille og hylede. Af hvad Grund kunde jeg ikke opdage.

Jeg tænkte over, hvad jeg skulde gøre; men det evindelige „Ulla, ulla, ulla, ulla,“ forvirrede mig. Jeg var vist for træt til at være bange. I hvert Fald var jeg ikke saa bange, som jeg var

nysgerrig efter at faa at vide, hvad Grunden til dette uophørlige Skrig var. Jeg gik ud af Parken og slog ind paa den Vej, der gaar rundt om Parken, og i Læ af Terrasserne kom jeg til St. Johns Wood; her fik jeg den hylende Mars-Skildvagt at se fra en anden Side. Langt borte hørte jeg ud fra Bagerstræde et bjæffende Kor; saa kom en Hund styrtende henimod mig med et Stykke rødt, raaddent Kød i Gabet, forfulgt af en Flok forsultne Køtere. Den gik langt uden om mig, som om den frygtede en Rival ogsaa i mig. Da Hundenes Gøen tabte sig ned ad den stille Gade, fyldtes Luften paany af Klageskriget „Ulla, ulla, ulla, ulla“.

Da jeg var kommen halvvejs til St. Johns Wood Station, saa jeg Vraget af en Arbejdsmaskine. Først troede jeg, det var et Hus, der var styrtet om og laa tværs over Vejen. Men da jeg kravlede mellem Ruinerne, saa jeg undrende denne mekaniske Samson ligge der med knækkede, knuste og forvredne Kløer midt imellem Ruinerne af det, den havde ødelagt. Den forreste Del var i Stumper og Stykker; rimeligvis var den braset blindt løs paa Huset, og ved Sammenstødet er den selv væltet. Dette, mente jeg, var kun muligt, naar Arbejdsmaskinen ikke længere blev styret af Marsmanden. Jeg vilde ikke kravle om mellem Ruinerne for at undersøge, hvorledes det hang sammen, og det var blevet saa mørkt, at jeg hverken saa Blodet paa Sædet eller det afgnavede Brusk af Marsmanden, som Hundene havde efterladt.

Forbavset over alt det, jeg havde set, drev jeg hen ad Vejen til Primrose-Bakken. Gennem en Aabning mellem Træerne saa jeg i lang Afstand den anden Marsmand; han stod i Parken i Nærheden af Zoologisk Have, ubevægelig ligesom den første, men tavs. Lidt borte fra Stumperne af den ødelagte Arbejdsmaskine traf jeg atter den røde Ukrudtsplante, der havde fyldt Kanalen med sin svampede, mørkerøde Frodighed.

Da jeg gik over Broen, hørte Hylet „Ulla, ulla, ulla, ulla,“ pludselig op. Det var, som det blev skaaret over, som Stilheden ovenpaa et Tordenskrald.

I Tusmørket stod Husene om mig paa begge Sider som mørke, høje, spøgelseagtige Skikkelser; ogsaa Parken med sine Træer laa i Mørke. Rundt om klatrede det røde Ukrudt mellem Ruinerne, det var, som om det ogsaa vilde sno sig om mig og trække mig ned i Mørket. Natten med sin Frygt og sin Uhygge vældede ind over mig. Mens Hylet lød, havde jeg glemt, at jeg var ene og forladt; mens det fyldte Byen, var det, som om den endnu

levede, og denne Følelse af Liv holdt mig oppe. Pludselig var der sket en Forandring; noget — jeg vidste ikke hvad — var hændet, og alt var sunket ned i Stilhedens Dyb. Og jeg følte den tomme, lydløse Nat slaa sammen om mig.

London laa og stirrede paa mig i Mørket. Vinduerne i de hvide Huse lignede Øjenhulerne i en Hjerneskal. I min Fantasi listede tusinde Fjender sig lydløst om mig. Jeg blev kold af Angst, jeg begreb ikke min Dumdristighed. Vejen foran mig blev kulsort, som om den var tjæret, og jeg saa en sammenkrummet Skikkelse ligge midt paa Fortovet. Jeg kunde ikke faa mig selv til at gaa forbi den. Jeg drejede ned ad Vejen ved St. Johns Wood og styrtede afsted til Kilburn, bort fra denne døde, sorte Stilhed. Til langt over Midnat skjulte jeg mig for Natten og Ensomheden i et Vognskur paa Harrowvejen. Men mit Mod kom igen med den gryende Dag, og endnu mens Stjernerne var paa Himlen, vendte jeg tilbage til Regents-Park. Jeg tog fejl af Gaderne, og pludselig saa jeg i det første Daggy Primrose-Bakken for Enden af den lange, brede Allé. Paa Toppen, ragende højt op mod de blege Stjerner, stod den tredje Marsmand, stiv og ubevægelig som de andre.

En vanvittig Tanke greb mig. Jeg kunde ikke holde det ud mere. Jeg vilde dø for at faa en Ende paa det. Og jeg vilde spare mig selv for den Ulejlighed at begaa Selvmord. Uden at betænke mig et Øjeblik spadserede jeg lige hen til Kæmpen, men da jeg kom nærmere, og det blev lysere, opdagede jeg en Mængde sorte Fugle, der kredsede og flagrede om Hætten. Da slog mit Hjerte, som det skulde sprænges, og jeg styrtede af Sted ned ad Gaden.

Jeg vadede gennem det røde Ukrudt, der havde skjult hele St. Edmunds Terrasse, og naaede Bakken, før Solen stod op. Rundt om Højens Top laa uhyre Jorddynger, der dannede en vældig Skanse — det sidste og største Arbejde, Marsmændene havde udført. Bag disse Jordvolde steg en fin Røg op i Luften. Skikkelsen af en Hund, der kom og forsvandt, tegnede sig mod den lyse Himmel. Hvad der som et Lyn var faret igennem mig, var altsaa tænkeligt, var virkeligt. Al min Angst var som blæst bort, jeg følte kun en vild, stormende Jubel, da jeg løb op ad Højen hen til det ubevægelige Uhyre. Ud af Hætten hang løse, brunlige Stumper, som de sultne Fugle hakkede og sled i.

I næste Øjeblik kravlede jeg op ad Jordvolden og stod paa

Toppen, og det indre af Skansen laa nedenfor mig. Det var et mægtigt Rum med kæmpemæssige Maskiner og hele Bjerge af forunderligt Materiale. Og spredt rundt om laa Marsmændene, nogle i deres væltede Kampmaskiner, andre i deres ubevægelige Arbejdsmaskiner; men en ti—tolv Stykker af dem laa paa Rad, stive og tavse — stendøde! — dræbte af de Forraadnelles- og Sygdoms-Bakterier, mod hvilke deres Konstitution savnede Modstandskraft; dræbte, som den røde Ukrudtsplante var bleven dræbt. Mens al menneskelig Kløgt glippede, dræbte Gud dem ved Hjælp af de ringeste, de mindste af alle de Skabninger, hvormed han havde befolket Jorden.

Det gik saadan til, som jeg og mange Mennesker kunde have forudset, hvis vi ikke havde været forstyrrede af Rædselen og Ødelæggelsen rundt om os. Disse Sygdomsspirer har krævet Skat af Menneskeheden siden Tidernes Morgen — krævet Ofre af vore forhistoriske Forfædre, siden Livet begyndte paa Jorden. Men i Kraft af vor Arts naturlige Fortrin har vi udviklet vor Modstandsevne; vi bukker ikke under for Sygdomsspirerne uden Kamp; og nogle af dem, f. Eks. de, der fremkalder Forraadnelse i døde Legemer, er ganske uskadelige for vor levende Organisme. Men paa Mars er der ingen Bakterier; og saa snart disse Nybyggere kom, saa snart de begyndte at indaande vor Luft og drikke vort Blod, begyndte ogsaa vore usynlige Forbundsfæller deres Ødelæggelsesværk. Allerede i den Tid, da jeg iagttog dem, var de uigenkaldelig dømt, et Bytte for Forraadnelse og Død, medens de endnu gik omkring og var i stadig uafbrudt Virksomhed. Det var uundgaaeligt. Med et Sonoffer af en Billion døde har Menneskeheden købt sin Førstefødselsret til Jorden, som ingen Nybygger kan røve fra ham; selv om Marsmændene havde været ti Gange mægtigere, end de er, havde Jorden dog vedblevet at tilhøre os. Thi Mennesket lever og dør ikke forgæves.

Her laa de rundt om, mellem hinanden, omtrent halvtredsindstyve i alt, i den mægtige Fordybning, de havde dannet, overrumpede af en Død, der maa have forekommet dem ganske ubegribelig. Heller ikke jeg kunde den Gang forstaa det. Alt, hvad jeg vidste, var, at disse Væsener, der havde været en frygtelig Fare for Menneskene, mens de levede, nu laa døde og var døde. Et Øjeblik troede jeg, at Historien om Sancherib havde gentaget sig, at Gud havde angret, og at Dødens Engel havde hjemsøgt dem i Nattens Time.

Jeg stod og stirrede ned i Hullet og var saa let om Hjertet, netop som den opgaaende Sol fyldte Verden om mig med sit velsignede, straalende Lys. Hullet laa endnu i Mørke; de mægtige Maskiner, saa store og vidunderlige i deres Fuldendthed, saa ujordiske i deres indviklede Former, strakte sig som frygtelige, fantastiske Jætter op af Mørket imod Lyset. Jeg kunde høre en Mængde Hunde kæmpe om Ligene, der laa langt nede paa Bunden af Hullet. Tværs over den forreste Kant af Hullet laa den store Flyvemaskine, med hvilken de havde eksperimenteret for at komme op i en lettere Atmosfære end vor, da Sygdom og Død standsede dem. Det var ikke en eneste Dag for tidlig. Over mit Hoved lød et Fugleskrig, jeg saa op og betragtede den uhyre Krigsmaskine, der aldrig skulde kæmpe mere, som den stod deroppe paa Toppen af Bakken med det væltede Sæde fuldt af røde Kødstumper, som Fuglene flænsede i.

Jeg vendte mig om og saa ned ad Bakkens Skraaning. Omflagret af Fugle stod de to andre Marsmænd dør, hvor jeg havde set dem om Natten, i det Øjeblik de blev ramte af Døden. Den ene døde, da han for sidste Gang raabte til sin Kammerat; maa-ske han ogsaa var den sidste, der levede, og den sidste, der raabte og raabte sit Klageraab ud, til Maskineriet gik i Staa. Nu stod de dør og skinnede og glitrede i den opgaaende Sols Straaler, uskadelige trebenede Metaltaarne.

Rundt om Hullet strakte sig den vældige Byernes Moder, som ved et Mirakel var frelst fra fuldstændig Ødelæggelse. De, som kun har set London indhyllet i sin mørke Røgkjole, kan knap forestille sig, hvor ren og smuk den var, som den laa dør med sin Urskov af tavse Huse.

Mod Øst, ved Albert-Terrassens sværtede Ruiner og Kirkens splintrede Spir steg den straalende Sol op paa en skyfri Himmel; hist og her fangede et blankt Punkt i Tagenes Vildnis et Glimt af Lys og spillede som en Diamant i Solen. Der laa en egen hemmelighedsfuld Skønhed over den store, runde Vinhal ved Chak-Farm-Station og over det vidtstrakte Jernbane-Terræn, gennemskaaret af Skinner, der tidligere var som blanke Baand, men nu, da ikke havde været brugte i fjorten Dage, var røde af Rust.

Mod Nord laa Kilburn og Hampstead med alle deres Huse; mod Vest laa den store By i Halvmørke, og mod Syd, paa den anden Side af Marsmændene, saa man tydeligt i den opgaaende

Sol de grønne Toppe i Regent-Park, Langham-Hotel, Kuplen paa Albert Hall, det kejserlige Institut og de kæmpemæssige Huse i Brompton Allé, medens de uformelige Ruiner af Westminster laa i en Taage af Røg. Langt borte laa de blaa Surrey-Bakker, og Taarnene paa Krystal-Paladset skinnede som to Master af Sølv. Kuplen paa St. Paulskirken var mørk, og nu saa jeg, at den havde faaet et uhyre, gabende Hul paa den vestlige Side.

Da jeg saa ud over dette vældige Terræn med sine tavse og forladte Huse, sine Kontorer og Kirker, da jeg tænkte over de Tusinders Forhaabninger og Slid, over de talløse skiftende Slægter, der havde været med til at lægge Sten paa Sten til denne menneskelige Borg, og saa denne pludselige, ubarmhjertige Ødelæggelse, der nær havde omstyrtet det hele, da det gik op for mig, at denne mørke Uvejrssky virkelig var trukket over, at der igen skulde bo Mennesker i disse Gader og at denne min elskede, uhyre, men døde By atter skulde blive levende og mægtig — da blev jeg overvældet af Sindsbevægelse og græd af Glæde.

Svøben var borte. Endnu samme Dag vilde Saarene begynde at læges. Beboerne, der var slupne derfra med Livet og havde spredt sig ud over Landet — uden Fører, uden Love, uden Mad, som en Flok Faar uden Hyrde — de Tusinder, der var flygtede til Søs, alle vilde de vende tilbage. Livets Puls vilde slaa stærkere, den vilde strømme ind i de tomme Gader og fylde de øde Torve. Hvor meget der end var ødelagt, Ødelæggelsens Haand var visnet. Alle de hæslige Ruiner, Husenes sværtede Skeletter, der tog sig saa sørgeligt ud imod Bakkens solbeskinnede Grønsvær, vilde snart genlyde af Tømrerens Hammer, og Murerens Ske vilde glatte hvert Spor af Ødelæggelsen ud. Denne Tanke fik mig til at løfte mine Hænder mod Himlen og takke Gud. Om et Aar, tænkte jeg — om et Aar . . .

IX.

Efter Ødelæggelsen.

Nu kommer det mærkeligste Punkt i min Fortælling; dog, det er maaske ikke saa mærkeligt endda. Jeg erindrer tydeligt, klart og levende alt, hvad jeg gjorde den Dag, lige til det Øjeblik, da jeg stod grædende oppe paa Primrose-Højen og takkede Vorherre. Og saa glemte jeg . . .

Om de næste tre Dage husker jeg intet. Jeg har senere faaet at vide, at jeg slet ikke var den første, der opdagede Marsmændenes Død; flere, der havde strejft om i Byen ligesom jeg, havde opdaget det den foregaaende Nat. En af dem var gaaet til St. Martin, og mens jeg krøb i Skjul i Vognskuret, fik han den gode Idé at telegrafere til Paris. Derfra fløj den glade Nyhed ud over hele Verden; Tusinder af Byer, der havde været knugede i Dødsangst, blev vilde af Jubel og illuminerede om Kap. De vidste det i Dublin, Edinburgh, Manchester og Birmingham i det Øjeblik, jeg stod og saa ned i Marsmændenes Skanse. Der var allerede Mennesker, som grædende af Glæde standsede deres Arbejde for at trykke hinandens Hænder og skrigе det ud; selv saa nær som i Grewe satte de Tog i Gang for at komme til London. Kirkeklokkerne, der havde tiet i fjorten Dage, ringede Nyheden ud. Fra Kirketaarn til Kirketaarn lød den, til alle Englands Klokker klang. Og paa Cykler kom de, hulkindede, lasede og forbrændte, og fyldte hver Vej og Sti Landet over, raabende af Glæde over den uventede Frelse, raabende om den til andre udtærede, fortvivlede, der ikke kendte den endnu. Og Fødevarerne, hvor fik de dem fra? Alle Vegne fra kom de, over Kanalen og det irske Hav, over Atlanterhavet kom der Masser af Korn, Brød, Kød for at lindre vor Nød. Alle Skibe hele Verden over sejlede i de Dage ad London til. Men af alt det husker jeg intet. Jeg drev om som én, der var gaaet fra Forstanden. Da jeg kom til mig selv, var jeg i Huset hos gode Mennesker, der havde fundet mig den tredje Dag, vankende om i Gaderne i St. Johns Wood, grædende og snakkende med sig selv. De har senere fortalt mig, at jeg gik og sang en taabelig Gadevise med Omkvædet: „Sidste Mand paa Skansen, hurra!“ Disse Mennesker — hvis Navn jeg ikke maa nævne, hvor gerne jeg end vilde tale om den Taknemme-

lighed, jeg følte for dem — de havde fuldt op at gøre med deres egne Sager, men de tog sig ikke desto mindre af mig, gav mig Husly og beskyttede mig mod mig selv. Rimeligvis havde de faaet noget at vide om mig af al den forvirrede Snak, jeg kom med i de Dage, jeg ikke var ved mine fulde fem.

Da jeg begyndte at blive mig selv igen, fortalte de mig meget skaansomt, hvad de havde hørt om Leatherheads Skæbne. To Dage efter at jeg var bleven indespærret, havde en Marsmand ødelagt Stedet med alle dets Beboere. Uden al Grund havde han fejlet det ud af Tilværelsen, ganske som en Dreng kan ødelægge en Myretue blot for at nyde sin Magt.

Jeg var en ensom Mand og de var venlige mod mig. Jeg var ensom og bedrøvet, og de bar over med mig. Jeg blev hos dem fire Dage, efter at jeg var bleven rask. I al den Tid følte jeg en stadig voksende Længsel efter endnu engang at se, hvad der var levnet fra den korte Tid af mit Liv, der havde været saa lykkelig og saa lys. Det var et taabeligt Ønske om at mindes min Lykke midt i Ulykken. De søgte at faa mig til at opgive det. De gjorde alt for at adsprede mit nedtrykte Sind; men til sidst kunde jeg ikke modstaa min Længsel. Jeg lovede højtideligt, at jeg vilde komme tilbage, og efter at jeg grædende havde taget Afsked med disse fire Dages gamle Venner, begav jeg mig atter ud i de Gader, der for ganske nyligt havde været saa stille, uhyggelige og tomme.

Nu var der fuldt af travle Mennesker, der var vendte tilbage; paa enkelte Steder var der Butikker, som havde lukket op, og jeg saa et Springvand, der sprang.

Jeg syntes næsten, Dagen gjorde Nar ad mig, saa straalende og smuk den var, da jeg begyndte min sørgelige Pilgrimsgang til det lille Hus i Woking midt i de travle Gader og det rastløse Liv omkring mig. Der var en saadan Mængde Mennesker paa Færde alle Vegne, beskæftigede paa tusind forskellige Maader, at det forekom mig utroligt, at en stor Del af Befolkningen kunde have mistet Livet. Men saa lagde jeg Mærke til, hvor sygelige disse Mennesker saa ud, Mændene ubarberede, med unaturligt store Øjne og de fleste endnu iførte deres skidne Pjalter. Nogle af Ansigterne skinnede af Glæde, andre saa mørke og ubeslutsomme ud. Distriktsforstanderne uddelte uden Undersøgelse det Brød, den franske Regering sendte os. Magre Betjente med deres hvide Politiskilt stod paa hvert Gadehjørne og man kunde tælle Rib-

benene paa Hestene. Jeg saa ikke meget af den Ødelæggelse, Marsmændene havde foraarsaget, før jeg naaede Wellington-Gade, og dør traf jeg atter det røde Ukrudt, der klatrede op ad Pillerne paa Waterloo-Broen. Ved Hjørnet af Broen saa jeg en af de mangfoldige Modsætninger fra den mærkelige Periode: midt i en Skov af dette Ukrudt stod der en Stang med en Plakat, der svingede frem og tilbage. Det var et Nummer af *Dagsposten*, den første Avis, der igen var begyndt at udkomme. Jeg fandt en sværtet Krone i min Lomme og købte et Nummer. De fleste Sider var blanke; Lederen fortalte kun om Redaktørens Sindsbevægelse; Nyheds-Rubrikken var endnu ikke kommen i Orden; men Udgi-veren havde moret sig med at fylde den bageste Side med vittige Avertissementer. Jeg fik intet andet nyt at vide, end at man i en hel Uge havde undersøgt Marsmændenes Maskiner og var kommen til overraskende Resultater. Blandt andet forsikrede Artiklen, at Hemmeligheden ved Flyvemaskinen var opdaget, hvad jeg dog den Gang tvivlede om. Ved Waterloo holdt der tre Tog, der gik i forskellig Retning for at bringe Folk tilbage til deres Hjem. Trængselen ved Togenes Afgang var allerede forbi. Der var kun faa Passagerer, og jeg var ikke oplagt til at komme i Snak med nogen. Jeg fik en Kupé for mig selv og sad med Arme-ne over Kors og saa bedrøvet paa det solbeskinne, ødelagte Landskab, der fløj forbi Vinduet. Paa den anden Side af Endestationen rumlede Toget over midlertidige Skinner, og paa begge Sider af Banen stod sværtede Ruiner af Husene. Lige til Clapham var London dækket af det hæslige sorte Støv, og det uagtet det havde tordnet og regnet to hele Dage; her var Banen atter afbrudt; i Hundredevis var arbejdsløse Kontorister og Kommis'er beskæftigede og arbejdede Side om Side med jævne Marinesoldater. Toget rumlede videre ad et Sidespor.

Langs med Banen saa alt hæsligt og uhyggeligt ud; Wimbledon var værst medtaget. Paa Grund af Waltons Granskove, der ikke var brændte, syntes denne By at have taget mindst Skade af dem alle. Hver lille Bæk var fyldt med det røde Ukrudt og saa ud som en Blanding af rødt Kaal og Grønkaal. Surreys Granskove lod dog til at have været for tørre til den røde Snylters Guirlander. Paa den anden Side Wimbledon, i Nærheden af Banen, midt i en Plantage laa de store Jordbunker omkring den sjette Cylinder. Der stod ikke saa faa Menesker om den, og nogle Sappører havde travlt nede i den. Ovenover vajede det engelske Flag og

smældede muntert i Morgenvinden. Plantagen var alle Vegne farvet af Ukrudtet. En uendelig Strækning var graableg med purpurrøde Schatteringer i, der gjorde ondt i Øjnene. Det var en ren Lettelse at vende Blikket fra de afbarkede Træer og det røde Ukrudt i Forgrunden hen mod de friske grønne Høje mod Øst.

Banestrækningen mellem London og Woking Station var endnu under Reparation; jeg steg derfor af ved Byfleet og gik til Maybury forbi det Sted, hvor Artilleristen og jeg havde talt med Husarerne, og derhen, hvor Marsmanden havde vist sig for mig under Tordenvejret. Drevet af Nysgerrighed gik jeg hen til Siden af Vejen, og midt i en Skov af røde Planter laa den væltede og ituslaaede Vogn, og Hestens hvide, afgnavede Knogler laa spredt rundt omkring den. Jeg stod lidt og saa paa de Spor, jeg havde efterladt.

Saa vendte jeg tilbage gennem Granskoven, hvor det røde Ukrudt somme Steder naaede mig til op over Skulderen, og fik at vide, at Værten i „Den plettede Hund“ allerede var bleven begravet; og da jeg kom forbi Kollegiet, var jeg hjemme. En Mand, der stod i Døren til sin Villa, hilste mig ved Navn, da jeg gik forbi.

Jeg betragtede mit Hus med et lille Glimt af Forhaabning, men det forsvandt straks. Døren var brudt op; den var ikke lukket igen, og den gik langsomt op, da jeg nærmede mig.

Vinden lukkede den efter mig. Jeg saa Gardinerne i mit Studereværelse, der flagrede ud af det aabne Vindue, hvorfra Artilleristen og jeg havde betragtet den gryende Dag. Ingen havde været dør og lukket det. De knækkede Buske stod ganske, som jeg havde forladt dem for omtrent fire Uger siden. Med tunge Skridt gik jeg ind i Forstuen. Alt var tomt og forladt. Tæppet paa Trappen var krøllet og falmet paa det Sted, hvor jeg havde siddet, mens Vandet drev af mig efter Tordenskyllen i den frygtelige Nat, og jeg kunde endnu se vore snavsede Fodtrin op ad Trappen.

Jeg fulgte dem op til mit Studereværelse; dør paa Skrivebordet, under den Alabaster-Brevpresser, laa endnu det Ark af mit Værk, som jeg havde forladt den Eftermiddag, da Cylinderen blev aabnet. Jeg stod lidt og læste mine Argumenter igennem. Det var en Afhandling om, hvorvidt Moralen udviklede sig sammen med Civilisationen, og den sidste Sætning var Begyndelsen til en Profeti: „Om to hundrede Aar, omtrent,“ havde jeg skre-

vet, „kan vi forhaabentlig — —“ Sætningen var kun halvfærdig. Jeg huskede, at jeg den Morgen, for knap en Maaned siden, havde været ude af Stand til at samle mine Tanker, at jeg havde lagt det til Side for at gaa ned og faa mit Blad af Avisdrengen. Jeg huskede, at jeg var gaaet hen til Havelaagen, da jeg saa ham komme, og at jeg havde staaet og hørt paa hans underlige Historie om „Mændene fra Mars“.

Jeg kom ned og gik ind i Spisestuen. Dør laa Kødet og Brødet, fordærvet og uspiseligt, og en væltet Ølflaske, ganske som Artilleristen og jeg havde forladt det. Mit Hjem var øde og tomt. Jeg indsaa det nu, hvor taabeligt det Haab var, som jeg saa længe havde næret. Da hændte der noget mærkeligt. „Det er ingen Nytte til,“ sagde en Stemme. „Huset er tomt. Her har ingen været i hele ti Dage. Du skal ikke blive her længere, det piner dig jo bare. Ingen uden du er sluppen levende herfra.“

Jeg blev stiv af Forbavselse. Havde jeg talt højt med mig selv? Jeg vendte mig om; bag mig var det franske Vindue bleven aabnet. Jeg gik derhen og saa ud.

Og dør stod, forbavset og forskrækket, akkurat saa forbavset og forskrækket som jeg selv var, min Fætter og min Kone — min stakkels Kone, bleg og forgrædt. Hun udstødte et svagt Skrig.

„Jeg kom herhen,“ sagde hun. „Jeg vidste — vidste —“

Hun tog sig med Haanden op til Hovedet — og var ved at falde. Jeg styrtede hen til hende og greb hende i mine Arme.

X.

Slutning.

Nu da jeg slutter min Fortælling, kan jeg kun beklage, hvor ringe et Bidrag jeg er i Stand til at yde ved Undersøgelsen af de mange tvivlsomme Spørgsmaal, som endnu ikke er løste. I én Retning vil jeg sikkert fremkalde Kritik. Mit Studium er den teoretiske Filosofi. Mit Kendskab til sammenlignende Fysiologi er indskrænket til et Par Værker, men det forekommer mig, at

Carvers Formodning om Grunden til Marsmændenes hurtige Død er saa sandsynlig, at den næsten kan betragtes som et afgørende Bevis; den har jeg derfor fulgt i min Bog.

I alt Fald fandtes der i de Lig af Marsmændene, som blev undersøgte efter Kampen, ingen andre Bakterier end de, der allerede er kendte her paa Jorden. At de ikke begravede nogen af deres døde og det tankeløse Slagteri, de anrettede, tyder ogsaa paa, at de aldeles ikke kendte Forraadnelses-Processen. Men naturligvis, hvor sandsynligt det end er, noget uomstødeligt Bevis er det ikke.

Vi kender heller ikke den kemiske Sammensætning af den sorte Røg, som Marsmændene sendte over Landet og Menneskene som en giftig, dødbringende Flod, og Ildstraalens Generator er endnu en Gaade. Den frygtelige Ødelæggelse af Ealing- og South-Kensington-Laboratorierne har hindret Kemikerne i en nøjere Undersøgelse af den. Den spektrale Analyse af det sorte Pulver tyder umiskendeligt paa Tilværelsen af et ubekendt Element med tre glimrende Linier i grønt, og det er muligt, at dette, forbundet med Argon (en nylig opdaget Luftart), kan danne en Sammensætning, der virker pludseligt og dødeligt paa en eller anden Substans i Blodet. Men saadanne løse Beregninger vil neppe interessere den almindelige Læser, for hvem denne Fortælling er bestemt. Intet af det brune Skum, der drev ned ad Themsen efter Sheppertons Ødelæggelse, blev undersøgt i Tide, og nu er der intet tilbage af det.

Jeg har allerede meddelt Resultatet af den anatomiske Undersøgelse af Marsmændene, for saavidt de omstørfende Hunde havde gjort en saadan Undersøgelse mulig. Men alle kender det prægtige og næsten fuldstændige Eksempel, der findes i Spiritus paa Naturhistorisk Museum, og de mange Tegninger, der hidrører derfra; ud over dette er det kun Videnskabsmanden, der har Interesse for deres Legemsbygning.

Et alvorligere Spørgsmaal er det derimod, om der er nogen Mulighed for et nyt Angreb af Marsmændene. Jeg tror ikke, at man har sin Opmærksomhed tilstrækkelig henvendt paa denne Side af Sagen. For Øjeblikket er Planeten Mars i Konjunktion med Jorden; men hver Gang den kommer i Opposition, vil i det mindste jeg ængstes for, at de skal gentage Eventyret. I hvert Fald burde vi være forberedte. Jeg synes, det maa være muligt at bestemme i hvilken Retning Kanonen vil udskyde Cylindrene,

og man maa derfor holde et vaagent Øje med den Del af Planeten, der vender mod os, saa man kan forudse, naar det næste Angreb vil komme.

I det Tilfælde kunde Cylinderen ødelægges med Dynamit eller med Kanoner, saa snart Skruen var aabnet. I det hele taget har de ikke saa gode Kort paa Haanden, efter at deres første Overfald mislykkedes. Maaske indser de det selv.

Lessing havde fremsat fortræffelige Grunde for den Formodning, at det virkelig var lykkedes Marsbeboerne at iværksætte en Landing paa Venus. Kort efter viste der sig et mærkeligt lysende, slangeagtigt Signal paa den uoplyste Halvdel af den indre Planet, og næsten samtidigt opdagede man paa et Fotografi, der netop paa det Tidspunkt blev taget af Mars' Skive, et svagt, mørkt Signal af samme slangelignende Form.

Man behøver blot at kaste et Blik paa Tegningerne af disse Fænomener for at se, hvilken mærkværdig Lighed der er imellem dem.

I hvert Fald maa vore Betragtninger over Menneskets Fremtid i høj Grad ændres efter disse Begivenheder, hvad enten vi venter et nyt fjendtligt Indfald eller ej. Vi har nu faaet at vide, at vi ikke kan betragte denne Planet som et aflukket og sikkert Opholdssted for Mennesket; vi kan aldrig forudse, hvad ondt eller godt der pludselig kan falde over os ude fra Verdens-Rummet. Det kan være, at dette Angreb fra Mars til syvende og sidst bliver til Gavn for Menneskene. Det har berøvet os den rolige Tillid til Fremtiden, som er den sikreste Vej til Nedgang. Det har i høj Grad beriget den menneskelige Videnskab, og det har gjort meget for at fremme Arbejdet for Menneskeslægtens Samfølelse. Det kan være, at Marsmændene tværs over det umaadelige Rum har iagttaget deres Pionerers Skæbne og taget Lære deraf, og at de paa Planeten Venus har fundet et sikrere Opholdssted. Dette maa nu være, som det være vil, i mange Aar vil vi sikkert vedblive at betragte Mars' Skive med den største Opmærksomhed, og hvert Glimt paa Himlen, hver faldende Stjerne vil fra nu af ikke betyde Løfte om Lykke, men Trusel om Død hos Menneskenes Børn.

Grænserne for den menneskelige Viden er blevne i høj Grad udvidede. Før Cyllindrene faldt ned, var det en almindelig Tro, at der i hele Himmelfrummet kun fandtes Liv paa vor Klodes

lillebitte Overflade. Nu ser vi klarere. Kan Marsbeboerne naa Venus, er der ingen Grund til at antage, at det skulde være umuligt for Menneskene at gøre noget lignende, naar den Tid kommer — der sikkert maa komme — da Solens langsomme Afkøling gør denne Jord ubeboelig; da vil maaske Livskraften, der er begyndt her, søge ud efter og anstrenge sig for at faa fast Fod paa vor Søster-Klode. Mon det da vil lykkes?

Jeg ser for mig et taaget, men vidunderligt Billede. Jeg ser, hvorledes Livet fra vor Klode som fra Solsystemets lille Forsøgsstation langsomt spreder sig ud over Himmelfrummets gabende, livløse Vidder. Men det er kun en fjern og fantastisk Drøm. For maaske betyder Marsmændenes Ødelæggelse kun en Opsættelse, og Fremtiden bliver maaske deres og ikke vor.

Jeg maa tilstaa, at den Tids Sorg og Fare har efterladt en Følelse af Tvivl og Usikkerhed i min Sjæl. Naar jeg sidder i mit Studereværelse og arbejder ved min Lampe, kan jeg pludselig se Dalen dernede hærget af knitrede Flammer, og mit Hus forekommer mig pludselig øde og forladt. Jeg gaar ud paa Vejen, Slagteren kommer kørende med sit Kød, der kommer en Vogn fuld af Turister, en Arbejdsmand paa sin Cykle, Børn, der gaar i Skole, men paa en Gang svinder det hele bort i Taage og Uvirkelighed, og jeg iler af Sted sammen med Artilleristen i den trykkende, uhyggelige Stilhed. Om Natten ser jeg de tavse Gader, dækkede af det sorte Pulver, og de mishandlede Lig, indsvøbte i det sorte Ligklæde; og de rejser sig og vender sig imod mig, pjaltede og sønderrevne af Hunde. De snakker til mig og bliver truende, blegere og hæsligere, indtil de ligner fantastiske Vrængbilleder af Menneskeheden. Og jeg vaagner, frysende og elendig i Nattens dybe Mørke.

Jeg tager til London og ser Mylret af Mennesker i Fleet Street og Strand — og pludselig farer det igennem mig, at det er Genfærd fra Fortiden, der færdes i de Gader, jeg har set tavse og øde, at det er Spøgelser i en død By, Parodi paa Liv i en galvaniseret Krop. Forunderligt er det ogsaa at staa paa Primrose-Højen, som jeg gjorde, Dagen før jeg skrev dette sidste Kapitel, og se ud over den store Forstad af Huse, slørede af Røg og Taage, til de forsvinder ude i Horisonten, at se Folk spadsere frem og tilbage mellem Blomsterbedene op ad Skraaningen, at se en Flok nysgerrige, der betragter Mars-Maskinen, der endnu staar der nede, at høre de muntre Raab fra de legende Børn —

og saa mindes det Øjeblik, da jeg saa det alt sammen dukke op, øde og tavst, i Morgenrøden, der bragte den store Dag . . .

Men det vidunderligste af det alt sammen er dog, at jeg kan tage min Kones Haand og trykke den, mens jeg tænker paa, hvorledes hun allerede regnede mig og jeg hende blandt dem, der var døde.

MARTIN'S HALVKRONE UDGAVE

Nyheder. der har vakt Opsigt!

I KÆRLIGHEDENS SKOLE,

en Roman af *Marcelle Tinayre*, er i Oversættelse af den rutinerede Fru Josephine Aarbye udkommen som Halvkroner Udgave paa John Martins Forlag.

Madame Marcelle Tinayre er en af de mest læste nulevende Forfatterinder i Frankrig, og den foreliggende Roman regnes blandt hendes bedste. Det er den første af hendes Bøger, der er bleven oversat til Dansk. Indenfor en fiks, ornamental Ramme, tegnet af Th. Iversen, ser man paa Romanens Omslag et Portræt af Madame, hvis Træk er ligesaa pikante, som hendes Stil er moderne. Hun ligner baade af Ydre og i sin Kunst ingen ringere end Réjane, den mest parisiske af alle Pariserinder.

(*Aftenposten*).

Atter udsender det populære Forlag et Bind af en moderne fransk Forfatterinde.

Hovedpersonen Hellé, Jeg'et i Bogen, fortæller sine Oplevelser fra det urolige Pariserliv, det moderne Frankrigs „Kulminations-manage“, og gennem sine forskellige Skildringer faar man et lidt splittet og adspredt psykologisk Billede af en af det 20. Aarhundredes Kvindetyper: den kølige, ræsonnerende, begavede og stolte .

(*Vestsjællands Soc.-Dem.*).

EN SKUESPILLERINDE

er Navnet paa en psykologisk Roman af *Anthony Hope*. I denne Bog udfolder den bekendte Forfatter til „Fangen paa Zenda“ en

for danske Læsere helt ny Side af sit Talent. Bogen er skrevet med en berømt engelsk Skuespillerinde som Model. Den er udkommen i Martin's Halvkrone Udgave i Translatør P. Holms Oversættelse.

Med denne Bog har Martin i sine Halvkrone Udgaver bragt 3 af den verdenskendte engelske Digters Bøger.

„En Skuespillerinde“ er af en anden Art end „Fangen paa Zenda“ og „Rupert af Hentzau“. Den rummer ikke den Spænding og er mindre rig paa eventyrlige Tildragelser. Men det er ikke derfor nogen ringere Bog. — Mange vil vel tvertimod finde den bedre. Billedet af den uimodstaaelige Skuespillerinde med det lette, flagrende og evig omskiftelige Følelsesliv er af en sjælden psykologisk Finhed og gør Læsningen af Bogen til en udsøgt Nydelse.

(*Forskellige Provinsblade*).

MARTIN'S STANDARD UDGAVE

Som Dobbelbind er nylig udkommet:

MANDEN SOM LER.

Som et Led af sine Standard Udgaver har Martin's Forlag udsendt en ny Udgave af *Victor Hugo's* Roman „Manden som ler“.

Valget er fortræffeligt, omend „Manden som ler“ ikke hører til Digterens Hovedværker. Hugo er en Folkeforfatter af de ægte; hans Fantasi arbejder med en Vælde og en Overfrodighed, som ikke et Øjeblik slipper Læseren ud af sit stærke Greb, og hans Tankegang er folkelig og moderne, hans Sympatier helt ud demokratiske.

Han faar rig Anledning til at lægge dem for Dagen i denne Fortælling om den unge Adelsmand, der røves som Barn og skamskændes af nogle Uslinge derved, at hans Mund flænges helt op til Ørerne, saa at hans Ansigt herefter frembyder et stadigt, uudsletteligt Smil.

(*Riget*).

SAMLIV.

„Samliv“ er en overordentlig fornøjelig Bog. Vel indledes den med Afsløring af Utroskab. Vel forekommer der flere Elskerinder i

den. Alligevel tør vi paastaa, at det er en munter og dog moralsk Bog.

Det vrimler i den med lystigt opfattede Indtryk, levende ser man for sig alle de Steder, hvor Bogens Personer færdes, enten det er gennem Gader eller paa Kaféer. (Midtfyns Dagblad).

Ægte Pariserliv, stærke Farver og et Mylder af Enkeltheder, der toner sig sammen som Farveklatter i en Akvarel.

At Bogen har vundet sig Verdensberømmelse, kan næppe undre; man lægger den bort efter at have tilbragt en fornøjelig Aften i dens Selskab. (Telegrafén).

RASKOLNIKOV,

den russiske Forfatter *Dostojewski's* Roman, er udkommet som et Dobbeltbind af Martin's Standard Udgave paa Martins Forlag.

Skønt de billige Bogudgaver jo nu er blevet ret almindelige, er det dog forbavsende, at man kan faa et saa omfangsrigt Værk, hvis Betydning indenfor Verdenslitteraturen er usvækket, for en saa beskedne Pris, som de Martin'ske Udgaver holdes i.

(Aftenposten).

MARTIN'S FORLAG · KØBENHAVN

EKSPEDITION I KRISTIANIA: PETER AAS & CO.

MARTIN'S HALVKRONE UDGAVE (Et nyt Bind hver Maaned):

1. Bind, Alexandre Dumas fils: KAMELIADAMEN. 5. Oplag.
4. Bind, Alphonse Daudet: SAPPHO. 5. Oplag.
5. Bind, Anthony Hope: FANGEN PAA ZENDA. 2. Oplag.
9. Bind, Edmond About: KAPTAJN BITTERLINS ÆRGRELSER.
11. Bind, Ernst v. Wolzogen: DET TREDJE KØN.
13. Bind, Gustave Flaubert: FRU BOVARY. 2. Oplag.
16. Bind, Lermontoff: VOR TIDS HELT.
17. Bind, Oliver Goldsmith: PRÆSTEN FRA WAKEFIELD.
20. Bind, Ivan Turgénjev: EN ADELIG REDE.
23. Bind, Gustave Droz: HUN OG HAN — INTIME.
25. Bind, Fedor Dostojewski: EN HANREJ.
27. Bind, Rider Haggard: TESTAMENTET.
28. Bind, H. de Balzac: KVINDEN PAA TREDIVE AAR.
29. Bind, Baronesse Orczy: DEN RØDE PIMPERNEL.
30. Bind, Rudolph Stratz: STAKKELS THEA.
31. Bind, Nathaniel Hawthorne: DET FLAMMENDE BOGSTAV.
33. Bind, Edw. Christianson: MED DEN STÆRKERES RET.
34. Bind, Anthony Hope: RUPERT AF HENTZAU.
37. Bind, Stevenson & Osborne: DEN FORSVUNDNE ONKEL.
38. Bind, Marcelle Tinayre: I KÆRLIGHEDENS SKOLE.
39. Bind, Paul Lindau: EN HUSTRU FRA VARIETEEN.
40. Bind, Anthony Hope: EN SKUESPILLERINDE.
41. Bind, Katherine Cecil Thurston: MASKEN.
42. Bind, Hans v. Kahlenberg: ELSKOVSLÆG.
43. Bind, Rider Haggard: JESS.
44. Bind, Ivan Turgénjev: AF EN JÆGERS DAGBOG.
45. Bind, H. G. Wells: KLODERNES KAMP.

MARTIN'S STANDARD UDGAVE:

1. Bind, August Strindberg: SKÆRGAARDSFOLK. 2. Oplag.
2. Bind, Leo Tolstoy: KREUTZER-SONATEN. 3. Oplag.
4. Bind, H. de Balzac: EUGENIE GRANDET.
5. Bind, Anatole France: DRONNING GAASEFOD.
6. Bind, Goethe: DEN UNGE WERTHERS LIDELSER.
8. Bind, Marcel Prévost: PIERRE OG THERESE.
9. Bind, Thomas Mann: HANS KONGELIGE HØJHED.
11. Bind, Victor Cherbuliez: META HOLDENIS.
12. Bind, Alfred de Musset: ET BARN AF AARHUNDREDET.
13. Bind, Arthur Schnitzler: FRU BERTHA GARLAN.
15. Bind, Pierre Loti: ISLANDSFISKEREN.
16. Bind, Jean Richepin: DANSERINDEN.
17. Bind, Manzoni: DE TROLOVEDE.
18. Bind, Guy de Maupassant: VORT HJERTE.
19. Bind, Marcel Prévost: FYRSTINDEN AF ERMINGE.
20. Bind, Bret Harte: BYENS MYNDLING.
22. Bind, Victor Hugo: MANDEN SOM LER. (Dobbeltbind).
23. Bind, Georges du Maurier: TRILBY. (Luksusbind).
24. Bind, Fedor Dostojewski: RASKOLNIKOV. (Dobbeltbind).
25. Bind, J.-K. Huysmans: SAMLIV. (Luksusbind).
26. Bind, Jack London: SNEENS DATTER. (Dobbeltbind). 2. Oplag.
27. Bind, Hall Caine: EN KRISTEN. (Dobbeltbind).
28. Bind, Marcel Prévost: HALVT USKYLDIGE. (Luksusbind).
29. Bind, Victor Hugo: DE ELENDIGE. I. (Dobbeltbind).
30. Bind, — — — II. —

De udgaede Numre er udsolgt fra Forlaget.

